Antti Tuomainen

A GYÓGYÍTÓ

A szerelem hal meg utoljára

A gyógyító

Antti Tuomainen

Libri (2012 okt)

Címke: krimi, thriller, regény, Posztapokaliptikus

Két nappal karácsony előtt Helsinki a klímaváltozás kegyetlen hatásai ellen küzd. Az apokalipszis nem kíméli a lakosságot: a metróalagutak elöntve, az utcákon lángolnak az elhagyott autók, tombol a malária, a tuberkulózis, az ebola és a pestis. Az emberek Norvégia és Finnország legészakibb részei felé menekülnek, ahol még úgy-ahogy elviselhetőek a körülmények. A társadalmi rend felbomlott, a rendőrség helyett privát cégek felügyelik a közbiztonságot. Tapani Lehtinen azon kevesek közé tartozik, akik még hajlandóak és képesek is a városban maradni. Mikor a felesége, Johanna, a helyi bulvárlap újságírója eltűnik, kétségbeesve indul a keresésére. A nyomok alapján egyre biztosabbnak tűnik, hogy az asszony eltűnése kapcsolatban áll a „Gyógyító" néven ismert sorozatgyilkossal, aki után épp nyomozott. Újabb és újabb titkok bukkannak fel Johanna múltjából, amelyek egyre nyilvánvalóbban összekötik az egész várost rettegésben tartó gyilkosságokkal. Ha már minden más elveszett, vajon meddig tart ki két ember között a bizalom?

Antti Tuomainen

A GYÓGYÍTÓ

Anunak

KÉT NAPPAL
KARÁCSONY ELŐTT

1.

Melyiket válasszam: a teljes bizonyosságot, hogy bekövetkezett a lehető legrosszabb, vagy ezt a pillanatról pillanatra fokozódó félelmet? A hirtelen összeomlást vagy a lassú és bénító felőrlődést?

Az előzés lendületétől megbillentem, majd elkalandozott gondolataimból magamhoz térve felnéztem.

Sörnäinen parti sétányán a gyalogoshíd oszlopának ütközött kisteherautóból sárgásfekete lángnyelvek csaptak fel. A jármű középen kettétört, és most úgy ölelte körbe az oszlopot, mint egy kiéhezett szerető. Egyetlen autó sem lassított vagy állt meg. Inkább lendületből áthajtottak a másik sávba, hogy minél messzebbről kerülhessék el a lángoló gépkocsit.

Ezt tette a busz is, amin ültem.

Kigomboltam eső áztatta anorákomat, melynek belső zsebében találtam egy csomag zsebkendőt. Elgémberedett ujjaimmal kivettem egyet, megtöröltem a hajam és az arcom. A zsebkendő egy fél pillanat alatt csuromvíz lett; összegyűrtem, majd betuszkoltam a zsebembe. Kabátom hajtókájáról a térdem és a busz oldala közötti résbe ráztam az esőcseppeket, és előbányásztam a telefont a farmerem zsebéből. Ismét Johannát próbáltam hívni.

Továbbra sem volt kapcsolható.

A metróalagút az áradások miatt Sörnäinentől Keilaniemiig le volt zárva. A vonat Kalasatamánál megállt, ahol aztán húsz percig vártam a buszra a szakadó esőben.

Magunk mögött hagytuk az égő autót, és én újra a híreket kezdtem nézni a páncélozott sofőrfülkére rögzített képernyőn: Spanyolország és Olaszország déli vidékeit hivatalosan is a sorsukra hagyták. A tengerbe süllyedő Bangladesben tombol a pestis, és már egész Ázsiát fenyegeti. Indiát és Kínát háborúba sodorta a Himalája vízkészletei feletti ellenőrzés jogáról folyó vita. Az Egyesült Államok

lezárta a mexikói határt, mire a mexikói drogkartellek megtorlásként távvezérlésű rakétákat lőttek Los Angelesre és San Diegóra. Az amazóniai erdőtüzeket még úgy sem sikerült megfékezni, hogy az égő területeket újabb és újabb folyómeder-robbantásokkal próbálták elkeríteni.

Az Európai Unió területén folyamatban levő háborúk és fegyveres incidensek száma jelenleg 13, többségük a határterületeken.

A becslések szerint a földkerekség klímamenekültjeinek száma 650-800 millió közé tehető.

Előre jelezhető járványok: H3N3, malária, tuberkulózis, ebola, pestis.

És végül egy jó hír: a frissen megválasztott Miss Finnország úgy gondolja, hogy tavaszra minden jobbra fordul.

Újra a zuhogó esőt kezdtem nézni. Már hónapok óta megállás nélkül esett. Még szeptember elején kezdett ömleni, és azóta csak néhány rövid időszakra állt el. A tengerparti városrészek közül Jätkäsaari, Kalasatama, Ruoholahti, Herttoniemenranta és Marjaniemi újra és újra víz alá került, a lakosság nagy része pedig végleg elhagyta otthonát.

A lakások azonban nem sokáig maradtak üresen. Penészesen, nedvesen és félig elárasztva is megfeleltek az országba érkező több százezer menekültnek. Esténként a víz alatt álló, áram nélküli városrészek fényesen ragyogtak a különböző méretű tábortüzek fényeitől.

A főpályaudvarnál szálltam le a buszról. Az út rövidebb lett volna a Kaisaniemi parkon keresztül, de úgy döntöttem, hogy a Kaivo utca felől kerülöm meg az állomást. Nem volt elég rendőr az utcák és parkok egyidejű biztosításához. A hatalmas tömeg miatt a főpályaudvar környékén csak szlalomozva lehetett közlekedni. A kétségbeesettek, akik el akarták hagyni a várost, tömött vonatokon utaztak északra. Minden vagyonuk a hátizsákjukban és az utazótáskájukban volt.

Az állomás előtt mozdulatlan, hálózsákos alakok aludtak a műanyag tetőszerkezet alatt. Lehetetlen volt megmondani, hogy átutazóban vannak, vagy itt élnek. A villanypóznák fényes

gyöngyházszínű ragyogása szemmagasságban elvegyült a kipufogógázzal, a kandeláberek sárgásan fémes csillogásával és a reklámfények harsogó vörös, kék, zöld színeivel.

A félig leégett főposta épülete szürkésfekete csontvázként magasodott az állomás épületével szemben. Miközben elmentem mellette, ismét Johannát próbáltam hívni.

A sajtószékházhoz értem. A biztonsági ellenőrzésnél negyedórát vártam a soromra. Átadtam ellenőrzésre a táskám és a telefonom, levettem a kabátom, a cipőm és az övem, majd újból felvettem őket, aztán a recepciós pulthoz léptem.

Megkértem a recepcióst, hogy szóljon fel Johanna főnökének, aki valamilyen oknál fogva eddig nem válaszolt a hívásaimra. Néhány alkalommal már találkoztam vele, ezért arra gondoltam, ha idejövök, megengedi, hogy elmondjam, miért jöttem.

A recepciós fagyos tekintetű, harmincas nő volt. Rövid hajából és fegyelmezett mozdulataiból ítélve egykor hivatásos katona lehetett, aki most fegyverrel az oldalán védelmezi az ország utolsó napilapját.

Miközben a telefonba beszélt, végig a szemembe nézett:

– Tapani Lehtinen… Férfi… Ellenőriztem a személyazonosságát… Igen… Egy pillanat.

Aztán bólintott. Fejmozdulata határozott volt, mint egy fejszecsapás.

– Milyen ügyben?

– Nem tudok kapcsolatba lépni a feleségemmel, Johanna Lehtinennel.

2.

Teljesen véletlenül felvettem a Johannával folytatott utolsó telefonbeszélgetésünket, amit mostanra már betéve tudtam:

– Ma sokáig kell dolgoznom – kezdte Johanna.

– Mennyire sokáig az a sokáig?

– Vélhetően éjszakába nyúlóan.

– Irodai munka vagy helyszíni?

– Kint vagyok már a helyszínen. Velem van a fotós. Ne aggódj! Emberekkel beszélgetünk, emberek között vagyunk.

Zaj, autók nesze, zaj, mély morajlás és még valami zaj.

– Ott vagy még? – kérdezte Johanna.

– Hova mentem volna? Az íróasztalomnál ülök, és dolgozom.

Szünet.

– Büszke vagyok rád – szólalt meg újra amiért folytatod.

– Te is ezt teszed – mondtam.

– Valóban – mondta, szinte suttogva.

– Szeretlek! Épségben gyere haza!

– Hát persze – súgta Johanna. A szavak szinte összemosódtak, olyan gyorsan követték egymást.

– Legkésőbb reggel találkozunk. Szeretlek.

Zaj. Recsegés. Lágy kattanás. Csend.

3.

Lassi Uutela főszerkesztő úgy negyvenéves lehetett. Arcát kékesfekete borosta borította, szemében pedig ingerültség látszott, amit nem tudott és nem is akart leplezni.

Éppen előttem állt, amikor az ötödik emeleten kinyílt a liftajtó. Fekete garbó, vékony, szürke pulóver, sötét farmernadrág és edzőcipő volt rajta. Mikor felé léptem, túlzott igyekezettel nyíltak szét mellkasán keresztbe font karjai.

Johanna révén már magam is ismertem Lassi Uutela néhány kevésbé imponáló tulajdonságát – az ügyesebb szerkesztőkkel szembeni irigység, kibújás a felelősség alól, haragtartás és annak igénye, hogy mindig neki legyen igaza. Az utóbbi időben azonban Johanna és Lassi felfogása a szerkesztői munkáról és a lap irányelveiről is egyre gyakrabban ütközött. A konfliktus utózöngéi egészen az otthonunkig értek.

Gyorsan kezet fogtunk és bemutatkoztunk, holott mindketten tisztában voltunk a másik kilétével. A pillanat törtrészéig egy pocsék színdarab szereplőjének éreztem magam. Lassi azonnal elfordult, ahogy kihúzta tenyerét az enyémből, majd ujjbegyeivel finoman kinyitotta az ajtót. Dühös lépteit elnézve úgy tűnt, mintha elégedetlen lenne a haladási tempójával. Egy hosszú folyosó végére értünk; itt volt a pár négyzetméteres sarokirodája.

Lassi leült az íróasztala mögötti fekete, magas támlájú székre, és mintha ismét az akarata ellen cselekedne, intett, hogy üljek le egy fehér műanyag kagylószékbe, a szoba egyetlen, vendégek részére fenntartott ülőalkalmatosságára.

– Azt hittem, Johanna ma otthon dolgozik – mondta Lassi.

Megráztam a fejem.

– Igazság szerint azt reméltem, itt találom.

Most Lassin volt a sor, hogy megrázza a fejét. Mozdulata kurta volt és türelmetlen.

– Utoljára tegnap láttam a szerkesztőségi megbeszélésen, ami mindig hatkor kezdődik. Átbeszéltük a folyamatban levő feladatokat, aztán mindenki ment a dolgára.

– Én tegnap este kilenc körül beszéltem vele utoljára.

– Hol volt akkor? – kérdezte Lassi kedvetlenül.

– Terepen – mondtam. Majd rövid szünet után valamivel halkabban még hozzátettem: – Csak nem jutott eszembe megkérdezni, hogy hol.

– Akkor tehát egy napja nem hallottál felőle?

Bólintottam, és közben Lassit figyeltem. Unott, laza testhelyzete, hamis arckifejezése és a szavai közé beékelt szünetek elárulták, hogy mit is gondolt valójában: ez az egész csak időpocsékolás.

– Miért? – kérdeztem, mintha nem vettem volna észre, vagy nem értettem volna a testbeszédét.

– Csak arra gondoltam – folytatta –, hogy esetleg történt már hasonló korábban is.

– Hogy érted?

Lassi lebiggyesztette az ajkát. Úgy húzta fel mindkét szemöldökét, mintha mázsás súlyúak lennének, és legalábbis valami jutalmat kellene kapnia azért, hogy egyáltalán meg tudta mozdítani őket. Majd ezt mondta:

– Sehogy. Amilyen időket, élünk… bármi megtörténhet.

– De nem velünk – mondtam. – Ez hosszú történet. Velünk nem.

– Persze hogy nem – mondta Lassi olyan hangsúllyal, ami nem győzött meg az őszinteségéről. Arra sem vette a fáradságot, hogy a szemembe nézzen. – Persze hogy nem.

– Milyen sztorin dolgozott? – kérdeztem.

Lassi nem válaszolt azonnal. A kezében levő tollra és talán a gondolataira összpontosított.

– Milyen sztorin? – kérdeztem újra, amikor láttam, hogy nem áll szándékában válaszolni.

– Ez nemcsak hogy ostobaság, de bizalmas is. Egyébként marhaság az egész – mondta az asztalra könyökölve, miközben féloldalasan nézett rám, mintha a reakcióimat fürkészné.

– Rendben – mondtam, és tovább vártam.

– A Gyógyító…

Talán még össze is rezzentem. Johanna már mesélt nekem a Gyógyítóról.

Az első e-mailt rögtön a tapiolai[1] család lemészárlása után kapta. A Gyógyító – persze ez csak egy álnév – magára vállalta a gyilkosságot. Kijelentette, hogy az átlagemberek nevében áll bosszút. Azt is kijelentette, hogy ebben a pusztulásba rohanó világban ő az igazság utolsó szószólója, ő a beteg Föld bolygó gyógyítója. Ezért ölte meg a gyárigazgatót és a családját. És a jövőben ezért fogja legyilkolni azokat, akik felelősek a klímaváltozás felgyorsulásáért.

Johanna jelentette az ügyet a rendőrségnek. A rendőrség vizsgálatot indított, és megtette, amit tudott. A meggyilkolt vezérigazgatók, politikusok és családtagjaik száma mostanra elérte a kilencet.

Sóhajtottam. Lassi felvonta a vállát; úgy látszott, elégedett a reakciómmal.

– Mondtam, hogy ez az egész nem vezet sehova – jegyezte meg, és némi diadalittasságot véltem felfedezni a hangjában. – Johanna nem fog olyasmit kideríteni, amit a rendőrségnek sem sikerül. És az amúgy is gyors ütemben fogyatkozó olvasótáborunk nem akar ilyesmiről olvasni. Az egész olyan nyomasztó. Úgyis tudja mindenki, milyen pokoli a helyzet.

Kinéztem az ablakon a sötét Töölö-öbölre. Tudtam, hogy házak vannak arra, de egyet sem láttam.

– Johanna már dolgozott a sztorin? – kérdeztem, miután eleget hallgattuk a saját szuszogásunkat és az épület neszeit.

Lassi hátradőlt a székében, fejét a fejtámlához nyomta, és résnyire nyitott szemével úgy nézett rám, mintha valahol a távolban lennék a horizonton, nem pedig keskeny íróasztala másik oldalán.

– Ezt hogy érted?

– Johanna és én mindig tartjuk egymással a kapcsolatot – magyaráztam, de amikor kimondtam, már tudtam, hogy Lassit ez a legkevésbé sem érdekli. Eszembe jutott, hogy a dolgok ismétlésének időnként más célja is van, mint az emberek meggyőzése. – Persze

nem folyamatosan. De ha nem történik semmi különös, pár óránként akkor is küldünk egymásnak egy SMS-t vagy e-mailt. Még ha éppen nincs is semmi különösebb mondanivalónk. Gyakran csak néhány szót. Valami kedveset, egy figyelmességet. Ez a szokásunk.

Az utolsó mondatot szándékosan kihangsúlyoztam. Lassi hátrahajtott fejjel, kifejezéstelen arccal és, ha jól értelmeztem, minden érdeklődés nélkül figyelt.

– Már egy napja nem hallottam felőle – folytattam, és arra lettem figyelmes, hogy szavaimat valójában a szoba ablakán visszaverődő tükörképemhez intézem. – A tíz együtt töltött év alatt ez a leghosszabb idő.

Tartottam még egy kis szünetet, mielőtt az összes közhelyet előadtam volna, amik persze Lassit teljesen hidegen hagyták.

– Biztos vagyok benne, hogy történt valami.

– Történt valami? – kérdezett vissza a szokásos pár másodpercnyi szünet után. Az ilyen szüneteknek egyetlen céljuk volt: elbizonytalanítani a beszélgetőpartnert, hogy ezzel az egész téma egyszerre ostobasággá és feleslegessé váljon.

– Igen – állapítottam meg szárazon.

Lassi egy pillanatig semmit sem mondott. Aztán előredőlt és így szólt:

– Tegyük fel, hogy így van. Mit akarsz tenni?

Nem kellett gondolkodást színlelnem. Azonnal rávágtam:

– Teljesen felesleges bejelentenem az eltűnését. A rendőrség csak feljegyezné a többi közé, nem tenne mást. Ő lenne az 5021. számú eltűnt személy.

– Így van – bólintott rá Lassi és egy nap ráadásul nem is olyan hosszú idő.

Felemeltem a kezem, hogy fizikailag is kifejezzem egyet nem értésemet.

– Ahogy mondtam, mi folyamatosan kapcsolatban vagyunk egymással. Egy nap nekünk igenis hosszú idő.

Lassinak nem kellett sok ahhoz, hogy elveszítse a türelmét. Hangjában fagyos, feszes tónus jelent meg, és a beszéde is felgyorsult.

– Vannak szerkesztőink, akik egy hétig is kint vannak a helyszínen. Aztán visszajönnek a sztorival. Ez így megy.

– De Johanna ki szokott menni egy hétre külsős helyszínre, anélkül hogy bejelentené?

Lassi rám szegezte a tekintetét. Ujjaival a széke karfáján dobolt, ajkát lebiggyesztette.

– Beismerem, nem.

– Ez egyszerűen nem jellemző Johannára – mondtam.

Lassi minden tagja türelmetlenségről árulkodott. Oldalra fordult a székében, és furcsán gyorsan kezdett beszélni, mintha sietne bizonygatni az igazát:

– Tapani, mi itt újságot próbálunk írni. Gyakorlatilag nincsen reklámbevételünk, és alapszabály, hogy senkit nem érdekel semmi. Kivéve persze a szex és a pornó, na meg a szexhez és pornóhoz kapcsolódó botrányok és leleplezések. Hosszú idő óta a tegnapi számunk eladott példányszáma volt a legnagyobb. És a lapban nem volt semmiféle oknyomozó riport több ezer eltűnt atomtöltetről vagy mélyebb vizsgálódás arról, hogy a csapvíz meddig lesz még alkalmas emberi fogyasztásra. Mellékesen, szerintem még körülbelül fél óráig. A tegnapi vezető hírünk egy énekesnő szexvideója volt, amiben állatokkal csinálja. Ezért hajlandók az emberek pénzt kiadni.

Lassi levegőt vett, aztán folytatta; ha lehet, még feszesebb és elgyötörtebb hangon, mint az előbb:

– Vannak olyan szerkesztőim, mint például Johanna, akik el akarják mondani az igazságot. Mindig azt kérdezem tőlük, hogy mégis miféle rohadt igazságot? És nincs rá megfelelő válaszuk. Kivéve persze azt, hogy az embereknek tudniuk kell. Akkor pedig azt kérdezem: tényleg akarják tudni? Mindenekelőtt pedig akarnak fizetni azért, hogy többet tudjanak?

Amikor biztos voltam benne, hogy Lassi befejezte, megkérdeztem:

– Akkor most tehetségtelen énekesnőcskékről és versenylovakról szólnak a napi hírek?

Lassi ismét a távolból pillantott rám, olyan messzeségből, ahol biztonságban van a magamfajta idiótáktól.

– Próbálunk életben maradni – állapította meg szárazon.

Egy darabig csendben ültünk. Aztán Lassi megszólalt:

– Kérdezhetek valamit?

Bólintottam.

– Még mindig verseket írsz?

Jól sejtettem. Lassi nem tudott ellenállni a kísértésnek. A kérdés már magában foglalta a következő kérdése csíráját. Az volt a célja, hogy bebizonyítsa, mennyire rossz nyomon járok a Johannát érintő dologban és minden másban is. Hát legyen. Úgy döntöttem, hagyom, hogy Lassi az általa választott csapáson haladjon. Őszintén válaszoltam:

– Igen.

– Mikor jelent meg utoljára köteted?

Most sem kellett gondolkodnom a válaszokon.

– Négy éve – mondtam.

Lassi nem kérdezett többet. Vörös karikás, elégedett szemeivel úgy nézett rám, mintha egy vitatott elmélete épp most vált volna bizonyítottá. Nem akartam folytatni a témát. Időpocsékolás lett volna.

– Hol van Johanna asztala? – kérdeztem.

– Miért?

– Szeretném megnézni.

– Normális helyzetben nem engedném – mondta Lassi, és látszott, hogy a maradék érdeklődését is elvesztette a téma iránt. Hanyagul elnézett mellettem a nyitott ajtó irányába, ahová tökéletes belátás nyílt az üvegfalon keresztül. – De most nem mindennapi helyzetről van szó, és üres az emelet. Parancsolj!

Felálltam és megköszöntem, de Lassi már a monitorja felé fordult, és úgy verte a billentyűzetet, mintha így akart volna kitörni ebből a szituációból.

Viszonylag egyszerű volt a hatalmas iroda jobb szélén megtalálni Johanna íróasztalát. A saját fényképem vezetett nyomra.

Valami megmozdult bennem, amikor rápillantottam a néhány évvel ezelőtt készült képre és elképzeltem, ahogy Johanna nézi. Vajon ő látta a változást a szemeimben, amit én látok?

Az íróasztal a magas papírkupacok ellenére rendezett volt. Laptopja lezárva az asztal közepén. Leültem a helyére, és

körbenéztem.

A nyitott térben tizenegynéhány lóhere formájú munkaállomás volt, mindegyik négy ember részére. Johanna íróasztala a lóhere ablak felőli peremén helyezkedett el, ahonnan rá lehetett látni Lassi irodájára. Vagyis csak a felső néhány méterére, mert az alsóbb részeit falnak támasztott kartonok takarták. Az ablakból elém táruló látvány nem volt éppen a legszebb. A Kiasma[2] toldozott-foldozott, homorú teteje esőben úgy festett, mint egy megtépázott, fekete, zátonyra futott hajóroncs.

Az íróasztal lapja hűvös volt, de tenyerem érintésétől gyorsan nedves lett. Lassi Uutela irodája felé pillantottam, majd körbenéztem. A helyiség elhagyatott volt. A táskámba csúsztattam Johanna laptopját.

Az íróasztalon tucatnyi emlékeztető cédula hevert. Egy részükön csak egy telefonszám, egy név vagy valamilyen személyes információ szerepelt. Néhány papírdarab azonban Johanna finom, precíz kézírásával volt teleírva.

Egyenként végignéztem a cédulákat. Az utolsók között volt egy, amire felfigyeltem: *Gy. Nyugat-Kelet vagy Észak-Dél. Vö. Tapiola, Lauttasaari, Kamppi, Kulosaari vagy Tuomarinkylä, Pakila, Kumpula, Kluuvi, Punavuori.*[3] *Dátumok.*

A „Gy” biztosan a Gyógyítóra utalt. A zsebembe csúsztattam a cetlit.

Aztán átnéztem a papírkupacokat. A legtöbb valamilyen Johanna munkáihoz kapcsolódó dokumentum volt: cikkek az állítólag bezárt oroszországi atomerőművekről, az állam adóbevételeinek rohamos csökkenéséről és az ételek minőségének romlásáról.

Az egyik halom teljes egészében a Gyógyítóról szólt. Közte volt az összes e-mailje kinyomtatva. Johanna saját feljegyzéseket is írt a papírokra. Volt olyan, ahol a kézírása szinte teljesen beborította az eredeti szöveget. Az egész köteget olvasatlanul a táskámba gyömöszöltem, felálltam és az elhagyatott íróasztalra meredtem. Úgy nézett ki, mint bármelyik másik irodai asztal: személytelen, lehetetlen lett volna megkülönböztetni a több millió hasonmásától. Mégis azt reméltem, elmond majd valamit, hogy elárulja, mi is

történt. Vártam egy pillanatig, de az íróasztal „csak” íróasztal maradt.

Egy nappal ezelőtt még Johanna ült itt.

És most is itt ülne, ha nem történt volna valami.

Nem tudtam megmagyarázni, miért voltam ebben ennyire biztos. Ugyanilyen nehéz lett volna megmagyaráznom a kapcsolatot köztünk Johannával. Azt viszont tudtam, hogy ha megtehetné, felhívna.

Hátraléptem az asztaltól, de sokáig képtelen voltam levenni a tekintetem Johanna papírjairól, a kézírásáról és az asztalon heverő kicsi tárgyakról. Aztán eszembe jutott valami.

Visszamentem Lassi Uutela irodájához. Nem vett észre, ezért megkopogtattam a műanyag ajtókeretet, ami behajlított ujjam érintésére hangos kattanással felelt. Tompa, üreges hangja meglepett.

Lassi megállította a klaviatúrán cikázó ujjait, a keze a levegőben várta a folytatást. Felém fordult. Szemei ugyanolyan gyulladtak és vörösek voltak, mint korábban.

Megkérdeztem, hogy hívják a fotóst, aki Johannával dolgozik, bár igazából sejtettem a választ.

– Gromow – morogta Lassi.

Természetesen tudtam, ki ő. Már találkoztam is vele. Magas, barna, jóvágású fickó. Johanna szerint nőcsábász, és bizonyos értelemben megszállott, már ami a munkáját illeti, de vélhetően minden másban is. Johanna tisztelte Gromow szakértelmét, és szeretett vele dolgozni. Bel- és külföldi munkáik során is sok időt töltöttek együtt. Ha valakinek, akkor Gromownak lehetnek információi Johannáról.

Megkérdeztem Lassit, hogy látta-e Gromowot. Azonnal megértette, mire gondolok. Kezébe vette a telefont, tárcsázott, várt egy kicsit, majd az asztalra dobta a készüléket.

– Nem kapcsolható? – kérdeztem, bár már tudtam a választ.

Lassi először röviden bólintott, aztán megrázta a fejét, majd a szék karfáira eresztette a karját, és tarkóját a fejtámlához nyomva felnézett a plafon, a szellőzőberendezés csövei vagy talán az ég felé.

– A picsába – mondta halkan.

4.

Hazafelé ismét eszembe jutottak Lassi kérdései az írásról. Nem mondtam ki, mit gondolok. Nem akartam. Lassi nem az az ember volt, akivel bizalmas viszonyba szerettem volna kerülni, vagy akiben megbíztam volna. Egyébként is, mivel magyarázhattam volna egy olyan tevékenységet, aminek nincs jövője?

Esetleg elmondhattam volna az igazságot. Hogy az írás számomra maga az élet. Hogy nem azért írok, mert azt képzeltem, hogy majd olvasókat találok: az emberek mindennap a túlélésért harcolnak, és a költészet meglehetősen keveset tud hozzátenni ehhez. Én teljesen önző okokból írok.

Az írás tartást ad és rendet teremt a mindennapjaimban. A szavak, a mondatok, a rövid sorok azt a rendet hozzák vissza az életbe, ami eltűnt a környező világból. Az írás azt jelenti, hogy még nem szakadt el a tegnap, a ma és a holnap közötti vékony fonal.

Már a hazafelé vezető úton megpróbáltam végigböngészni Johanna papírjait. A buszon azonban a röpködő sörösdobozok miatt semmire sem tudtam összpontosítani. Részeg tizenévesek dobálóztak. Nem jelentettek igazi veszélyt a többi utasra nézve, a viselkedésük mégis bosszantó volt. Az éjszakai járatok egészen sajátos kategóriába tartoztak, főleg a biztonsági őr nélküliek.

Herttoniemi[4] metrómegállójánál szálltam le a buszról. Messziről elkerültem egy részeg skinheadbandát. Vagy tucatnyian lehettek; tetovált, kopasz fejük fénylett az esőben. Kikerültem az üzletek előtt tanyázó kitartó koldusokat is, és a sötét estében elindultam hazafelé. Közben elállt az eső, de a heves széllökések nem tudták eldönteni, melyik irányba fújjanak. Ide-oda cikáztak, és erős karjaikkal még a házak falára rögzített fényes biztonsági lámpákba is belekapaszkodtak. A sötétben úgy tűnt, mintha az épületek is himbálóztak volna. Gyors léptekkel haladtam. Elsiettem az óvoda

mellett, amiből először eltűntek a gyerekek, majd az arra járók összefirkálták a falakat, legvégül pedig valaki felgyújtotta az egészet. A kereszteződés túloldalán álló templom a hajléktalanok menhelye lett. Úgy tűnt, teljesen megtelt: egykor világos csarnoka most majdnem teljesen sötét volt az embertömegtől. Pár perccel később elértem a feljárót a házunk előtt.

A szemközti ház vihartépte teteje még mindig javításra várt. A legfelső szint lakásai sötétek voltak. Hamarosan hasonló sorsra jut a mi házunk is, csakúgy, mint ezernyi másik. Ezeket az épületeket annak idején nem ilyen szélviharokra és fél évig tartó esőzésekre tervezték. Amikor pedig mindenki számára egyértelmű lett, hogy az eső és a szél nem fog megszűnni, már túl késő volt. Senkinek nem volt pénze vagy érdeke egy olyan házat rendbe hozni, amelyben az áram- és vízkimaradások miatt kényelmetlen vagy nemsokára akár lehetetlen lesz élni.

A kapu zárja felismerte a kártyát. Áramszünet esetén a régi kulcsomat használtam. Feleslegesnek, szinte csak egy emléknek tűnt, de mint annyi régiségnek nevezett dolog, ez sem mondta fel a szolgálatot – az újdonságokkal ellentétben.

Próbáltam felkapcsolni a lépcsőházi világítást, de a kapcsoló most sem működött. A korlátba kapaszkodva mentem fel a sötét lépcsőház második emeletére. Kinyitottam mindkét biztonsági zárat, a sima zárat, kikapcsoltam a riasztót, és reflexszerűen vettem egy mély levegőt.

Az otthon illatában minden benne van: a reggeli kávé, a sietős parfümözés, a tisztítószer szaga az előző nyáron kimosott szőnyegen, a hosszú karácsonyok, a közösen vásárolt fotel és minden együtt töltött éjszaka a szeretett társsal. Minden benne van, és ezek az illatok egyesülnek a tudatunkban, még akkor is, ha az otthont már ezerszer kiszellőztettük. Az illat annyira ismerős volt, hogy ösztönösen majdnem kiszaladt a számon: megjöttem. De nem volt kinek mondanom.

Bevittem a táskát a konyhába. A papírokat és a laptopot az asztalra tettem. Megmelegítettem a rakott zöldséget, amit Johanna még a hétvégén készített, és leültem enni. Valahol, pár emelettel feljebb hangosan dübörgött a zene. A dallam mély, egyenletesen

ismétlődő ritmusa alapján úgy tűnt, örökké fog tartani, semmi sem tudja megállítani, maximum egy drasztikus beavatkozás.

És hirtelen minden – mindaz, amit az asztalon láttam, amit a számban éreztem és ami a gondolataimba férkőzött – azt a félelmemet erősítette fel bennem, hogy valami rossz történt. Nehézkessé vált a nyelés, mintha gombóc nőtt volna a torkomban. A gyomrom és mellkasom tájékán jelentkező szorító érzés arra késztetett, hogy kizárólag a légzésemre összpontosítsak.

Félretoltam a tányért, és bekapcsoltam Johanna laptopját. A készülék halk zúgása és a képernyő fénye betöltötte a kicsi konyhát. Elsőként a háttérképet pillantottam meg: Johanna és én a nászutunkon, tíz évvel ezelőtt.

Nagyot nyeltem.

A kép előterében mi ketten, több szempontból is fiatalabb kiadásban. Fölöttünk Dél-Európa szinte karnyújtásnyira levő kék ege, mögöttünk a firenzei Ponte Vecchio, mellettünk egy darabka régi, omladozó házfal és a folyóparti kávézó aranyozott, a tükröződő nap fényétől olvashatatlan cégtáblája.

Néztem Johanna nevető szemeit – az áprilisi napsütéstől egyszerre zöldben és kékben játszottak –, kissé talán túl széles száját, szabályos, fehér fogait, a szeme mellett előbukkanó finom szarkalábakat és rövid göndör haját, ami úgy keretezte az arcát, mint egy nyári koszorú.

Sorban elkezdtem megnyitni a gépben talált mappákat.

Az „Új” nevű mappában találtam egy olyat, ami „Gy”-ként volt elmentve. Sejtésem helyesnek bizonyult: a „Gy” a Gyógyítót jelentette. Végigböngésztem a dokumentumokat. Főleg Johanna szöveges fájljai voltak, plusz néhány videó, link és más lapok hírei. A legfrissebb szöveges fájl az előző napon készült. Ráklikkeltem és megnyitottam.

Az írás szinte teljesen készen volt, a nagyját Johanna vélhetően felhasználja majd készülő cikkében. Amint újra írni fog, emlékeztettem magam.

A szöveg a tapiolai családirtás leírásával kezdődött. A hajnali órákban megöltek egy öttagú családot. A tettet a Gyógyító álnevű személy vállalta magára. A vizsgálatok alapján az apa halt meg

utoljára, aki egy nagy élelmiszer-ipari vállalat ügyvezető igazgatója és a húsipar lelkes védelmezője volt. Összekötözve, leragasztott szájjal végig kellett néznie, ahogy feleségét és három kisgyerekét hidegvérrel fejbe lövik. Végül egy a homloka közepébe kapott golyó vele is végzett.

Johanna meginterjúvolta a rendőrséget, a belügyminisztériumot és az őrző-védő magáncégek képviselőit is. A riport egy hosszú petícióval ért véget, melyet a rendőrségnek, az olvasóközönségnek és a Gyógyítónak címzett.

Találtam még egy táblázatot és egy térképet is, amit Johanna készített a gyilkosságok dátumairól és helyszíneiről, az e-mailek beérkezésének időpontjáról és az üzenetek főbb tartalmáról. Ehhez kapcsolódott az asztalán talált cédula is, amit most újra elővettem: *Nyugat-Kelet vagy Észak-Dél.* A térképen világosan látszott, hogy a gyilkosságok időrendben először nyugatról keletre, majd északról délre haladtak.

Johanna feljegyezte, hogy az e-mailek hangvétele dél felé haladva egyre komorabbá vált. Egyes üzenetek meglepően személyes hangvételűek voltak: a gyilkos Johannát a keresztnevén szólítva dicsérte neki az újságírásnak azt az „igazságalapú és elszánt" módját, amit ő képvisel, továbbá kifejezte, hogy bízik abban, Johanna megérti az ilyen szélsőséges cselekedetek szükségességét.

Az utolsó üzenet egy nappal a punavuori mészárlás után érkezett. Egy négytagú családot holtan találtak az otthonukban: az apát – egy nagy autókereskedő lánc tulajdonosát és vezérigazgatóját –, a feleségét és két fiukat. Az egyik gyerek tíz, a másik tizenkét éves volt. Ha nincsenek ezek az e-mailek, az esetet vélhetően öngyilkossággal végződő családirtásnak könyvelték volna el; ilyenekről amúgy is hetente lehetett hallani. Ezt az elméletet támasztotta alá, hogy az apa kezében megtalálták azt a nagy kaliberű fegyvert, amellyel elkövették a gyilkosságokat.

Aztán megérkezett a Gyógyító üzenete. Megadta benne a pontos címet – Kapteeni utca 14. –, és hangsúlyozta, hogy érdemes lenne alaposabban kivizsgálni az ügyet.

Amikor erre sor került, bebizonyosodott, hogy bár a fegyver valóban az apa kezében volt, a célzásban és a fegyver elsütésében

már valaki más segédkezett. Az apa tehát minden egyes eldördült lövést közvetlenül érzett a testében. Látta és hallotta, hogyan halnak meg a gyerekei a kezében szorongatott pisztoly golyóitól.

Az utolsó üzenet sebtében és rosszul volt megírva: nyelvtanilag és tartalmilag is döcögött. Ebben már a gyilkosság indoklása sem szerepelt.

Felálltam az asztaltól, és kimentem a teraszra. Hosszú ideig álltam ott. Magamba szívtam a hűvös levegőt, és megpróbáltam elmozdítani a mellkasomon ülő láthatatlan követ. Bár valamennyire megkönnyebbültem, a nyomasztó érzés mégsem múlt el teljesen.

Az esküvőnk után szinte azonnal beköltöztünk ebbe a házba. A lakásból otthon lett, kedves otthon – ez lett a mi közös fészkünk a világban. A világban, ami tíz évvel ezelőtt még teljesen másképp nézett ki. Utólag persze könnyű azt mondani, hogy az előjelek már akkor is látszottak: a hosszú, őszbe nyúló, egyre szárazabb nyarak; az esős telek és az erősödő szelek; a világszerte több százmillió ember vándorlásáról érkező hírek, továbbá a levegőben és a bőrön alattomban előbukkanó egzotikus rovarok, melyek Lyme-kórt, malériát, leishmaniasist és agyhártyagyulladást terjesztettek.

Házunk magasan, a Mäyrä úti dombon állt. Tiszta időben a nagyszoba ablakából vagy a teraszról el lehetett látni az Óvárosöblön túl egészen az Arábia-partig, ahol a legtöbb lakóépületet újra és újra elöntötte a tenger. Mint az áradásokkal küzdő városrészek többsége, az Arábia-part is sokszor borult sötétségbe, az áramot ugyanis nem merték visszakötni az árvíz sújtotta, rossz állapotú házakba. Két és fél kilométernyi távolságból szabad szemmel is láttam a tucatnyi tábortüzet a part mentén. Ilyen messziről a legtöbbjük olyan kicsinek és gyengének tűnt, mint egy gyufaszál lángja, ami könnyedén elalszik egy ártalmatlan fuvallattól. Az igazság viszont az volt, hogy a máglyák többségének legalább másfél méternyi volt az átmérője. Az ottaniak mindent elégettek, ami csak a kezük ügyébe került a parton és az elhagyatott házakban. A szóbeszéd szerint még az állatokat és az embereket is.

Érdekes, mennyire hozzá lehet szokni a tábortüzek látványához. Nem tudnám megmondani, mikor jelentek meg az elsők, vagy hogy mikor vált mindennapossá a lángok egybeolvadó láncolata.

Az Arábia-part sziluettjét a távolabbi Pasila tornyai követték, és balra, a Kivinokka és Kulosaari[5] mögötti fényes ragyogásból ki tudtam következtetni, merre van a város központja.

Mindezt beborította a sötét és végtelen éjszakai égbolt, ami hideg és magabiztos szorításával markában tartotta az egész világot.

Azon kaptam magam, hogy valami kapcsolódási pontot keresek az olvasottak és az imént látottak között.

Johanna.

Valahol ott van kint.

Ahogy korábban Lassinak is mondtam, teljesen felesleges lett volna a rendőrségre rohannom. Ha arra nem volt idejük és kapacitásuk, hogy családok gyilkosait kutassák fel, akkor hogy lenne idejük egy huszonnégy órája eltűnt nőt keresni? Egyet az ezerből.

A Gyógyító.

Nyugat-Kelet vagy Észak-Dél.

Az éjszaka nem válaszolt. A felső szinten dübörgött a zene. A domboldal fái közt szél cikázott. Olyan erősen tépte a kopasz faágakat, amennyire csak bírta, de még így sem tudta néhány pillanatnál tovább túlharsogni az ember és gép teremtette hangorkánt. Az erkély hideg kövezete ösztönösen arra késztetett, hogy valami melegebb helyet keressek a talpaimnak.

Visszamentem a konyhába az asztalhoz. Újra átolvastam mindent, amit Johanna írt a Gyógyítóról. Kávét főztem, és ismét megpróbáltam felhívni Johannát. Nem lepett meg, hogy a száma nem volt kapcsolható. Az sem lepett meg, hogy kétségbeesés, aggodalom és gyötrő tanácstalanság vett rajtam erőt.

Egy dologban biztos lehettem: Johanna aközben tűnt el, míg a Gyógyító után nyomozott.

Minden addigi gondolatomat félretettem, csináltam egy kávét, és érkezési sorrendben végigolvastam a Gyógyító által küldött e-maileket. Az üzeneteket két csoportba rendeztem. Az egyikbe azokat tettem, melyekben hosszan magyarázta tettei szükségességét, miközben utalásokat tett Johanna korábban már feldolgozott eseteire, és bizonygatta, hogy Johanna munkája az övéhez hasonlatos: leleplezi a hazugságokat és felszabadít. A másikba

azokat gyűjtöttem össze, melyekben elárulta az áldozatai fellelhetőségét. Ezek az e-mailek csak néhány sebtében leírt, zavaros sorból álltak.

Újra átböngésztem a két csoportot, és ugyanarra a következtetésre jutottam, mint először. Az üzeneteket két ember írta. Legalábbis szerintem.

Ismét megnyitottam a Johanna által összeállított térképet. Olyan volt, mint egy útikönyv a pokolba. A gyilkosságokat jelölő piros pontokat tanulmányoztam a térképen, és közben átnéztem a dátumokat és Johanna számításait. A gyilkosságok között mindig két-három nap telt el. Johanna minden égtáj irányába kérdőjeleket helyezett el, és kiszámolta a következő gyilkosságok lehetséges elkövetési idejét.

Egy darabig a térképre meredtem, de aztán megakadt a szemem a levelezőrendszer ikonján. Egy pillanatig tétováztam. Egyértelmű, hogy nem helyes elolvasni más e-mailjeit. De ez most kivételes eset, nem? És nekünk, ugye, amúgy sem voltak titkaink… Végül úgy döntöttem, hogy csak akkor nyitom meg a levelezőprogramot, ha a helyzet feltétlenül megkívánja. Egyelőre elegendő információm volt az üggyel kapcsolatban.

Eszembe jutott a lementett beszélgetés. Bekapcsoltam a saját laptopom, és csatlakoztattam hozzá a mobilom.

Átmásoltam a Johannával folytatott utolsó beszélgetésünket. Egy kis ideig a megfelelő programot kerestem, majd miután letöltöttem, a programba illesztettem a beszélgetést. A hanganalizáló szoftver használata nagyon egyszerű volt. A különböző hangokat szétválasztottam egymástól, a sajátomat és Johannáét kitöröltem, aztán az egészet újraindítottam. Autók hangját hallottam, meg valami halk, súrlódásszerű zajt, amire már korábban is felfigyeltem. Miután többször is végighallgattam a felvételt, már meg tudtam különböztetni egymástól a hangokat. A sima háttérzajban is felfedezhetővé váltak a különféle árnyalatok. Feszült figyelemmel ki tudtam venni belőle valami ismétlődőt, valamit, ami nem a szél volt és nem is egy megsurranó kabátujj, hanem valami szabályosabb: hullámok zaja. Behunyt szemmel újra és újra meghallgattam a felvételt. Egyszerre próbáltam hallgatni és emlékezni.

Valóban ilyen a hullámok hangja, vagy csupán azt hallom, amit hallani szeretnék?

Hagytam, hogy a zaj körbefonjon, miközben a térképet és Johanna számításait néztem. Tegyük fel, hogy a zaj és a benne felfedezhető szabályosság valóban a tengert és a tengerpartot jelenti, s hogy a gyilkosságok két-három napos ciklusokban követik egymást. Ebből az következik, hogy a Gyógyító által akár csak vázlatosan is követett észak-déli egyenes, a dátumok és a kérdőjelekkel elválasztott pontok valahol Jätkäsaari és Munkkisaari[6] irányában találkoznának.

Feltehetően Johanna is hasonló következtetésekre jutott, ugyanis arról a területről van szó, ahonnan utoljára felhívott engem.

5.

A taxisofőr egy fiatal észak-afrikai férfi volt, aki nem beszélt finnül és nem volt hajlandó bekapcsolni a taxiórát. Nekem így is megfelelt. Félig kézjelekkel, félig angolul megállapodtunk a fuvar árában. Miközben a gázra lépett, a taxaméter négy nullája világított a sötét autóban. A metróállomás mellett, a Mäyrä útról a Hiihtomäki út felé, majd a csomóponton keresztül a keleti összekötő irányába haladtunk. A sofőr nemcsak a gödrök és kátyúk között szlalomozott ügyesen, de még a veszélyes előzésbe kezdő és több sávon átcikázó autókat is gyakorlottan kerülte ki.

Kulosaari part menti házai néhány kivételtől eltekintve először kiürültek, majd amikor tulajdonosaik üresen hagyták őket, újra megteltek különböző jövevényekkel. A tehetősebbek ugyanis északra költöztek: a leggazdagabbak Észak-Kanadába, a többiek Lappföld finn, svéd és norvég részeire. Az utóbbi években tucatnyi magántulajdonban levő kisvárost alapítottak északon; főként a belső területeken, de még a Jeges-tenger part menti részein is. Ezeken a településeken zárt ivóvíz-, szennyvíz- és áramhálózat volt. A nemkívánatos betolakodókat természetesen több száz fegyveres tartotta távol.

Kulosaari sötét házaiban most leginkább keletről és délről érkezett menekültek laktak. A parton tábortüzek és sátrak sora kígyózott. A házukat és tengerpartjukat kitartóan védelmező őslakosok és a menekültek együttélése nem volt problémamentes. A Gyógyítónak erről is meglett volna a véleménye.

Útközben végignéztem azokat a videobejátszásokat, melyeket Johanna a „Gy” mappába mentett le. Minél inkább közelítettünk a jelenhez, annál csalódottabbak voltak a szerkesztői kérdések és fáradtabbak a rendőrségi válaszok. A vizsgálatot vezető, véreres szemű bűnügyi nyomozó nyilatkozata volt az utolsó: „Folytatjuk a

nyomozást, és majd bejelentjük, amikor lesz mit." A telefonomba beírtam a nyomozó nevét, majd telefonszámot kerestem hozzá. Harri Jaatinen, rendőr főhadnagy.

Hátradőltem az ülésen.

Mikor lettem biztos benne, hogy valami történt Johannával? Hajnali négykor, amikor felébredtem a kutyaugatásra? Vagy amikor két órával később kávét főztem, mert nehezebben tudtam volna elaludni, mint felkelni?

Vagy a gyanú csak a nap folyamán vált bizonyossággá, amikor gépiesen végeztem a munkámat, miközben percenként pillantottam néma telefonomra?

A fiatal sofőr ügyesen vezetett: tudta, hol vannak útlezárások, és igyekezett elkerülni őket. A Hosszú hídnál[7] megálltunk a kereszteződésben. Mellettünk egy óriási városi terepjáró fékezett, aminek le volt engedve a hátsó ablaka. Sebtében nyolc kifejezéstelen arcú, előrebámuló, súlyos tekintetű, tetovált nyakú fiatalembert számoltam össze. Valamilyen banda tagjai lehettek, és az is látszott, hogy fel vannak fegyverkezve. Miközben a terepjáró gyorsítani kezdett, az arcuk teljesen kifejezéstelen maradt.

A Kaisaniemi parkban tűz volt. A lángnyelvekből ítélve autó vagy valami hasonló éghetett. Úgy emelkedett ki az a hatalmas lángoszlop a sötétből, mint egy pogány ünnepi szimbólum. A Vilho utca és Mikko utca sarkán lövések dördültek, és láttam, ahogy három férfi fut a park felé. Eltűntek még azelőtt, hogy elült volna a lövések visszhangja. A Természettudományi Múzeum előtt többen rugdostak egy földön fekvő férfit. Aztán valaki, vélhetően a csoport legerősebb tagja, piszkos ruhájánál fogva megragadta, és elkezdte az aluljáró felé rángatni, talán azért, hogy bedobja az aknába.

Húsz perc alatt odaértünk a Templom térhez. A plexiüveg vékony nyílásán át odacsúsztattam egy bankjegyet a sofőrnek.

A téren álló Sziklatemplom a beszakadt kupola nélkül úgy festett, mint egy sima kőkerítés a domb tetején. A faldarabok hosszú árnyékot vetettek a sziklára, egészen a Luther utcáig. Az utcai lámpák sárga fényében olyan koromfeketék voltak az árnyak, mintha odafestették volna őket a földre. Valaki az utca közepére

dobott egy leszerelt „Megállni tilos” táblát. Már minden tiltó szándék értelmét veszítette.

Az éjszaka éppen olyan hideg volt Töölőben, mint Herttoniemiben, de ez a városrész nem volt olyan csendes. Innen-onnan autódudálások, finn rockzene hangjai és emberi kiáltások visszhangoztak, a távolból egy buli zajai hallatszottak. A hangzavarban mind közül egy jókedvűen gurgulázó női kacaj hangzott a legidegenebbül.

Ahti és Elina Kallio a barátaink voltak. Igazából Johanna és Elina barátsága kötött össze négyünket. Elina sem hallott semmit Johannáról.

Az előszobájukban álltam, levettem eső áztatta kabátomat és cipőmet, miközben Elina és Ahti felváltva kérdezgettek:

– Vajon hol lehet Johanna?

– Tényleg egyszer sem telefonált?

– Senki sem tudja, hol van?

Végül Ahti feltett egy kérdést, amire tudtam válaszolni:

– Igen, köszönöm, kérek kávét.

Ahti eltűnt a konyhában. Elina és én bementünk a nagyszobába, melynek két, egymással szemközti sarkában fel voltak kapcsolva az állólámpák, a szoba közepén, egy bíborszínű kisasztalon pedig egy gyertya lángja imbolygott. Ezek a fények lágyabbak voltak, mint amire épp vágytam. Valahogy úgy éreztem, most más hangulatra lenne szükségem: több fényre, valami határozottan fényesebbre.

Leültem a kanapéra. Elina a szemközti fotelt választotta. Ölébe húzta halványbarna, csíkos gyapjúsálját, nem terítette szét teljesen, de nem is hagyta összehajtva. A sál úgy feküdt az ölében, mint egy várakozó kis állat. Nagy vonalakban felvázoltam, amit tudtam: Johanna egy napja nem adott magáról életjelet, és a fotóst sem tudjuk elérni. Azt is elmondtam, milyen témán dolgozott éppen.

– Johanna telefonált volna – szólalt meg Elina, amikor a végére értem. Olyan halkan beszélt, hogy gondolatban meg kellett ismételnem minden szavát.

Bólintottam és Ahtira emeltem a tekintetem, aki közben már belépett a szobába. Ahti, ez az alacsony, inas férfi foglalkozását tekintve ügyvéd volt, és már-már nevetségesen pedáns, bizonyos

dolgokban viszont kellemes meglepetést tudott okozni. Eszébe juthatott valami, mert fürkésző kék szemében megjelent valami halvány bizonytalanság, de aztán ugyanolyan hirtelen el is tűnt.

Ahti először gyorsan rám pillantott, majd észrevehetően hosszabb ideig Elinára. Viszonylag sokáig nézték egymást, aztán szinte egyszerre fordultak felém. Elina barna szemében könnycseppek ültek. Még sosem láttam sírni. Lehet, hogy ez a túlságosan otthonos hangulat árulta el, de számítottam rá, hogy valami meglepetés vár rám.

– Már régen el kellett volna mondanunk… – kezdte Ahti. Zsebre tett kézzel állt Elina fotelja mögött. Elina arcán megcsillantak a könnycseppek.

– Mit? – kérdeztem.

Elina szokatlanul gyors mozdulattal törölte meg könnyes szemét.

– Elmegyünk – mondta. – Északra.

– Egy évre szóló bérleti szerződést kötöttünk egy ottani kisvárosi lakásra – folytatta Ahti.

– Egy évre? – kérdeztem. – És mi lesz, amikor letelik az egy év?

Elina szeme ismét könnybe lábadt. Ahti megsimogatta a haját, mire ő felemelte a kezét, hogy megfogja Ahtiét. Tekintetük ide-oda cikázott a szobában, anélkül hogy bármin is megállapodott volna. Egy üldözési mániás ember azt gondolhatta volna, hogy menekülnek valami elől. De miért kellett volna bármi elől elmenekülniük?

– Nem tudjuk – felelte Ahti de aligha jöhet ennél sokkal rosszabb. Fél éve elveszítettem az állásom, Elinának pedig valójában már több éve nincs lehetősége tanítani.

– Eddig semmit sem mondtatok erről – állapítottam meg halkan.

– Nem akartunk, mivel úgy gondoltuk, a dolgok még jobbra fordulhatnak.

Egy darabig csendben ültünk. A szobába beszivárgott a frissen főtt kávé illata. Nem én voltam az egyetlen, aki észrevette.

– Megnézem, lefőtt-e a kávé – mondta Ahti, érezhetően felszabadultabban.

Elina kapucnis pulcsijának ujjába törölte a könnyeit. A pulóver bő ujja megcsavarodott a karján, így meg kellett igazítania a másik

kezével.

– Igazából azt hittük, kitalálunk majd valamit… – mondta, de ismét olyan elhaló hangon, hogy előre kellett hajolnom, hogy megértsem az ajkát elhagyó szavakat. – Hogy létezik valamilyen megoldás, s hogy ez az egész csak egy borzasztó, múló krízis, amit átvészelünk majd, és az élet megy tovább.

Nem tudtam eldönteni, Elina a saját helyzetükről vagy az egész világéról beszél-e, de azt hiszem, ennek nem is volt jelentősége.

Ahti visszajött a kávéskannával. A tőle megszokott pontos, precíz mozdulatokkal töltötte ki az italt.

A csészéken vidám virágminták voltak, olyanok, mintha régi, letűnt idők emlékei lennének. És azok is voltak.

– Ezt eladtátok? – kérdeztem. Körbemutattam, jelezve, hogy a lakásra gondolok.

Ahti, mikor megértette, mire célzok, megrázta a fejét.

– Nem – válaszolta halkan.

– Mondd el neki, Ahti – vágott közbe Elina, és a pulóverével ismét letörölt pár könnycseppet az arcáról.

Ahti a kanapé másik végébe ült, közelebb húzta a csészéjét, és láthatóan átgondolta a dolgokat, mielőtt válaszolt volna.

– Ugyan ki venné ezt meg? – mondta, miközben kihúzta magát. – A tető lyukas, a pince vizes, minden csupa penész, és tele van patkánnyal meg csótánnyal. Gyakran nincs áram és ivóvíz. A város a csőd szélén, az embereknek nincs pénzük, azok pedig, akiknek van, biztos nem ide akarnak költözni. Nincsenek már befektetők, és ha lennének is, ki akarna bérleti díjat fizetni ott, ahol ingyen is lehet lakni? Senki sem reménykedik már abban, hogy a dolgok jobbra fordulnak.

Elina abbahagyta a sírást, és maga elé bámult. A szeme most száraz volt és vörös.

– Mi reménykedtünk – mondta Elina halkan, és Ahtira nézett.

– Sokáig reménykedtünk – ismerte el Ahti.

Nem tudtam mit mondani. Belekortyoltam a kávéba. Néztem a felszálló gőzt, és kezeimet a forró csészén melengettem.

– Johanna biztos elő fog kerülni – szólalt meg hirtelen Elina, mire mindannyian visszatértünk elkalandozott gondolatainkból.

Felemeltem a fejem, és Ahtira néztem. Ahti Elina felé bólogatott, mintha csak meg akarná erősíteni az elhangzottakat. Csak akkor hagyta abba, amikor észrevette, hogy őt nézem. Olyan hirtelen fejezte be, mintha elvágták volna. Nem akadtam fenn rajta, mint ahogy a szemében hirtelen felvillanó kételyen sem.

Tudtam, ha nem teszem fel most a kérdést, később még megbánom.

– Ahti, azt mondtad, minden pénzetek elfogyott. Adhatnék nektek valamennyit az utazásra, ha vennék tőletek valamit…

Ahti a másodperc törtrészéig tétovázott. Kereste a szavakat.

– Nem tudom, mink van, amit te…

– Valamikor a sportlövészet volt a hobbid – vágtam közbe.

Ahti meglepődve Elinára pillantott, aki nem mondott semmit, csak bólintott. Ahti előrehajolt.

– Miért is ne? – mondta, miközben felállt. – Egy puskánál és egy pisztolynál nincs szükségem többre.

És nem hinném, hogy valaki bármikor is számonkérné rajtam, hogy eladtam neked egy fegyvert.

Követtem Ahtit a hálószobába. A nyitott, feltúrt szekrények előtt szinte teljesen tömött, nagy fémvázas hátizsákok álltak. Ruhák hevertek az ágyon, az ágytámlán, a két széken és a hátizsákok mellett, a padlón is. Ahti megkerülte az ágyat, megállt a külön álló sötét szekrény előtt, és kulccsal kinyitotta az ajtaját. A szekrényben két vadászpuska, egy karabély és három pisztoly volt.

– Választhatsz – mondta Ahti, és a két pisztolyra mutatott. Mozdulatai egy házaló ügynökére emlékeztettek, ami a helyzetet tekintve teljesen felesleges volt. – Vagy a 9 mm-es Heckler & Koch USP vagy a Glock 17-es, az is 9 mm-es.

Ezután Ahti a legfelül található acélrevolverre mutatott, de már semmi ügynökös nem volt a gesztusaiban. Olyan volt inkább, mint egy férfi, aki döntött.

– A Smith & Wesson az enyém.

Azt a pisztolyt vettem el, amelyik közelebb volt hozzám, a Heckler & Kochot.

– Jó kis fegyver. A németek gyártották, amikor még gyártottak valamit.

A pisztoly meglepően könnyű volt.

– 667 gramm – mondta Ahti, mielőtt bármit is kérdezhettem volna. – 18 töltény van a tárban.

Ahti leemelt egy dobozt a szekrény alsó polcáról, ami a mozdulattól zörgő hangot adott.

– Ezeket is megkapod. Ötven darab.

A dobozra, majd a kezemben tartott fegyverre néztem. Olyan volt, mintha egyik sem illett volna ide, ebbe a teljesen átlagos hálószobába. Úgy éreztem, gyorsan kell cselekednem, máskülönben még megbánom.

– Van egy hátizsákod? – kérdeztem.

A széttúrt ruhásszekrényben Ahti talált egy kis fekete hátizsákot, melynek hétköznapi sporttáskaszerűsége zavarba ejtően éles ellentétben állt azzal, ami nemsokára belekerül.

– Ajándék. Minek akarnánk megtartani?

Odanyújtottam Ahtinak a pénzt, aki rám sem nézve, számolatlanul csúsztatta a zsebébe a bankjegyeket. Még egy pillantást vetettem a jobb kezemben tartott pisztolyra, majd a másikban levő töltényesdobozra. Ahti észrevette zavaromat.

– Megmutatom – nevetett fel, és kivette a fegyvert a kezemből.

Ahti gyakorlott, ügyes kézmozdulatokkal kinyitotta a tárat, megtöltötte a dobozból, majd visszazárta. Úgy tűnt, elemében van.

– Kész – mondta. – Ez itt a zárszerkezet, ez meg a ravasz. De csak arra fogd a fegyvert, akit le is akarsz lőni. Bár nem tudom, számít-e ez még egyáltalán.

Mosolyogni próbált, de csak egy erőtlen kísérletre futotta. Az ajkára fagyott mosolytól kissé gyámoltalannak tűnt. Ezt ő maga is észrevette.

– Igyuk meg a kávét, mert kihűl – mondta hirtelen.

Arra gondoltam, milyen gyorsan megváltoznak a dolgok. Milyen rég volt, hogy együtt vacsoráztunk, bort ittunk és a jövőt tervezgettük! Utazni akartunk, én új könyvet írni, Johanna pedig egyre jobb cikkeket; Ahti saját ügyvédi irodát akart nyitni és – természetesen – Elinával családot alapítani.

Bár a változás apránként kúszott be az életünkbe, valójában villámgyorsan jutottunk a jelenlegi helyzetbe.

Elina a fotelben ült, a kávéscsészéje érintetlen volt. A kanapéba süppedtem, és próbáltam kitalálni valami helyzethez illőt. Nem volt könnyű, mivel folyamatosan csak egy dolog foglalkoztatott. Ahti talán megérezte.

– Remélem, megtalálod Johannát – mondta.

Ráeszméltem, hogy ez volt az egyetlen dolog, amire vágytam. Lázas hidegleléskénti hasított belém a felismerés, hogy minden jót elveszíthetek. Hirtelen gombóc nőtt a torkomban, és úgy éreztem, mennem kell.

– Remélem, jól érzitek majd magatokat Norvégiában – mondtam –, és hogy ott majd rendeződnek a dolgok! Biztosan rendeződnek. Egy év hosszú idő, dolgoztok majd, és lesz pénzetek. Jó lesz.

A mondataimból hiányzott valami, de nem ez volt a hiányérzetem igazi oka. Ezt valószínűleg mindannyian hallottuk és érzékeltük is. Nem tudtam, meddig bírok még beszélni, ezért felálltam, anélkül hogy Ahti vagy Elina felé néztem volna.

– Elina, Johanna felhív majd, amikor tud – mondtam.

Kimentem az előszobába, Ahti követett. Szándékosan a legsötétebb sarokban maradt. Hallottam Elina lépteit a parkettán, aztán egyszer csak ott állt előttem. A szeme ismét könnyes volt. Hozzám lépett és átölelt.

– Mondd meg Johannának, hogy minden rendben van – mondta, majd továbbra is körém font karokkal hozzátette: – És azt is, hogy soha semmivel nem akartuk megbántani.

Nem tudtam, mit akart ezzel mondani, de mivel nem akartam tovább maradni, nem kértem, hogy részletezze.

6.

Ömlött az eső. Függönyként ereszkedett alá, és ólomsúlyú, kövér cseppekben ért földet. Nedvesen, feketén csillogóvá fröcskölte a várost. Volt az illatában valami savanyú, valami romlott. Egy ideig még a kapuban álltam, és próbáltam eldönteni, mit tegyek. Azon töprengtem, hol vagyok és merre tartok. Este fél tíz volt. Elvesztettem a feleségem, és megszámlálhatatlan csésze feketekávét ittam. Biztos nem tudnék elaludni.

Abból az irányból, ahonnan nemrég nevetést hallottam, most dulakodás hangjai, üvegcsörömpölés és a korábban kacagó nő visító, káromkodásokkal tarkított kiabálása hallatszott. Kihúztam az anorákom kapucniját a nyakamból, feszesebbre húztam a hátizsák pántját, és elindultam.

Közvetlenül magam elé néztem. Az eső hidegen szurkálta a bőröm. Befordultam a Fredrik utcára, de néhány lépés után autódudálást hallottam. Először egyet, majd utána rögtön még egyet. A hang az utca szemközti oldaláról jött. Félrehúztam a kapucnit, de csak éppen annyira, hogy láthassam, ki dudált. Ugyanaz az észak-afrikai fiatalember volt, aki Herttoniemiből elhozott idáig.

A taxi járó motorral állt az utca közepén. Úgy tűnt, a kocsiban határozottan szárazabb és melegebb van, mint kint, az utcán. Pár másodperc múlva már kényelmesen ültem a hátsó ülésen. Ezúttal azt kértem a férfitól, hogy hajtson dél felé.

Kiderült, hogy a sofőrnek neve is van és története: Hamidnak hívták, és hat hónapja élt Finnországban. De miért várt meg? Mert én fizettem a fuvarért. Nem hibáztattam érte. Kevesen szeretnek ingyen dolgozni.

Hamid kedvelte Finnországot. Itt legalább volt még valami esély a túlélésre, itt még talán lehet családot is alapítani.

Miközben hallgattam folyékony angol beszédét, a profilját néztem a visszapillantó tükörben: keskeny, világosbarna arcát és eleven, mogyoróbarna szemét. Figyeltem ügyes kezeit a kormányon. Aztán kinéztem az elsuhanó városra, az elárasztott, víztől csillogó utcákra, a tó méretű pocsolyákra, a betört ablakokra, a sarkukból kifordult ajtókra, a kiégett autókra és az esőben bolyongó emberekre. Ahol én csak kilátástalanságot láttam, ott Hamid a reményt.

A Lönnrot utca végéhez érve áthajtottunk a kereszteződésen, és a Jätkäsaari irányába haladtunk tovább.

Hamid most lassabban vezetett; már nem beszélt, és felhangosította a zenét. A hangfalakból lüktetve áradó muzsika mintha a gangsta rap és az észak-afrikai zene valamiféle keveréke lett volna. Egy férfi percenként vagy ezer szót darált el valami ismeretlen nyelven.

Amikor Hamid megkérdezte, merre tovább, azt válaszoltam, egyenesen előre. Semmi jobb nem jutott az eszembe. A mobilomon ismét megnyitottam Johanna dokumentumait. Átnéztem a feljegyzéseit. Elindítottam a hangfájlt is, amiből már kivágtam Johanna és az én hangomat, aztán megkértem Hamidot, hogy csatlakoztassa a telefonomat az autó hangszóróira. Hamid azt mondta, ez megdrágítja a fuvart. Mondtam, hogy szívesen kifizetem a felárat. Hamid előre kérte a pénzt. Odanyújtottam neki a mobilom és egy bankjegyet. A pénzt vigyorogva a zsebébe dugta, majd a telefont a hangszóróhoz csatlakoztatta.

Az afrikai gangsta rap helyett most morajlás hallatszott.

Hamid kérdőn nézett rám, miközben újból végigmért.

Bólintottam: igen, ezt akartam hallgatni.

Az út végéhez értünk: előttünk jobbra Lauttasaari, balra sötétség, mögöttünk emeletes házak. Hamid megkérdezte, merre tovább. A bezárt parti kávézóra és a mögötte levő parkolóra mutattam.

A kávézó belül sötét volt, a külső fények azonban égtek. Nagy, négyszögletes ablakai épek voltak és tiszták. Előtte, de még a ház körül sem igen volt szemét. Mintha negyedóra alatt egy másik világba kerültünk volna.

Azt mondtam Hamidnak, itt jó lesz, állítsa le a motort, és figyeljünk. Közben újabb bankjegyet toltam oda neki. Hamid elfordította a kulcsot, és hagyta, hogy a morajlás bejárja az autót, mielőtt teljesen elhalt volna a sötétségben. Lehúztam az ablakot, és megkértem Hamidot, hogy fokozatosan vegye lejjebb a hangerőt.

Az előbbi morajlás elült, és egy másik töltötte be a helyét.

Lehetséges.

Csak lehetséges?

Mennyire lehetséges?

Lehet, hogy ez volt az a hely, ahonnan Johanna telefonált.

Megkértem Hamidot, hogy várjon meg. Magamhoz vettem a telefonom, és kiszálltam az autóból. A tenger felől fújó szél azonnal a hajamba és a ruhámba kapott. Tépett és szaggatott, mintha fogást keresne rajtam. Ilyen közel a parthoz az eső nélkül is vizes lettem volna.

Felhúztam a kapucnit. A telefont, védve az esőtől, a fülemhez tartottam. Hangszórójából folyamatosan hallatszott a morajlás. Felerősítettem, majd lehalkítottam, miközben a parton észak felé sétálva néztem a hat-, hét- és nyolcemeletes parti házakat. Összefüggéstelen dolgok között próbáltam összefüggést találni. Az utolsó telefonbeszélgetés és a háttérzaj, ami talán a tenger vagy a szél hangja volt. A Johanna által megadott koordináták birtokában, a saját megérzéseimre és reményeimre hagyatkozva továbbsétáltam a szeles és esős félszigeten. A cipőm átázott, a lábam sajgott a hidegtől, és nem tudtam, hol kellene elkezdeni.

A parti házak szokatlanul jó állapotban voltak: a legtöbb lakásban égtek a lámpák, ami kisebbfajta csodának számított. Egy gazdag környéken voltam, közel az áradó tengerhez. A legtöbb ilyen helyről a lakók nagy része még időben elutazott északra. Mármint oda, amit ez manapság jelent.

Egy nagy, függőlegesen széthasított parti kőbe építve acéllépcső vezetett felfelé. Felmentem rajta, és egy keskeny kiszögellésre értem, amit derékmagasságban korlát vett körül. Észrevettem egy tenger felé fordított, rögzített távcsövet. Napfényes időben bizonyára messzire el lehetett látni vele. Most viszont semmit sem láttam.

Megfordultam. A parti kávézó pár száz méternyire volt tőlem, a legközelebbi ház pedig úgy ötvenméternyire. Elvettem a telefont a fülemtől, és leállítottam a felvételt. Hallgattam.

A tenger sós illata – a ritmikusan partnak csapódó hullámok, a tomboló szél és az eső dacára is – valahogy megnyugvást és vigaszt nyújtott. Egyesek azt mondják, a tenger hangja már réges-rég a génjeinkbe ivódott, és eljön majd az idő, amikor maga alá gyűr bennünket.

Lementem a lépcsőn, és visszaindultam a taxihoz.

Amikor úgy félúton voltam a szikla és a taxi között, egyszer csak erős fények világítottak rám. Megálltam. A fénynyalábok irányából súlyos lépteket hallottam.

A két férfi csendben, egyetlen szó nélkül szegezte rám vakító fényű, erős lámpáját. Csak a tenger és a szél perlekedése hallatszott. Mindketten előreléptek. Az egyik tőlem jobbra, a másik balra állt meg. Látszott, hogy jól begyakorolták ezt az alakzatot: épp a megfelelő távolságban álltak egymástól, hogy a fénysugarak rajtam keresztezzék egymást.

Az éles fény miatt le kellett hajtanom a fejem. Nem vettem észre a gumibotot, csak akkor, amikor a bal vesém tájékán már lecsapott rám.

A földre zuhantam, és levegőért kapkodtam; a fájdalom megbénított.

– Mi dolgod itt? – hallottam fentről.

– Csak erre jártam, békés szándékkal… – próbáltam kipréselni magamból a szavakat. Befejezni azonban már nem volt időm, mert a gyomromban egy fémbetétes katonai bakancsot éreztem. A maradék levegőm is elszállt. A fénysugarak vadul cikáztak a szememben.

– Mit téblábolsz erre?

– Miféle csöves vagy te?

– Semmi szükségünk még több rohadt menekültre! Próbáltam mondani valamit, de a torkomból csak nyál fröcsögött. Egyetlen szót sem bírtam kiejteni.

– Piás!

Újabb rúgás, ezúttal az oldalamba.

– Lúzer!

Gumibot ütése a jobb vesémre.

– Buzi!

Rúgás az ágyékomba.

Nem láttam semmit, csak a gyűlölet fűtötte szavakat hallottam. Hasra fordultam. A gumibot, akár egy súlyos kő, most a hátam közepén talált el.

– Örülj, hogy csak ketten vagyunk!

– Olcsón megúszod…

– Lehet, hogy csak simán meghalsz.

Nevetés. A gumibot most a bal fülemet érte, amitől hirtelen forróság öntött el. Újabb nevetés.

Ekkor egy harmadik hang hallatszott. Egy fiatalabb férfi angolul azt mondta:

– Hátra! Vagy lövök!

A fénycsóvák eltűntek.

– Tűnés! Takarodjatok, vagy lövök!

Nehéz, távolodó léptek.

– Tűnjetek el innen!

Aztán könnyebb léptek. Kezek ragadták meg a kabátomat, és felemeltek.

– Állj fel!

Próbáltam felállni. Nem volt könnyű. Valamire rátámaszkodtam.

– A kocsiba! Gyerünk!

Először ülő helyzetbe roskadtam, aztán eldőltem. Valami csattant a hátam mögött. A világ elmozdult. A hátamra, majd az oldalamra fordultam, aztán a homlokom nekiütődött valamiknek.

– Most gyorsan elhúzunk innen.

Hát persze! Az autóban voltam. Hamid taxijában.

– Majdnem megöltek!

A hasamra fordultam, előrehajoltam, és behánytam az ülés elé.

– A büdös életbe! Most már tényleg sietnünk kell!

Próbáltam eszméletemnél maradni. Próbáltam a kilincsbe kapaszkodni. Próbáltam kinyitni a szemem. De úgy tűnt, minden próbálkozásom kudarcot vall.

– Tizenöt percet bírj ki! Csak tizenöt percet!

Tizenöt percet. De minek?

7.

Átöleltem Johannát, beleszagoltam a nyakába, és megcsókoltam forró ajkát. Halkan kacagott, kissé távolabb húzta az arcát, és a szemembe nézett. Amikor ismét magamhoz szorítottam, és a fejét a mellemre hajtotta, valamit mondani akartam. Megsimogattam a haját. Hagytam, hogy a tincsei átcsússzanak az ujjaim között. A másik kezemet karcsú, kecses nyakára tettem. A bőre szinte izzott a forróságtól a haja tövénél.

Ujjaim hegyével éreztem az izmok tapadási pontjait, azokat a finom pontokat, melyek megtartják magát az életet is. Johanna megemelte a fejét. Ismét a szemébe néztem, és zöldes fényt láttam benne. Még közelebb húztam magamhoz. Kicsi volt és puha, mint minden reggel, miután lekapcsolta az ébresztőórát és hozzám bújt. Ilyenkor a karját a mellemre tette, keze a vállamon pihent, és homlokát az arcomhoz nyomva halkan szuszogott vagy valami kedveset, vicceset mondott.

Úgy öleltem át Johannát, mintha tudnám, hogy ha elengedem, örökre engedem el. Beleszagoltam a hajába. Úgy szívtam magamba az illatát, mintha éreztem volna, hogy sokáig kell emlékeznem rá. Johanna egyenletesen lélegzett. Biztonságos csendbe burkolóztunk. Ott voltunk egymásnak.

Aztán Johanna megrezzent. Úgy, ahogy olykor alvás közben szokott. Valaki elhúzta. Visszarántottam, és még erősebben szorítottam magamhoz. De az a valaki erősebb volt és kitartóbb. Szorítottam Johannát. Nem adom! Próbáltam az arcába nézni, de a tekintetét lefelé fordította. Nem bírtam tovább tartani. Az a valaki elragadta Johannát a karjaimból, és végleg a sötétbe veszett. Amikor teljesen eltűnt a látómezőmből, és csak az üresség maradt, remegni kezdtem a hidegtől. Fáztam, két kezemmel már csak a semmit markolásztam.

A világosság egy vékony függöny mögött ragyogó, betűket formázó neonlámpából jött. Egy ideig balról jobbra próbáltam elolvasni, mire rájöttem, hogy az írás fordítva van. Végül jobbról balra sikerült kibetűznöm: *Kebab – Pizzéria.*

Kezemet a bal fülemhez emeltem, ami be volt ragasztva és nagyon viszketett. A jobb karomat, amelyen feküdtem, egyáltalán nem éreztem. Kinyújtottam a kezem, megfogtam a fekvőhelyem szélét, és felültem.

Valamiféle hátsó szobában vagy raktárhelyiségben voltam. A számban vér és valami ismeretlen fém íze keveredett. Mozdulatlanul ültem. Néhányszor mély levegőt vettem, majd óvatosan meglóbáltam érzéketlen karom. A levegővételtől éles fájdalom hasított a hátamba.

Hallottam, hogy a függöny mögött egy nő és egy férfi valami számomra ismeretlen nyelven beszél. Eszembe jutott, amit álmodtam. Pánikba estem, és előbányásztam a telefonom. Nem működött. Vagy eltalálta a gumibot, vagy lemerült az akkumulátora. Még jobban kétségbeestem.

Megpróbáltam felállni, de a lábaim nem bírtak el, visszarogytam.

A függöny mögötti vörös reklámfényre összpontosítva sikerült ülve maradnom. Párszor mély levegőt vettem, és amikor már biztos voltam benne, hogy nem ájulok el, körbenéztem. Szürke cementfalak, kartondobozok és szemét. Az ajtóban üres és teli üdítősdobozok zsákszámra, úgy kétméternyire pedig egy szék, melynek háttámláján ott lógott a hátizsák, amit Ahtitól kaptam.

Ismét felálltam, és a korábbiakból okulva, most megkapaszkodtam a falban. Elértem a hátizsákot, majd visszaültem. Amikor a táska a földre esett, a fegyver a kezemben maradt.

A függöny mögötti hangok elhallgattak.

A pisztoly az ölemben hevert, amikor valaki félrehúzta a függönyt. Még így is felismertem Hamidot, hogy a háta mögött ragyogó vörös fény árnyékba borította az arcát, és lágy kontúrú sugárkoszorút vont a feje köré.

– Nyugalom – mondta.

Megráztam a fejem, kinyitottam a szám, és megmozdítottam a nyelvem, de hangokat nem tudtam kipréselni magamból.

– Vizet – kiáltotta Hamid.

Egy pillanat múlva teljesen félrehúzták a függönyt. A szobába belépett egy nő. Egyik kezében vizeskancsó, a másikban pohár. Megtöltötte a poharat, a kancsót a földre tette, és átadta nekem a poharat.

Úgy ittam, mint aki életében először kap vizet. A víz fele a mellemre csorgott, míg a másik felét köpködve köhögtem ki. Gyakorolnom kellett a nyelést. A második adaggal már könnyebben ment, és a nőnek sem kellett elugrania a szétfröccsenő víz elől.

A nő úgy harmincéves lehetett. Barna szemű, a bőre éppen olyan világosbarna, mint Hamidé. Hosszú haját a tarkóján kontyba fogta, így jól látszottak óriási ezüst fülbevalói. Sötét farmerja és citromsárga, kapucnis melegítője fölött furcsa, fehér köténytviselt. Felém nyújtotta a hátizsákot.

– Az unokatestvérem – mondta Hamid, és a nő felé biccentett.

Hamid közelebb lépett, és a fülemre mutatott.

– Ő tudta, mit kell tenni.

Megérintettem a fülembe dugott vattát. A fülem folyamatosan recsegett-ropogott tőle, de már nem fájt, ezért az volt a legjobb, ha hálásnak mutatkozom. Az is voltam. Meg is mondtam Hamidnak.

– Hát igen – mosolygott Hamid. – Majdnem kicsináltak.

A nő is elmosolyodott. Én is megpróbáltam.

– Köszönöm – mondtam a nőnek, először finnül, majd angolul.

– Beszélek finnül – válaszolta. – Szívesen.

– Tapani – mondtam, és kezet nyújtottam.

– Nina.

Nina keze melegnek és aprónak tűnt a sajátomban. Kissé tovább szorongattam, mint ahogy egy kézfogásnál illendő lett volna. Azonnal eszembe jutott az álmom: a feleségem, akinek ugyanilyen sima és finom keze van, mint Ninának. Ezernyi emlék tört elő belőlem róla. Éjszaka hazafelé sétálunk a moziból. Unalmas vacsorákon megfogjuk egymás kezét az asztal alatt, anélkül hogy bárki észrevenné. Nyári reggeleken, amikor munkába kísértem…

A kézfogás Ninát is zavarba hozta.

– Bocs – mondtam.

Hamid közbelépett:

– Bonyodalmakba keveredtél.

Ez elég közel állt az igazsághoz, ezért bólintottam.

– Mesélnél róla?

Nem volt okom ellenkezni, csak előbb szerettem volna kideríteni, hol vagyok.

– Kallióban[8] – felelte Hamid.

Elmeséltem nekik, hogy a feleségem eltűnt, és hogy folytatnom kell a keresését. A fegyver az enyém, és szívesen fizetek érte Hamidnak, amiért visszajuttatta hozzám. Miközben beszéltem, végig rajtam tartotta a szemét.

Nina felállt, átment az étterembe, majd kezében a táskájával jött vissza. Fájdalomcsillapítót vett ki belőle, és átadta nekem.

– Köszönöm – mondtam. A tenyerembe vettem két tablettát, és egy kevés vízzel lenyeltem őket.

Most Hamidon volt a sor, hogy átmenjen az étterembe. Egy darabig csörömpölt, aztán egy csészével és egy tányérral tért vissza.

– Tea. Sok cukorral – mondta.

A tea fekete volt, mint a kávé, égetőn forró és annyira édes, hogy majdnem belesajdult a fogam. Néhány hörpintéssel kiittam az egészet. Éreztem, ahogy a forró ital végigfolyik a torkomon, s hogy nem sokkal később a gyomrom is átmelegszik tőle.

Amikor biztos voltam abban, hogy a tea bent marad, felemelkedtem és egy darabig egy helyben álltam. Aztán tettem néhány tétova lépést az ajtó felé, és végül sikerült átmennem az étterembe. A helyiség akkora volt, mint egy kisebb iroda. Az egyik felét faltól falig a nyitott konyha és a kiszolgálópult foglalta el. A másik oldalon három asztal állt. Az asztalok körül sorakozó faszékek üresen árválkodtak. A falon televízió, melyben épp egy tűzesetet mutattak.

– Helyi hírek? – kérdeztem.

Nina megrázta a fejét.

– Országos – mondta Hamid.

A közvetítést figyeltem. Olyan volt, mint bármely más tűzvész a világon.

– Sajnálom szegényeket – mondtam Hamidnak.

– Én is – felelte Hamid.

Nina a pénztárgép mellett heverő távirányítóért nyúlt, és csatornát váltott. Helsinki központi hírcsatornáján folyamatosan beszámoltak a főváros környéki eseményekről. Megkértem Ninát, hogy kapcsoljon oda. Nyomogatni kezdte a távirányító gombjait.

Elővettem a zsebemből a telefonomat, és kértem egy töltőt. Hamid kivette a kezemből a mobilt, és a pult mögé vitte.

Leültem egy székre a vendégtérben, és az órára pillantottam: tizenkét perccel múlt egy. Nem éreztem jól magam. Most nem akartam elmerülni a gondolataimban, melyek leginkább Johanna körül forogtak. A puszta gondolat vagy félelem, hogy vele is valami hasonlót műveltek, mint nemrég velem, jobban fájt, mint maga a verés.

A helyi hírek nem vezettek Johanna nyomára. A fegyveres rablások száma megnőtt. Már fényes nappal, a város központjához egyre közelebb is történtek ilyen esetek. A kora esti órákban felgyújtották az egyik közép-pasilai felhőkarcolót. A keleti határvidéktől a főváros környékéig torlódott a forgalom. Aztán következtek a jó hírek: a metróalagutakból kiszivattyúzták a vizet, és újra jártak a szerelvények. A biztonsági őrök létszámát megnövelték.

Ám semmi olyan nem hangzott el, ami segített volna rajtam.

Hamid az asztal túloldalán ült.

– Minden jobbra fordul majd – mondta, amikor észrevette, hogy a televízióról felé fordítottam a tekintetem.

Egy kis ideig a pizzéria előtt álltam. Magamba szívtam az éjszaka könnyű, friss levegőjét, miközben a könyvtár mögötti mozdulatlan, vizes fákat és az esőtől csöpögő ágakat néztem. A téli éjszaka közepén is csendben várták a tavaszt, a meleget, az új életet. Alattuk a föld dermesztően hideg volt, és még hónapokig az is marad. A fák mégsem idegeskedtek, nem vacogtak és senkit nem vontak felelősségre a kényelmetlenségek miatt. Arra riadtam fel, hogy Hamid elém tolatott a sarokról.

A taxiban sikerült bekapcsolni a telefonom. Semmi hír nem érkezett Johannáról. Mosdás közben újra felhasadt a fülkagylóm. Egy zsebkendőt szorítottam rá, de pillanatok alatt vörös lett a vértől. Egy másik zsebkendőt nyomtam a fülemre.

Észak felé kerültünk a közép-pasilai felhőkarcolótűz miatt. Ilmalán[9] keresztül értünk Nyugat-Pasilába. Gond nélkül jutottunk el a rendőrségi székház közelébe. Hamid pár száz méterre állt meg a kapuktól. A sokadik bankjegyet toltam oda neki. Fogalmam sem volt, mennyit fizettem eddig a fuvarért, Hamid azonban megmentette az életemet, és ezért bőven megérte valamivel többet fizetni. Megkértem, hogy várjon meg. De ha nem jönnék vissza egy órán belül, keressen magának másik utast.

Kihúztam magam, már amennyire a fájós hátam engedte. A véres zsebkendőt a kabátom zsebébe gyömöszöltem, és próbáltam olyan barátságos, semleges arckifejezést ölteni, amilyenre csak tükör nélkül képes voltam. Ennek ellenére már szinte a kapuban akadályba ütköztem.

Nem, nem volt belépési engedélyem.

Nem, senki nem várt.

Elmagyaráztam, hogy Harri Jaatinen rendőr főhadnagyhoz jöttem, a Gyógyító nevű személlyel kapcsolatban. A fiatal, folyamatosan oldalra pislogó rendőrön vastag páncélmellény és -sisak volt, a kezében gépfegyver. Figyelmesen végighallgatott, majd egyetlen szó nélkül kisétált az őrbódéhoz. Egy pillanatig ott maradt, aztán végül kinyitotta a kaput.

A biztonsági ellenőrző ponthoz irányítottak, ahol elvették a telefonom, és adtak helyette egy kitűzhető azonosító kártyát. A biztonsági ellenőrzés után végre bejutottam az épületbe, melynek előcsarnoka zsúfolásig volt emberekkel. Csak egy szabad ülőhely volt.

Velem szemben egy nagyjából Johannával és velem egyidős, jól öltözött, tehetősnek tűnő házaspár ült. A nő félig a férfi ölébe húzódva halkan szipogott. Keze tele volt papír zsebkendővel, eltorzult arcát piros foltok borították. A sápadt férfi egyenesen maga elé meredt, s miközben gépiesen simogatta a nő hátát, üres, dermedt tekintete élettelen maradt.

Becsuktam a szemem, és vártam.

8.

– Tapani Lehtinen.

Kinyitottam a szemem.

– Amennyiben lopást, rablást vagy bántalmazást szeretne bejelenteni, az első ablaknál kérjen sorszámot.

Harri Jaatinen élőben éppen olyan volt, mint a hírekben. Ugyanolyan magas és szögletes, mint a kínosan közeli képeken. Felálltam, és kezet fogtam vele. Jóval idősebb volt nálam; közelebb a hatvanhoz, mint az ötvenhez. Őszes halántékával, bajuszával és szürkéskék szemével kísértetiesen hasonlított dr. Philre, az egykori amerikai tévés pszichológusra. De már néhány megjegyzése után látszott, hogy a hasonlóság csak a külsejükben jelentkezik: míg dr. Phil hamis empátiával tette a szépet és hízelgett, addig Jaatinen hangja száraz, mély és ellentmondást nem tűrő volt. Még elképzelni sem lehetett, hogy határozatlan, érzelgős vagy kedveskedő legyen: hangja bejelentésekhez és tényszerű megállapításokhoz szokott. A kézfogása is ilyen volt: szakszerű és határozott.

Ösztönösen megérintettem a fülembe dugott vattát. Eszembe se jutott, hogy a saját ügyemben is jöhettem volna. Megráztam a fejem.

– A Gyógyító miatt jöttem. Azt hiszem, a feleségem, Johanna Lehtinen kapcsolatba lépett magával.

Jaatinenen látszott, hogy egyből tudja, miről és kiről is van szó. Testsúlyát áthelyezte egyik lábáról a másikra.

– Emiatt és sok más egyéb ügyben is kapcsolatban állunk egymással – mondta, és nem tudtam eldönteni, hogy arckifejezésében öröm vagy bosszúság tükröződik. Megkérdezte: – Kér egy csésze kávét?

A kávé keserű volt, de meleg. A sivár szobában nem volt más, csak egy asztal, két szék és Jaatinen számítógépe.

Gyorsan elmondtam az elmúlt nap történéseit: Johanna eltűnését és mindazt, amit megtudtam az anyagaiból. Elmondtam azt is, amit már nekem sikerült kiderítenem, ám aminek eddig csak a fülemben levő tampon, a véraláfutásos hátam és egy gyenge elmélet volt a kézzelfogható eredménye a hullámzó tengerről.

– Johanna jó újságíró. Sokat segített nekünk – mondta Jaatinen, miután befejeztem. A hangja olyan volt, mintha hozzá lenne szokva az ilyen helyzetekhez. Nem lett magasabb vagy mélyebb, nem változott a hangszíne sem. Nem volt sajnálkozó vagy ítélkező. Meglepő, de ez még jól is esett. – De talán ön is tudja, hogy jelenleg létszámgondokkal küszködünk. Ezért bizonyára megérti, hogy senkit nem bízhatok meg azzal, hogy az ön felesége után kezdjen nyomozni. Vagy bárki másé után.

– Nem is erre gondoltam – mondtam. – Csak többet szeretnék tudni a Gyógyítóról, hátha így megtalálhatom Johannát.

Jaatinen megrázta a fejét.

– Ez egyáltalán nem biztos.

– De semmi más nincs a kezemben. A rendőrségnek pedig nincsen vesztenivalója. Vagy megtalálom Johannát, vagy nem. Mindenesetre ön kap egy pluszembert a családgyilkos megállítására. Mindenki nyer az ügyön.

Jaatinen végigmért, de nem felelt azonnal. Lehet, hogy a megbízhatóságomat mérlegelte. Vagy talán gondolatban ahhoz a több ezer emberhez hasonított, akik eddigi pályafutása során segítséget ajánlottak és egyben segítséget is kértek tőle. A széken ülve igyekeztem a lehető legőszintébbnek látszani. Próbáltam úgy festeni, mint aki sokat tudna segíteni. De gyanítom, hogy a fülembe dugott vatta nem javított az összbenyomáson.

– Csak bizonyos ügyeknél alkalmazunk DNS-vizsgálatot, mivel a laboratórium is túlterhelt, kevés az ember, és a berendezések sincsenek már valami jó állapotban.

Mindenesetre megvannak az utolsó ügy, az eirai[10] DNS-vizsgálatának az eredményei. Amit most elmondok, teljes mértékben bizalmas. Több okom is van, hogy megosszam ezt önnel; de a

legfontosabb, hogy Johanna mindig sokat segített nekünk a rablások felderítésében. Különösen nekem.

Jaatinen belekortyolt a kávéjába. Ahogy a csészéjére pillantott, nagyon elégedettnek látszott. Elcsodálkoztam, és újra belekóstoltam a kávéba. Szinte ihatatlan volt.

– Van egy gyanúsítottunk. Ugyanaz, aki az első esetnél, a tapiolai gyilkosságoknál is előkerült. Találtunk ugyanis használható DNS-mintát, és a labor meg is vizsgálta. Egyre ritkábban történik ilyesmi – Jaatinen ismét kortyolt egyet a kávéból. Annyira ízlett neki, hogy egy darabig a szájában is tartotta. – Nos, a mintákat összevetettük az adatbázissal, és találtunk is egyezést. Akadt azonban egy gond.

Jaatinen szürkéskék szeme ragyogott a rosszul megvilágított szobában. Hirtelen úgy tűnt, mintha közelebb ülne, mint ahogy eddig érzékeltem. Vagy mintha a szoba ment volna össze, és a zsugorodó falak közelebb nyomtak volna minket egymáshoz.

– A fickó meghalt az öt évvel ezelőtti nagy influenzajárványban.

– Oké – mondtam a rövid csendet követően, és próbáltam nem rosszul érezni magam az egyre szűkülő szobában.

Jaatinen félretolta a csészéjét, majd nyomatékosan előrehajolva az asztalra könyökölt. Ha az az asztal élőlény lett volna, üvöltött volna fájdalmában.

– A fickó végzős orvostanhallgató volt. Pasi Tarkiainennek hívták. A lakásán halt meg.

– És ebből mi következik?

Jaatinen arca rezzenéstelen maradt, és a hangszíne sem változott. Nyilvánvalóan hozzászokott, hogy nála lassúbb felfogásúaknak magyarázzon.

– Az, hogy van egy halott orvostanhallgatónk, aki nyomokat hagy maga után olyan helyeken, ahol halott emberekre bukkanunk. És talán ő az, aki Gyógyítónak nevezi magát.

– Biztos van valami magyarázat a dologra…

Úgy tűnt, Jaatinen egyetért velem: lebiggyesztett alsó ajka és előretolt állcsúcsa között megjelent egy kis gödör, ami épp ezt üzente: úgy van, pontosan, erről van szó.

– Persze hogy van magyarázat, de nincs elég nyomozónk, hogy a végére járjunk. Tegnap is három emberünk mondott fel, akik ezen az

ügyön dolgoztak. A múlt héten két beosztottam nem jött dolgozni; úgy tűnik, végleg elmentek, mert a fegyverüket magukkal vitték, de a belépőkártyájukat itt hagyták. Csak elképzelni tudom, milyen lehet a helyzet máshol, hiszen ezek az emberek itt mind küldetéstudatból vállalták a munkájukat – Jaatinen ujjaival az asztalon dobolt, és tekintete az eddiginél is metszőbb lett. – Minden időnk azzal megy el, hogy jegyzőkönyveket készítünk az új ügyekről. De az esetek kivizsgálásához nem tudunk hozzákezdeni, mert folyton újabbak jönnek, még rosszabbak. Teljes gőzzel dolgozunk, és mégsem jutunk túl a kezdőponton. Nem csoda, hogy az emberek feladják. Lehet, hogy nekem is el kellene mennem, addig, amíg lehet. Csak azt nem tudom, hová.

– Johanna tudott róla? – kérdeztem. – Mármint Tarkiainenről.

Jaatinen hátradőlt. Úgy tűnt, mintha újra véleményt próbálna alkotni rólam és erről az egész helyzetről.

– Nem hiszem. Hacsak a saját nyomozása során rá nem jött. A korábbiakhoz képest már a testülettől is jóval könnyebben kiszivárognak az információk. Én is csak jártatom itt a számat. De nem hinném, hogy ezt tudta.

Igazítani akartam a testtartásomon. Megpróbáltam keresztbe tenni a bal lábam, de olyan éles fájdalom hasított a derekamba, mintha kést vágtak volna belém. Mintha valaki csavarhúzót szúrt volna az idegeimbe. Felnyögtem, és visszatettem a lábam a korábbi helyzetébe.

– Tudja, kik voltak? – kérdezte Jaatinen.

– Akik megtámadtak?

Jaatinen bólintott. Ezúttal kedvesen. Megvontam a vállamat. Nem gondoltam, hogy ennek lenne bármi jelentősége.

– Ha tippelnem kellene, azt mondanám, valamelyik őrző-védő cég profi szadistái. Azokban a házakban még mindig élnek emberek, akik megtehetik, hogy fizetnek a környék tisztán tartásáért.

– Az egyetlen virágzó ágazat – mondta Jaatinen. – Tőlünk is sokan igazoltak át hozzájuk. Az embereknek pénzre van szükségük, hogy északra utazhassanak. Pedig lassan oda sem lesz érdemes. Semmivel sem könnyebb vagy kecsegtetőbb az élet arrafelé.

Vissza kellett terelnem a beszélgetést: én Johannát kerestem, és nem a munkaerőpiac katasztrofális alakulásáról akartam elmélkedni.

– Tegyük fel, hogy nyomozhatna a Gyógyító és Tarkiainen ügyében – mondtam. – Hol kezdené?

Úgy tűnt, Jaatinen már várta ezt a kérdést. Gondolkodás nélkül felelte:

– Előkeríteném Tarkiainent. Akár halott, akár nem.

– Hogyan? – kérdeztem.

– Bízza magát a megérzéseire és a szerencsére, és persze az információkra, amelyek a birtokában vannak. Mindháromra szüksége lesz ahhoz, hogy bebizonyosodjon: Tarkiainen életben van. Valahol kell lenniük olyan embereknek, akik tudnak róla. Csodálkoznék, ha túl messze merészkedett volna a szokásos tartózkodási helyétől. Az az érzésem, hogy nagyon jól ismeri azt a környéket, ahol mozog. Ugyanez érvényes azokra is, akik a környezetében vannak. Én a régi ismerőseit keresném: golfpartnereket, kollégákat, szomszédokat, hasonló gondolkodásúakat. Valaki közülük még kapcsolatban állhat vele. Lehet, hogy van egy törzshelye.

Jaatinen elhallgatott. Úgy tűnt, szándékosan teret akar hagyni a további kérdéseimnek.

– Tehát maga nem hiszi, hogy Tarkiainen meghalt, ugye?

Jaatinennek nem kellett sokáig gondolkodnia a válaszon.

– Nem – jelentette ki sziklaszilárd, száraz hangon.

Még vagy tíz percig beszélgettünk, és közben egyre erősödött bennem az érzés, hogy bizonyos dolgokat elhallgat előlem. Sokat megtudtam, de korántsem mindent.

Nem kezdtem követelőzni. Azt sem mertem megkérdezni, milyennek látja Jaatinen Johanna esélyeit. Beszéltünk azonban egy három évvel ezelőtti emberrablás-sorozatról, melynek felderítésében Johanna is segített. Bár addigra maradandó sérüléseket szenvedett, de végül sikerült élve kiszabadítaniuk az egyik elrabolt kislányt. Megértettem, hogy Jaatinen ezzel a történettel a reményt akarta erősíteni bennem. Igyekeztem alaposan magamba szívni, az utolsó cseppig.

Amikor már egy ideje csendben ültünk, Jaatinen felállt, és lesimította sötét öltönynadrágját. Ugyanezt tettem én is a farmerommal. Ismét éles, szúró fájdalmat éreztem a hátamban. Kezet fogtunk, és megköszöntem, hogy időt szánt rám. Azt mondta, folytassuk majd. Úgy legyen, feleltem. Már az ajtóban voltunk, amikor szavai tudatosultak bennem.

– Miért akarja folytatni?

Jaatinen most egy pillanatig nem dr. Philre emlékeztetett, hanem valaki egész másra, talán önmagára.

– Hogy miért – mondta kérdő helyett kijelentő hangsúllyal. Arcán egy kis vidámság és talán némi bosszúság suhant át. – Még van rá lehetőség, hogy több jót tegyünk, mint rosszat. Én rendőr vagyok, hiszek ebben. Amíg az ellenkezője be nem bizonyosodik.

9.

– Te vagy a legfurcsább ember, akit valaha ismertem – állapította meg egyszer Johanna, miközben a nyakam köré fonta a karjait. – Képes vagy órákig egy helyben ülve a semmibe bámulni, miközben úgy tűnik, mintha valamire nagyon összpontosítanál.

– Hát éppen erről van szó – feleltem, ahogy feleszméltem gondolataimból. – Nem a semmibe bámulok. Dolgozom.

– Tarts néha szünetet – nevetett Johanna –, nehogy megerőltesd magad!

Aztán szétterpesztett lábakkal az ölembe csúszott, úgy, hogy a lábai nem értek le a földre. Ajkát az enyémhez nyomta, és hosszan megcsókolt. Még utána is nevetett.

Amikor az élet legfontosabb pillanatait éljük át, olyan rövidek és maguktól értetődőek, hogy legtöbbször csak egy mordulással vagy hümmögéssel nyugtázzuk őket. Csak utólag jön a felismerés, hogy meg kellett volna szólalni – köszönetet mondani vagy kimondani, hogy „szeretlek" Most bármit megadtam volna azért, hogy érezhessem Johanna kezének gyengéd érintését az arcomon, vagy meleg, telt, kissé száraz ajkait a halántékomon.

Kimerülten ültem a taxi hátsó ülésén, bámultam a sötétbe és nem hagytak nyugodni a gondolataim. Hamid megkérdezte, hova menjünk. Egyelőre sehova, válaszoltam. Lélegzetvételnyi szünetre volt szükségem. Az út szélén álltunk, az éjszakába burkolózott Pasilában. Hamid hol erősebbre, hol gyengébbre állította a ventilátort. Még ebben az egyszerű dologban is nehéznek tűnt megtalálni az egyensúlyt.

Az eső olyan finom és könnyű volt, hogy nem is tűnt igazán hideg, téli esőnek addig, amíg teljesen el nem áztatta az embert, és lúdbőrözni nem kezdett tőle. A műszerfal analógnak látszó digitális órája fél hármat mutatott. Hamid a csendesen duruzsoló zene

ritmusában mozgatta az ajkait, a visszapillantóból időnként rám sandított vagy a telefonját babrálta. Láthatóan unatkozott. Megnyitottam a mobilomon a Johanna által készített térképet.

Tapiola, Lauttasaari, Kamppi, Kulosaari.

Tuomarinkylä, Pakila, Kumpula, Töölö, Punavuori.

Nyugat-Kelet vagy Észak-Dél.

Rákerestem Pasi Tarkiainen nevére, de az összes találat öt évnél régebbi volt. Megtaláltam négy korábbi lakcímét is: Kallio, Töölö, Tapiola és Munkkiniemi. Tarkiainen Töölőben, Eirában és egészen a központban, Kallióban is dolgozott egy orvosi rendelőben.

Eszembe jutottak Jaatinen szavai. Újból átnéztem a listákat. Töölö mindenhol szerepelt.

Képeket is kerestem Tarkiainenről. A fotó, amit találtam, tíz évvel ezelőtt készült. A fiatal Pasi Tarkiainen nem tűnt gyilkos kinézetűnek, inkább vidám, derűs, optimista orvostanhallgatónak látszott. Mosolya olyan ragadós volt, hogy szinte magam is jókedvre derültem tőle. De ahogy figyelmesebben megnéztem a képet, mást is észrevettem. Szemüveggel keretezett szemei nem voltak összhangban mosolytól ragyogó arcával. Idősebbnek tűntek: komolynak, sőt aggodalmasnak. A haja szőke volt és rövid. Bezselézett, egyenes frufruja homloka közepéig ért. Széles mosolya ellenére olyan férfinak látszott, aki igazán komolyan veszi a dolgokat.

Az ölembe engedtem a telefont, tarkómat a fejtámlának döntöttem, és azonnal elkalandoztak a gondolataim. Becsuktam a szemem. Olyan volt, mintha egy időgépben ültem volna: másodpercek alatt bárhova eljuthattam az időben, előre és vissza is.

Johanna.

Mindig és mindenhol.

Újra kinyitottam a szemem. Ismét az eső áztatta taxiban ültem az észak-afrikai sofőrrel.

Bemondtam a címet Hamidnak, aki megkönnyebbülve indította be az autót. Pasilából az állatkert irányába indultunk. A katonákkal őrzött Aurora Klinika ablakai tükörként verték vissza a reflektorok fényét. Főleg a fertőző osztály épülete előtt volt sok az egyenruhás. A szóbeszéd szerint a katonáknak két feladatuk volt: távol tartani a

látogatókat és bent tartani a betegeket. Az emberek ebolát, pestist, minden gyógyszerre rezisztens diftériát, tuberkulózist és malériát is emlegettek. A kórház mögött elterülő éjfekete Központi park olyan volt, mint egy kísérteties fal. Az állandóan vagy átmenetileg a parkban élő emberek létszámát csak felbecsülni lehetett. A leggyakrabban tízezer körüli szám került szóba, de pontos adattal senki sem tudott szolgálni.

A Jégcsarnokhoz értünk, ami előtt még éjjel is százával lézengtek az emberek. Akár egy állandó krízisszálló, minden éjszaka megtelt.

A Mannerheim út és a Nordenskiöld utca kereszteződésében egy sötét villamos állt. Olyan volt, akár egy hosszú, zöld emlékmű, mintha valaki ottfelejtette volna. Hamid lassított, megkerülte a villamost, aztán továbbhajtottunk Töölö felé.

Néhány perc múlva a Múzeum utcában voltunk. Tarkiainen a Múzeum utca 24. szám alatt lakott. A műanyagcsomagoló gyár vezérigazgatóját és a családját a Vänrikki Stool utca 3. szám alatt ölték meg. Tarkiainen lakásának lépcsőházától csupán pár száz méterre volt a helyszín.

Nem mondtam meg Hamidnak, miért parkoltunk le a Múzeum utcában. Magam sem tudtam.

Kiszálltam az autóból, és a Múzeum utca 24. elé sétáltam, majd elnéztem a Vänrikki Stool utca 3. felé. Az eső eleinte kicsi, lágy cseppekben hullott az arcomba, de már egyre sűrűbben esett, és a dermesztő hideg csapadék befolyt a gallérom alá. Néztem az éjszakai, víz áztatta utcát, de semmit sem láttam, ami egy tömeggyilkosra vagy egy eltűnt feleségre utalt volna.

Átmentem az úton a Vänrikki Stool utca 3. elé, majd visszanéztem a szemközti oldalra. A legtöbb Múzeum utca 24. szám alatti lakásból rá lehetett látni arra a pontra, ahol álltam. A ház most sötét volt, kivéve a felső szintet, ahol hat kivilágított ablakot számoltam meg egymás mellett.

Visszamentem a taxihoz, és már majdnem beszálltam, amikor kicsit távolabb, az utca végében egy zöldessárga fényreklámra lettem figyelmes. Hogy ez eddig miért nem jutott eszembe?

Megkértem Hamidot, hogy várjon még egy kicsit. A százméternyi utat felhúzott vállal, zsebre tett kézzel tettem meg, mintha ez

megvédett volna az esőtől. Közben évekkel ezelőtti emlékképek jelentek meg a gondolataimban. Teljesen önkényes sorrendben bukkantak elő, az évektől és az események jellegétől függetlenül. Csupán annyi volt a közös bennük, hogy egyik kellemetlenebb volt, mint a másik.

Vannak dolgok, amelyek nem változnak, nem lesznek jobbak az évek múlásával sem. Ez a kocsma is nagyjából olyan volt, mint tíztizenöt évvel ezelőtt. Az utca felől négy lépcsőt kellett megmászni, és már bent is voltam, szemben a bárpulttal. A helyiségben jobbra három, balra pedig úgy egy tucatnyi asztal sorakozott. A pult mögött nyílt egy átjáró a hátsó szobába, ahol állt még néhány asztal. A zsúfolt kocsma együtt imbolygott, lüktetett a zenével és a hangzavarral.

Keményen meg kellett dolgoznom érte, hogy sikerüljön átverekedni magam a tömegen és eljussak a pultig. Aztán azért is, hogy rendelni tudjak egy sört. A csapos elém vágott egy félliteres korsót, amit kifizettem, majd körbenéztem, hátha találok valakit, akit ismerek. Egyik csapost sem láttam még, de az ápolatlan szakállú, közelről zavarba ejtően fiatal, nagy dumás kéregetőt sem, aki hirtelen felbukkant mellettem a semmiből.

Évekig ebbe a kocsmába jártam, néha talán túl gyakran is. Amikor még a Mechelin utcában laktam, a városba menet és hazafelé is éppen útba esett. Ez még a Johanna előtti időkben volt. És azok nem voltak túl jó idők.

A legtöbb asztaltársaság már eljutott addig a pontig, mikor lehetetlen bármiféle beszélgetést folytatni. Ebben a stádiumban az emberek már csak egymásra támaszkodnak, különféle hangokat préselnek ki magukból, és persze egyre többet isznak. Nem találtam ismerőst, ezért átmentem a hátsó helyiségbe.

A hátsó szoba szellőzése még az elsőnél is rosszabb volt. A helyiségben szesz- és átható húgyszag uralkodott. Az asztaloknál számomra vadidegen emberek ültek. Már éppen ki akartam fordulni, amikor a kocsma végében, a félig nyitott hátsó ajtó résében egy ismerős arcra lettem figyelmes. A széles vállú csapos, akit még tíz évvel korábbról ismertem, épp a rekeszeket pakolta. Megmarkolta a legfelsőt, kijött a raktárból, és a könyökével bevágta

az ajtót. Mikor észrevett, vidáman köszöntem neki, és közben azt reméltem, hogy nemsokára a neve is eszembe jut majd. De nem így lett, ezért nem tudtam utána szólni. Kezében a vodkásrekesszel folytatta útját az első helyiség felé.

Visszamentem az első helyiségbe a bárpulthoz, és próbáltam a lehető legközelebb verekedni magam hozzá. Letettem a korsóm az üvegpultra, de közben összekentem a kezem valami sötét, ragacsos anyaggal. Újra köszöntem a csaposnak. Megállt a pult mögött, éppen velem szemben, és rám nézett. Az eltelt tíz év alatt szinte semmit sem változott, bár az arca kicsit szögletesebb lett, és a szája körül mély barázdák húzódtak. A szeme fénytelenebb volt, mint azelőtt, ami a kor előrehaladtával gyakran előfordul. A tekintete szúrós.

Viszont még megvolt a lófarka, a válla ugyanolyan széles volt, és a borostája most is rendezetlen bozontként sötétlett az állán.

Elővettem a zsebemből a mobilom.

– Régen jártam ide – mondtam.

– Emlékszem rád – felelte, majd nyomatékosan hozzátette: – halványan.

– Eltűnt a feleségem.

– Rá nem emlékszem.

– Sosem járt még itt.

A csapos éppen úgy nézett rám, mint bármelyik másik vendégre. Jól tudta, hogy egy részeg emberrel nem érdemes a sörrendelésnél bonyolultabb eszmecserébe bocsátkozni. Közönyös, zárkózott kifejezés ült az arcán, jelezve, hogy részéről a beszélgetés itt akár véget is érhet. Már félig elfordult, amikor felemeltem a kezem.

– Várj – mondtam, amivel sikerült elérni, hogy visszaforduljon felém. – Nemcsak a feleségemet keresem, hanem egy másik embert is. Egy férfit.

Megnyitottam Pasi Tarkiainen fényképét a telefonomon, kinagyítottam, és odanyújtottam a mobilt a csaposnak. A telefon gyufásskatulya méretűvé zsugorodott a kezében.

– Láttad már itt ezt az embert valaha? – kérdeztem.

Felemelte a tekintetét, és visszaadta a telefont. A szája sarka kissé megemelkedett, a szeme alig észrevehetően nagyobbra nyílt.

– Soha – mondta. De közben úgy tűnt, mintha egy pillanatra kevésbé lenne unott a képe.

Tovább fürkésztem az arcát, hátha megint felfedezem rajta az iménti reakciót.

– Itt lakott, a szomszédban – mondtam –, valószínűleg többször is járt itt.

A csapos hirtelen felém lendítette a karját. Elég hosszú volt ahhoz, hogy az ökle a pult felett egészen az orromig elérjen.

– Jó sokszor járhattál itt, de mégsem emlékszem másra veled kapcsolatban, csak arra, hogy évekkel ezelőtt egyszer elcipeltünk a taxiig.

Letettem az üres korsómat a pultra. Ismét sikerült összekoszolnom a tenyerem.

– Köszönet érte – mondtam, miközben valami olyasmit kerestem, amibe beletörölhetem a kezem. Semmit sem találtam, amit használhattam volna, ezért végül úgy hagytam, ahogy volt.

Ránéztem a képre a kijelzőn, és újra a csapos felé fordítottam. Ő rá sem pillantott. Tekintete ezúttal erőltetetten nyugodtnak tűnt, nem olyan lazán hűvösnek, mint a beszélgetésünk elején.

– Mi lenne, ha azt mondanám, hogy ez a pasas meghalt?

A csapos megvonta a vállát. Mintha egy kőfal tornyosult volna elém.

– Kérsz még inni? Mert ha nem, akkor kiszolgálom azokat, akik kérnek.

– Ez a pasas öt évvel ezelőtt meghalt – mondtam a nagy influenzajárványban.

– Elég sokan meghaltak akkor.

– Így van – mondtam de aztán elég kevesen támadtak fel.

A csapos kezei megálltak. A jobb kezében tartott vörösboros üveget és a balban levő poharat maga elé tette a pultra.

– És mi van, ha kitiltalak innen? – kérdezte.

– Hiszen csak egyetlen korsóval ittam – mondtam. – Így is túl sok kellemetlenséget okoztam? Esetleg azért akarsz kitiltani, mert ez a fickó öt évvel ezelőtt elpatkolt influenzában?

Újra megmutattam neki Tarkiainen képét, de oda sem pillantott rá.

– Mi a neved? Nem is kell megmondanod, úgyis kiderítem.

Kiegyenesedett, még ki is húzta magát, hogy teljes szélességében láthassam izmos mellkasát. Aki kitalálta a hústorony kifejezést, pont ilyenre gondolhatott.

– Miért akarod tudni a nevem? – kérdeztem.

Fejét előretolta, de az álla behúzva maradt a mellkasánál. Tekintete megvillant a szemöldöke alatt, ám gödrös arcára árnyék borult.

– Azért, hogy tudjam, kit tiltok ki innen. És hogy szólhassak a munkatársaimnak is, hogy tilos ide bejönnöd.

– Pasi Tarkiainennek is elmondod?

A csapos a kijáratra mutatott. Erre megindult felém egy hatalmas izomkolosszus. Kopasz feje úgy ragyogott, mint a nyers lazac: fényesen, húsosan, rózsaszínen.

– Viszlát – intettem a csaposnak.

Elindultam az ajtó felé. Már messziről éreztem az arcszesz illatát, és felkészültem a védekezésre. A kopasz a bárpult irányába tekingetett, de aztán félreállt, és hagyta, hogy elmenjek. Nem néztem hátra, miközben lementem az utcára vezető lépcsőkön és visszasétáltam a taxihoz.

Fél órával később már az ágyamban feküdtem, és kibámultam a sötét éjszakába, anélkül hogy bármit is láttam volna.

Johanna járt az eszemben, de próbáltam nem rá gondolni.

A ház csendes volt, sehol semmi nesz. Ahogy feküdtem, azt vettem észre, hogy halálosan elfáradtam, iszonyatosan sajog minden tagom, éhes vagyok és kétségbeesett. Arra sem voltam képes, hogy a fejemet Johanna párnája felé fordítsam, vagy magamra húzzam a takaróját, holott a sajátom alatt fáztam.

Az eső szabálytalan ritmusban dobolt a párkányon: hosszú szüneteket tartott, aztán nekiveselkedett egy sűrű sorozatnak, majd ismét elhalkult. Becsuktam a szemem. Hallgattam a szél és az eső hangját. Hagytam, hogy az öklöm szétnyíljon, és az izmaim elernyedjenek.

Észrevétlenül és akaratom ellenére – elaludtam.

EGY NAPPAL
KARÁCSONY ELŐTT

1.

Kikászálódtam az ágyból, és az éjjeliszekrényen heverő telefonomért nyúltam. 06:05. Ismeretlen szám. Majdnem három teljes órát aludtam, anélkül hogy bármit is álmodtam volna.

– Lehtinen – szóltam bele, és már teljesen fel is ébredtem, mintha egyáltalán nem, vagy inkább nagyon is sokat aludtam volna. Magam sem tudtam, melyik volt igaz.

– Lassi Uutela vagyok. Valószínűleg nem kell megkérdeznem, hogy rosszkor hívlak-e.

Hatalmasat dobbant a szívem. Johanna!

– Nem, nem kell.

Próbáltam egyenletes hangon beszélni. Mintha kellő önuralommal befolyásolni tudnám mindazt, amit hallani fogok.

– Nem jó hírek. Valamelyest Johannához kapcsolódnak. Gondoltam, tudni szeretnéd.

– Persze.

– A fényképész, Gromow, akit tegnap este próbáltunk felhívni.

– Igen?

– Meghalt.

Nem tudtam megszólalni. A szívem a torkomban dobogott. Hamarosan a halántékomban fog lüktetni.

– Johannáról semmi hír – folytatta Uutela. – Gromowot egyedül találták meg, így az is lehet, hogy az egésznek semmi köze nincs hozzá.

– Hol? – kérdeztem, miközben nyeltem egy nagyot.

– Kidobták egy autóból a Tuusula út mellett. Valószínűleg valahol máshol végeztek vele.

– Mikor?

– Nem tudni. Azt mondták, nem sok esély van arra, hogy kiderüljön, ugyanis nincs, aki kivizsgálja az ügyet.

– Hogyan halt meg?

– Ezt nem közölték velem.

Zoknit húztam, aztán megragadtam az ágy végében heverő farmernadrágomat. Elgondolkoztam.

– Volt ruha Gromowon? Mi volt a zsebeiben?

Lassi nem válaszolt azonnal. Tisztán hallottam, ahogy ujjai a billentyűzeten futkosnak.

– Erről sincs információm – mondta. – Azaz annyit tudok, hogy nem volt nála sem a fényképezőgépe, sem a telefonja.

– Én leginkább memóriakártyára gondoltam. A fényképészeknek minden zsebében van egy memóriakártya. Kicsi, és ha valaki gyorsan kutatja át a ruháját, lehet, hogy észre sem veszi.

Lassi most sem válaszolt azonnal.

– Hát – mondta kissé vontatottan, és ismét hallottam, hogy kopog a klaviatúra –, szerintem említették volna.

– Kik? A rendőrök?

– A rendőrök semmit nem árulnak el – mondta Lassi, aztán egy rövid, de hangsúlyos szünet után hozzátette: – Azokról az őrző-védőkről beszélek, akik megtalálták.

Felálltam. Olyan fájdalmas volt kiegyenesíteni a hátamat, hogy szinte levegőt sem kaptam. Megkapaszkodtam az ágy támlájában.

– Azt hittem, a rendőrség találta meg.

– Nem – mondta Lassi –, egy magántulajdonban levő őrző-védő cég emberei telefonáltak, és azt mondták, hogy a patológiára szállítják. Bizonyára tudod, hogy van erre felhatalmazásuk.

– Tudom, tudom – mondtam valamivel türelmetlenebbül, mint szándékoztam –, nem így értettem.

Levegőt vettem, és újra kiegyenesítettem a hátam. A fájdalom nem csökkent.

– Oké – mondta Lassi és talán tudnom kellene, hogy értetted?

Beszámoltam neki Johanna nyomozásának eredményeiről, illetve arról, hogy én mit derítettem ki, és beszéltem a kapott verésről is. Közben kimentem a konyhába, vizet töltöttem egy pohárba, és leültem az asztalhoz. Miután befejeztem, Lassi egy ideig csendben volt.

– Előfordulhat, hogy van valami összefüggés a dolgok között – kezdte. Érezhetően lassabban beszélt, és ezúttal nem hallottam, hogy a billentyűzetet verte volna. Úgy tűnt, mintha közben találná ki, amit mondani akar. – De én még nem látom, mi lehet az.

– Gromowot megölték – mondtam. – Aligha lökték volna egy árokba, ha balesetet szenved. Egyébként honnan tudhatjuk, hogy tényleg egy útszéli árokban találták meg? Ők is megölhették, és aztán egyszerűen csak elszállították a hullaházba.

Észrevettem, hogy felemeltem a hangom. Lassi is észrevette. A hangja cinikus lett.

– Igen, biztosan. Először meggyilkolták, aztán elfuvarozták a hullaházba, a végén pedig udvariasan felhívtak engem. Na persze!

Szünetet tartott. Én is csendben voltam, belekortyoltam a vízbe. Aztán Lassi folytatta, és a cinizmus fokozatosan eltűnt a hangjából.

– Azért telefonáltam, mert azt gondoltam, hallani szeretnéd, hogy az alapján, amit tudunk, Johanna egyelőre jól van. Még a mai nap folyamán ki akarom deríteni, mi történt. Lehet, hogy meglep, de mi törődünk az újságíróinkkal és a fényképészeinkkel. Vigyázunk az embereinkre. Már amennyire manapság lehetséges.

Egy pillanatig egyikünk sem mondott semmit. A csend talán Gromow emlékének szólt.

– Akarsz valamit tenni Johanna ügyében? – kérdeztem.

Rövid csend.

– Mit tehetnék? – kérdezte Lassi. – Mi a csudát tehetek? Őrült tempóban veszítem el az embereimet, és lassan az újságomat is. Lényegében tehetetlen vagyok.

Kiittam a vizet. Felálltam, hogy újra megtöltsem a poharat. Az egész élet könnyebbnek tűnt, amíg iható víz folyt a csapból, amit nem kellett fogyasztás előtt felforralni. Vagyis csak tűnt volna, más körülmények között, más időben. A teli poharat a konyhapultra tettem.

– Mindenesetre köszönöm, hogy felhívtál – mondtam végül.

Lassi most halkabban és meglepő módon lágyabb hangon beszélt.

– Sajnálom, Tapani. Igazából szeretnék segíteni rajtad, és sok más emberen is.

– Elhiszem – mondtam. Azt akartam, hogy a hangom olyan közvetlen legyen, amennyire csak lehetséges. Közben kinéztem a sötét reggelbe.

– Szörnyű időket élünk…

– Tudom.

– Minden jót!

– Köszönöm – mondtam. – Neked is!

Elvettem a fülemtől a telefont, és mindkettőről letöröltem az izzadságot.

A mikróban zabkását melegítettem, hozzákevertem egy kanálnyi mézet, és megettem. Máris jobban éreztem magam. Készítettem még egy adagot. Miközben ettem, bekapcsoltam Johanna gépét.

Egy kis ideig olvastam. Megettem a kását, feltettem főni a kávét, és átmentem a nagyszobába. A távolban, az öböl túloldalán néhány tábortűz fénye látszott, egyébként minden teljesen sötét volt, leszámítva a csillagos égboltba vesző városi fényáradatot balra előttem. Ezzel a háttérrel olyanok voltak a ház előtti fák csupasz ágai, mintha tűz perzselte volna őket.

Ideje volt újra munkához látni, ezért visszamentem a számítógéphez, megnyitottam a böngészőt és beírtam: *Pasi Tarkiainen.* A találati listában semmi újat nem fedeztem fel. Más keresési kritériumokkal próbálkoztam: Pasi Tarkiainen és különböző évszámok. Az utóbbi évekre vonatkozóan semmit sem találtam, a múltból pedig csak azt, amit már eddig is tudtam. Aztán más információkat kapcsoltam Tarkiainenhez: először lakcímeket, aztán munkahelyeket. Semmi. Ezután neveket párosítottam hozzá: Pasi Tarkiainen és Harri Jaatinen. Semmi. Pasi Tarkiainen és Vasili Gromow. Semmi. Pasi Tarkiainen és Johanna Lehtinen. Egy kis hírre lettem figyelmes. Új keresés, ezúttal Johanna lánykori nevével: Pasi Tarkiainen és Johanna Merilä.

Telitalálat.

Hideg szorítást éreztem a mellemben, a gyomrom görcsbe rándult, az ujjaim remegni kezdtek a billentyűzeten, ujjbegyeim pedig hirtelen teljesen érzéketlenné váltak.

A cikk tizenhárom évvel ezelőtt íródott.

A képen Johanna nagyon fiatal volt, ahogy persze Pasi Tarkiainen is. Tarkiainen jobb karjával átölelte Johannát, és szemmel láthatóan próbálta még közelebb húzni magához. Johanna tekintete szenvtelennek tűnt, de az is lehet, hogy csak zavarban volt a fényképezés vagy Tarkiainen túlzottan lelkes ölelése miatt. Tarkiainen mosolya már ezen a képen is széles és megnyerő volt, de a szemében még nyoma sem látszott annak a megszállottságnak, ami a későbbi felvételeken látszott.

A kép felett ez a szalagcím állt:

Az apró ökoházak első lakói.

A cikk nem Johannáról vagy Pasi Tarkiainenről szólt, hanem Kivinokka[11] új lakónegyedéről. Az egykori mezőgazdasági területre egy kicsi, falusias jellegű lakóövezetet építettek, melynek irányt kellett volna mutatnia a jövő építészete számára. A házegyüttes és az egész terület minden szempontból több évtizedes csúszással készült el. Energiatermelés szempontjából az épületek önfenntartóak voltak, és mindent újra lehetett hasznosítani, raktározni vagy károsanyag-kibocsátás nélkül megsemmisíteni. Viszont mire elkészültek, a környezet olyan mértékben megváltozott, hogy ennek már semmi jelentősége nem volt. Ráadásul ezek a házak túl sokba is kerültek egy átlagembernek. Akik pedig megengedhették volna maguknak, azok egyáltalán nem akartak Kivinokkába költözni. Mostanra már csak az igazán bátrak maradtak itt, hiszen az eldugott Kivinokka több szempontból is elég rossz környéknek számított. Az Óvárosi-öböl felé eső oldalán tucatnyi csontvázszerű toronyház magasodott, mert építtetőiknek menet közben elfogyott a pénzük, és persze az idejük is. Ez azonban nem jelentette azt, hogy ne lakott volna senki errefelé. Az itt élőket azonban egyáltalán nem zavarta az elszigeteltség.

A csaknem másfél évtizeddel ezelőtt íródott cikk megemlítette, hogy egy fiatal pár is – a fiú orvostanhallgató, a lány pedig újságírónő – ebben a lakóövezetben talált megfelelő otthont magának. *Itt minden együtt van: a környezettudatosság, a természet, a város és a közlekedés.*

A cikk szerint ezek a szavak Pasi Tarkiainen szájából hangzottak el.

Még egy kis ideig néztem a képet.

Mi lepett meg ennyire?

Az, hogy Johanna valamikor együtt volt Pasi Tarkiainennel? Hogy Kivinokkában élt, csak néhány kilométerre attól a helytől, ahol most lakunk? Vagy az, hogy egyáltalán semmit sem tudtam ezekről a dolgokról?

Felálltam, átmentem a nagyszobába, kinyitottam az erkélyajtót és kiálltam a teraszra. Kivinokka irányába néztem. Természetesen sötét volt, mint szinte mindig. Itt-ott látszott pár tábortűz, máskülönben az egész félsziget áthatolhatatlan sötétségbe burkolózott a magas házak fekete, szögletes határvonalai között.

Miért nem mesélt Johanna Tarkiainenről vagy Kivinokkáról? Amikor tíz éve találkoztunk, majd fél évre rá összeházasodtunk, az mindkettőnknek egy új élet kezdetét jelentette. Miért is hozta volna szóba Pasi Tarkiainent vagy azt, hogy tizenhárom évvel korábban az apró ökoházak egyikébe költözött?

Johanna nem lakhatott túl sokáig Kivinokkában. Amikor megismerkedtünk, már legalább másfél éve egy szoba-konyhás lakásban élt Hakaniemiben. [12] Ugyancsak másfél év telhetett el az újságcikk megjelenése és a Hakaniemibe való átköltözése között.

Valami történhetett, méghozzá meglehetősen hirtelen. Valószínűleg nem kell sokkal bonyolultabb dologra gondolni, mint egy ifjúkori szerelem elmúlása. Bár az, hogy a Gyógyító által elkövetett gyilkosságok helyszínein megtalálták Tarkiainen DNS-ét, és hogy Johanna épp az üggyel kapcsolatos nyomozása során tűnt el, mégis másra engedett következtetni.

Visszamentem a konyhába, és miközben hideg lábamat masszíroztam, újra megnéztem a képet. A fotó bal szélén Johanna Merilä és Pasi Tarkiainen, jobboldalt pedig egy kis sárga, napelemes ház: ez lehetett az övék vagy egy másik ugyanilyen az elsőként felépültek közül. Alatta felirat: *Johanna Merilä és Pasi Tarkiainen Kallióból Kivinokkába költöztek.*

Végignéztem Tarkiainen korábbi lakcímeit: az egyik a Penger utca 7. volt. Rákerestem Johanna Merilä lakcímeire is, de csak a Häme úti lakást találtam, amiről már korábban is tudtam.

Gondolkodtam egy kis ideig, majd kézbe vettem a telefont.

Reggel hét óra volt.

A korai időpont ellenére Elina Kallio szinte azonnal felvette. A hangja nem olyan volt, mintha épp akkor ébredt volna, inkább mintha az egész éjszakát átvirrasztotta volna.

– Előkerült Johanna? – kérdezte azonnal, a köszönésembe vágva.

– Még nem – feleltem. – Ti még Helsinkiben vagytok?

Rövid csend. Talán ellenőriznie kellett, hol is vannak.

– Igen, itt vagyunk – mondta halkan.

Vártam egy kicsit, hátha folytatja, de semmi. Szinte láttam magam előtt, ahogy behunyja a szemét és lehajtja a fejét.

– Elina, minden rendben van? – kérdeztem.

– Nem – válaszolta gyorsan és élesen. Egy kis szünet után valamivel megfontoltabban, kissé megenyhülve folytatta: – Nem utazunk el. Legalábbis még nem.

– Mi történt?

Újabb csend. Hallatszott, hogy össze kell szednie és rendezni a gondolatait. Mikor újra megszólalt, halkan, egyenletes hangon beszélt.

– Tegnap Ahti lement a pincébe, hogy felhozzon pár dolgot, és megharapta egy patkány. Először azt gondoltuk, nem történt semmi komoly. De éjjel felment a láza, hányt, besárgult és görcsöt kapott. Orvost kellett hívni, különben meghalt volna. Te is tudod, hogy kórházba menni felesleges.

– Tudom – mondtam, és már ki tudtam találni a történet végét.

– Az orvos nem jött volna ki, ha nem fizetünk neki készpénzben. Itt volt a tőled kapott pénz, de az nem volt elég. El kellett adnom a vonatjegyeket.

– És úgy elég volt a pénzetek?

– Orvosra és antibiotikumra igen. Valami injekciót is adott Ahtinak.

– Most már jól van?

– Alszik – mondta Elina olyan halkan, hogy ösztönösen előrehajoltam a telefonnal, hogy jobban halljam, amit mond –, jobban mondva kábultan fekszik. Recsegő és nehéz a légzése, mintha nem kapna rendesen levegőt.

– Lázas?

– Már nem.

– Sajnálom, Elina – mondtam, és próbáltam kicsivel könnyedebb hangszínre váltani. – Biztos vagyok benne, hogy Ahti meg fog gyógyulni, és el tudtok majd utazni! De valami másról is szeretnék beszélni veled. Johannával kapcsolatos. És Pasi Tarkiainennel.

Néma csönd lett, még a telefonvonal szokásos alapzúgását sem hallottam. Elina nem mondott semmit. Elvettem a telefont a fülemtől, hogy ellenőrizzem, nem szakadt-e meg a hívás. De minden rendben volt a telefonnal, Elina még a vonalban volt.

– Elina? Ott vagy még? – kérdeztem a biztonság kedvéért.

– Pasi Tarkiainen? – kérdezte Elina riadt hangon, mintha csak most fogta volna fel, hogy telefonon beszél valakivel.

– Johanna régi barátja.

– Igen…

Elina hangja feszült volt és várakozó. A lehető legtürelmesebben megkérdeztem:

– Igen? Ez most azt jelenti, hogy ismered az illetőt? Vagy az igen azt jelenti, hogy további kérdésekre vársz?

– Igen, emlékszem Pasi Tarkiainenre. De elég régen volt már. Nincs miért aggódnod.

A két utolsó mondat olyan gyorsan követte egymást, hogy hirtelen fel sem fogtam, mire célozhat Elina.

– Nem, nem, nem – mondtam, mikor végül felfogtam. – Nem ezért kérdezem!

– Hát akkor miért? – csodálkozott Elina meglepett, óvatos érdeklődéssel.

– Még nem igazán tudom. Emlékszel, amikor Johanna és Pasi Tarkiainen Kivinokkába költöztek?

– Halványan.

Vajon miért kezdett Elina hirtelen ilyen gyorsan beszélni?

– Emlékszel valami jelentősebb dologra abból az időből? Történt velük valami akkortájt?

– Kissé furcsa ez a kérdés, Tapani.

A szavak ismét túl gyorsan követték egymást, szinte egybefolytak.

Sóhajtottam.

– Tudom. Elismerem. De ettől függetlenül, emlékszel valamire?

– Hát, nem jut eszembe semmi különös. Olyan régen történt. Akkor minden… annyira más volt.

– Így van – mondtam. Szándékosan tisztán és lassan beszéltem, hogy Elina tempóját is visszafogjam. – Johanna csak másfél évig lakott ott, aztán elköltözött.

– Ez egy kicsit furcsa beszélgetés. Van valami köze Pasinak ahhoz, hogy Johanna eltűnt?

Pasi. Képtelen lettem volna a keresztnevén szólítani ezt az embert. Nekem ő Pasi Tarkiainen volt.

– Még nem tudom megmondani. Elina, próbálj visszaemlékezni! Volt valamilyen különleges oka annak, hogy Johanna elköltözött Kivinokkából?

– Én… – kezdte Elina. A háttérből előbb mély, tüdőből jövő köhögést hallottam, majd két koppanást a padlón és ingerült dörmögést.

– Ahti felébredt – mondta Elina, és a hangja most kifejezetten vidámnak tűnt. – Tapani, maradjunk annyiban, hogy gondolkodom, és később még felhívlak.

Lerakta.

A kinagyított képet bámultam a képernyőn. Az apró, sárga ház lágy, nyári napfényben fürdött. Mögötte, a szomszéd ház udvarának haragoszöld gyepén egy széles vállú, lófarkas férfi szorgoskodott lapáttal vagy gereblyével a kezében, háttal a fényképezőgépnek.

2.

– Felhívhatott volna.

Harri Jaatinen főhadnagy megkerülte az asztalt, leült mögé, és bosszantóan atyáskodva nézett rám.

– Akartam hívni – mondtam, és magabiztosan leültem a székre de meg akarok mutatni néhány fényképet, és el kellene magyaráznom néhány összefüggést is.

Rájöttem, hogy mindez úgy hangzik, mintha valami nagyszabású összeesküvés-elméletet gyártottam volna. Felemeltem a kezem, pedig Jaatinen nem mondott semmit.

– Tudom, hogy az egész furcsának tűnik. De csak azt tettem, amit tanácsolt: Pasi Tarkiainennél kezdtem…

Pár másodpercnyi szünetet tartottam.

– És eljutottam a feleségemhez. Tizenhárom évvel ezelőttről.

Elmagyaráztam az egészet Jaatinennek. Képeket mutattam neki és papírokat tettem elé, hogy olvassa el őket. Mielőtt nekilátott volna, rám pillantott. Tekintetében fáradtság tükröződött. Jaatinen laptopja versenyt zümmögött a szellőzőcsatorna nyílásával. A laptop magasabb frekvencián zúgott. Jaatinen úgy öt percig olvasott, majd felemelte a fejét és rám nézett, most már talán kevésbé fáradtan. A képeket is megnézte, aztán írt valamit a gépébe. Ezután hátradőlt a székében.

– Szép munka – mondta.

Csodálkozva néztem rá.

– Ennyi? – kérdeztem. – Szép munka?

– Szép munka – mondta megint, mintha elsőre nem fogtam volna fel. – Legyen ennyi elég.

– Nem teszünk semmit?

Jaatinen intett a bal kezével:

– Mire gondol?

– Rendben – mondtam. – Mi a véleménye?

– Mármint miről?

– Arról, amit kiderítettem.

Jaatinen hangja továbbra is száraz és erőtlen volt.

– Mit derített ki?

Csodálkozva vontam fel szemöldökömet. Épp most magyaráztam el, nem?

– Hogy Pasi Tarkiainen régen együtt élt a feleségemmel. Hogy a csapos vélhetően régóta a szomszédja. Hogy Gromow, a fotós, akivel Johanna dolgozott, meghalt. És hogy mindez valahogy összekapcsolódik.

– Valóban – mondta Jaatinen.

– Tehát egyetért velem – mondtam, és előredőltem.

Jaatinen megrázta a fejét.

– Csupán abban, hogy mindez valahogy összekapcsolódik.

Sóhajtottam.

– Utána tudna nézni Gromownak?

Jaatinen a gépére pillantott.

– Egyelőre még nem vették jegyzőkönyvbe az esetet.

– Biztos benne?

Jaatinen ismét a gépére nézett, megnyomott néhány billentyűt, majd rám emelte a tekintetét. Csak ezután kezdett beszélni – lassan és türelmesen.

– Nem készült jegyzőkönyv ilyen nevű személy beérkezéséről.

– Hogy lehet ez? – kérdeztem. – A munkáltatója már tud a dologról.

Jaatinen ismét a gépére pillantott.

– Mostanában bármi megtörténhet. Az is lehet, hogy olyan sok a munka, hogy majd csak egy hét vagy talán egy hónap múlva kerül sorra. De nincs biztosíték semmire. Az is lehet, hogy tegnap beérkezett, azonnal rögzítették, és jegyzőkönyv is készült róla, mégis előfordulhat, hogy a boncolás eredménye csak nyárra lesz meg.

Jaatinenre néztem.

– Hát, ez nem segít Johannán – mondtam. Igyekeztem nem gúnyosan beszélni. Nemigen sikerült.

Jaatinen annyira hátradőlt a székében, amennyire csak tudott. Csodák csodájára sem ő, sem a szék nem esett szét.

– Nem tudom, mennyiben lenne a segítségére, ha Gromow holtteste beérkezett volna, és a boncolás, mondjuk, épp most zajlana… – mondta. – Vagy azzal segítek, ha beszélünk a dologról? Mint azt már korábban mondtam, Johanna sokat segített nekünk, személy szerint nekem is, ezért áldoztam az időmet korábban is önre és erre a… – Jaatinen egy ideig hiába kereste a megfelelő szót, ezért félig elharapta a mondandója végét: – erre a nyomozásra.

Úgy döntöttem, elszámolok tízig. Hatig jutottam.

– Nem akarok az idegeire menni – mondtam. – Megértem, hogy kevés az embere, hogy sok a munka, és még ki tudja, mi van. De ha egyszer Johanna annyit segített magának, most ön is segíthetne Johannán…

Úgy tűnt, Jaatinen mérlegeli a dolgot. Legalábbis maga elé nézett egy ideig. Felfoghattam úgy is, hogy elgondolkodott, de az is lehet, hogy csak belefáradt ebbe az egészbe.

– Nem igazán látom, mit tehetnénk nyomozók nélkül – mondta végül.

Jelentőségteljesen néztem rá. Mikor megértette, megrázta a fejét.

– Miért? – kérdeztem.

Egy pillanatig gondolkozott.

– Csak.

– Miért? – kérdeztem ismét.

– A helyzet nagyon rossz, már-már reménytelen. De legalább még valahogy kézben tudjuk tartani. Ha olyanokkal kezdünk együttműködni, akik csak rendőrösdit akarnak játszani, az olyan, mintha feladnánk.

– Nem arra gondoltam, hogy eljátszanám a rendőrt, úgy értem, a külvilág felé.

Jaatinen fürkészően nézett rám, majd beletörődve azt mondta:

– Rendben. Mi a javaslata?

Jaatinen megszerezte a telefonközponttól a Johanna telefonjáról beérkezett helyzetmeghatározó GPS-jeleket. Igazam lett, mégsem Jätkäsaari volt az utolsó hely, ahol a telefonja be volt kapcsolva. Egy és háromnegyed órával az után, hogy velem beszélt telefonon,

Kamppi telefonbázisának körzetében fogták a készülék jeleit. Egész pontosan az Urho Kekkonen és a Fredrik utca sarkáról. Ez 22:53-kor történt. Jaatinen meghatalmazásával belenézhettem a rendőrségi térfigyelő kamerák felvételeibe is. Az egyik kamera, az egykori Villamos Művek épületének sarkán, tíz méter magasságból, nagy látószögben vette az egész kereszteződést. Az emberek leginkább csak sötét foltoknak látszottak a felvételeken, kinagyítva pedig képpontok tömkelegére estek szét.

Visszatekertem a felvételt 22:50-re. Százával jöttek-mentek az utcán az emberek, de biztos voltam benne, hogy az embertömeg ellenére felismerném Johannát. Lassan haladtam előre. Az óra 22:52-t, 22:53-at, majd 22:54-et mutatott. Johannát egyik képen sem láttam. Ismét visszamentem 22:50-re, és újra végignéztem a három perc felvételeit. Aztán újra. Zavarba jöttem és csalódottságot éreztem: száz százalékig biztos voltam benne, hogy egyik gyalogos sem Johanna.

Felálltam, kávét töltöttem, majd visszaültem a képernyő elé. Jaatinen maga kísért fel a második emeletre, és a rendelkezésemre bocsátott egy számítógépet. A jelszót leírta nekem egy papírlapra, amivel hozzáférhettem a telefonközpont adataihoz és a térfigyelő kamerák felvételeihez, de még a személyes információkat tartalmazó adatbázishoz is. A képernyő alsó sarkában látszott, hogy Jaatinen rákapcsolódott a számítógépemre, így figyelni tudta, mit csinálok. Azt mondta, azonnal lekapcsolja a gépemet, ha keresés közben eltévelyednék.

Egy nagy irodában ültem, számítógépen dolgozó emberek között. Egyikük sem nézett fel vagy szólalt meg az alatt az egy óra alatt, amíg bent tartózkodtam. Lehet, hogy mindannyian ugyanazért voltunk ott: kerestünk valamit és reménykedtünk. És attól féltünk, hogy egy pillanatnyi figyelmetlenség miatt örökre elmulasztunk egy lényeges információfoszlányt.

Ismét megnéztem a felvételt. Egyesével megnéztem a járókelők lábait. Egyik sem úgy lépkedett, mint Johanna. Mindig kinevetett lassú, határozatlan járásom miatt. Bár a lába rövidebb volt az enyémnél, mégis kétszer olyan gyorsan tudott menni, mint én. Ha

rajta lett volna valamelyik felvételen, biztosan megtaláltam volna. Az elejére tekertem, hátradőltem és újra a képet figyeltem.

Az eső nyomot hagyott a felvételen: az utcák nedvesen fénylettek, és ez jelentősen rontotta a kép minőségét. Például 22:53-kor a különböző irányokból érkező autók reflektorai, az utcai lámpák és a házak oldalán villogó fényreklámok miatt a kereszteződés hatalmas, szikrázó fényárrá változott. A fénysugár bevonta a milliónyi aláhulló esőcseppet is. Egy festményen csodálatos lett volna a látvány, de nyomozati anyagnak pocsék volt.

Felsóhajtottam, és már majdnem feladtam, amikor hirtelen ráeszméltem: mégsem biztos, hogy rossz felvételeket nézek.

Végül is nem is biztos, hogy Johanna gyalog volt Kamppiban.

Autóban is ülhetett.

3.

Irodalmi tevékenységem során már megszoktam a hosszú és csekély eredménnyel járó munkákat. Hozzá vagyok edződve. Sokszor órákig ültem a gép előtt, és csak néhány új sort tudtam kipréselni magamból. Máskor meg be kellett érnem azzal, hogy a napi teljesítményem kimerült egy korábbi írásom javítgatásában: egy szó itt, egy másik amott.

Egy órán keresztül nagyítgattam a különböző részleteket. Kiélesítettem őket, felírtam a félig-meddig látszó rendszámokat, az autók típusát és színét, majd lefuttattam egy keresést a nyilvántartásban – de nem jártam eredménnyel.

A szemeim égtek.

Johanna utolsó hívása óta 36 óra telt el.

Becsuktam a szemem. Olyan volt a szemhéjam, mint a fonnyadt narancs héja. Amikor megdörzsöltem, hullócsillagok és fényes pontok villogtak a sötétben.

Mikor leeresztettem a kezem, Jaatinen főhadnagy már ott állt mellettem. Egy ideig a térfigyelő kamera lehető legnagyobb méretűre nagyított felvételeit nézte a monitoron, aztán felém fordult. Semmit sem mondtam.

– Néha csak akkor látja meg az ember, amikor már nem nézi – mondta Jaatinen. – Akkor rájövünk, hogy mit nem vettünk észre.

– Biztos így van.

– Bemegyek a városba – mondta, közben ismét a monitor felé pillantott –, elvihetem, ha akarja.

Én is a képre néztem, aztán Jaatinenre, végül azt mondtam, akarom.

Jaatinen autója éppolyan semleges metálszínű volt, mint amilyen a felkelő nap fénye. Borús volt az ég, de a levegő szinte áttetsző volt,

és az alacsonyan úszó kövér, puha felhők eszembe juttatták, hogy az esősön kívül másmilyen időjárás is létezik a világon.

Jaatinen nyugodtan vezetett. Akkor is indexelt, amikor senki sem volt körülöttünk. Volt ebben valami megható, valami méltóságteljes. Arra gondoltam, hogy talán Jaatinen az utolsó minden törvényt és előírást betartó ember az egész földkerekségen. Lehet, hogy olvasott a gondolataimban, mert így szólt:

– A megszokás.

Aztán ismét indexelt, amikor sávot váltottunk, hogy a Mannerheim útnál kikerüljünk egy aszfalton éktelenkedő hatalmas kátyút. A Sportcsarnokhoz értünk, és megálltunk a jelzőlámpánál. Az ingyenkonyha előtt hosszan kígyózott a sor – a Mannerheim úttól a Toivo utcáig, majd onnan egészen a Sportcsarnok mögötti részig ért. Néztem a sorban álló embereket, az üres, mozdulatlan, fásult arcukat. Végigpásztáztam a sort, és a rendre felügyelő őröket is.

Folyamatosan újabb és újabb őrző-védő cégek alakultak. Nem emlékeztem, hogy korábban is láttam volna ezeket a fekete overallokat vagy a jelet a hátukon. Olyan volt, mint egy nagy A betű, de mégsem volt az. Emlékeztetett valamire. Vagy csak azt képzeltem, hogy emlékeztet? Mindenesetre készítettem néhány fényképet az őrökről, külön ráközelítettem a hátukon levő emblémára is.

Jaatinen kérdőn nézett rám.

Az őrök irányába biccentettem. Jaatinen arra fordult. Megkérdeztem, hogy tud-e valamit a fekete overallosokról. Egy darabig ő is figyelte az őröket, aztán megvonta a vállát. Majd újra maga elé meredt, mintha tudatosan akarta volna másra irányítani a figyelmét.

A lámpa zöldre váltott, elindultunk.

– Néha azon gondolkodom, van-e ennek az egésznek értelme – mondta. – Mire vigyáznak? Arra, hogy az emberek megfelelő sorrendben kapják meg az ételt, ami úgyis elfogy? Ki fizet ezért? És minek?

Jaatinen újra megállt egy jelzőlámpánál. Arcán halvány mosoly jelent meg, ami kissé erőtlen és szomorkás volt ugyan, ám meglepő

módon még a szürke autót is elárasztotta fényével.

Rám nézett, és nyugodtabb hangon azt kérdezte:

– És változtat valamin, ha én ezen agyalok?

Az Operaház esőtől nedves, megfeketedett falaival, ponyvával és furnérlemezzel letakart ablakaival, az előtte heverő mindenféle szeméttel és rengeteg hulladékkal együtt olyan volt még ezen a sötét reggelen is, mintha egy másik világból került volna ide. Mintha mindez nem is lenne valóságos.

– Biztos van valami értelme – mondtam.

Jaatinen nem válaszolt. Megmarkolta a sebváltót, előretolta a kart, majd rögtön utána üresbe tette, és felemelte a lábát a pedálról.

– Kérdezhetek valamit?

Jaatinen hangja most egészen bizalmasnak tűnt.

– Persze, tessék – válaszoltam.

– Mit dolgozott korábban?

– Költő voltam.

Jaatinen egy pillanatig csendben maradt. Vicces, hogy az emberek még mindig ugyanúgy reagálnak erre az egyszerű szóra, holott időközben az egész környező világ megváltozott. Ezután bizonyára megkérdezi, mit ismerhet tőlem, aztán pedig bevallja, hogy sosem olvasta egyik versemet sem, de még csak nem is hallott róluk.

– Mondana pár címet? – kérdezte Jaatinen.

– *Ajkad legszebb szava* volt az első kötetem címe. Ezt követte a *Téli szél,* a harmadik pedig a *Ne feledj emlékezni* volt.

– Sajnálom, még soha…

– Ne szabadkozzon – mondtam, és elmosolyodtam –, mások sem. Összesen ezt a három könyvet volt időm megjelentetni. Mindegyikből kétszáz példányt adtak el, és ebben benne volt a könyvtári beszerzés is. Már rég eltűntek a süllyesztőben.

Mindketten azt figyeltük, ahogy egy idősebb, sötétszürke kabátos férfi egy rövid és bizonytalan léptű, fejkendős néninek segít átjutni a túloldalra, még mielőtt átváltana a lámpa. A járdaszegély leküzdhetetlen magasságban volt az asszonynak, a férfi pedig nem volt elég erős ahhoz, hogy felemelje. Egymásba kapaszkodva, centiről centire erőlködték fel magukat az útról. A busz

visszapillantó tükre csak pár centire suhant el az ősz férfi fejétől, ahogy dudálva elhajtott mellettük.

– A lányom Norvégiában van – mondta hirtelen Jaatinen. – Már négy éve. Azóta, hogy az anyja, Irina meghalt. Egy drogdíler ütötte el a terepjárójával, amikor biciklivel munkába tartott.

Jaatinenre pillantottam. Még mindig az idős párt figyelte.

– A drogdíler másfél évet kapott, felfüggesztve. Én pedig egyedül maradtam a lányommal. Nem voltam túl jó egyedülálló szülőnek, muszáj volt folyamatosan dolgoznom, az iskola és a napközi ugyanis pénzbe kerül. Amikor a keresztszülei felajánlották, hogy a lányom hozzájuk költözhetne Norvégiába, beleegyeztem. Nem tudom, jól tettem-e. De azt sem tudom, mi mást tehettem volna. Mindaddig, amíg tudom fizetni, ott lakhat.

Jobboldalt szállodák ragyogó épületei sorakoztak, udvarukon zászlók lengedeztek a hűvös reggeli szélben. Mind tele volt. Ki gondolta volna, hogy bárkinek haszna lesz abból, hogy az emberek Dél-Európában elveszítik az otthonaikat?

Nem tudtam, mit mondhatnék Jaatinennek. De nem is volt rá szükség, folytatta a történetet, anélkül hogy bármilyen megjegyzést tehettem volna.

– Ahhoz, hogy el tudjam küldeni a lányom Norvégiába, el kellett adnom a kis családi házunkat Korsóban.[13] Szerencsés voltam, hogy egyáltalán találtam rá vevőt. Néhány fiatal család vette meg közös lakásnak, a biztonság kedvéért. Feleannyiért ment el, mint amennyiért én vettem annak idején, de valahogy már nem aggaszt, mennyit buktam rajta.

– Most hol lakik? – kérdeztem, csak hogy mondjak valamit.

– Pasilában.

– Közel a munkahelyéhez – mondtam.

– Mintha csak fel kellene menni a pincéből a negyedik emeletre.

Jaatinen ismét elmosolyodott, de a szeme komoly maradt.

Elhajtottunk a Parlament előtt; a körülötte felállított biztonsági kordon reflektorai egész nap izzottak. Fényük lázasan ragyogott az ólomszürke reggelben.

– Komolyan gondoltam, amit akkor mondtam – mondta Jaatinen.

– Mit is mondott? – kérdeztem.

– Hogy folytatom, mert zsaru vagyok. Nem pedig biztonsági őr vagy dezertált katona. Ezért nem válaszoltam azonnal, amikor a Sportcsarnoknál a biztonsági őrökről és az A betűs emblémájukról kérdezett. Új őrző-védő cég, ahogy sejtette. A leggyorsabban terjeszkedő, agresszív cég, sokan félnek is tőlük – Jaatinen indexelt és sávot váltott. – Az összes biztonsági szolgálatról ugyanaz a véleményem. Az őrök többsége teljesen alkalmatlan a közbiztonság védelmére és a rendfenntartásra. Sőt, inkább a fordítottja igaz. Ismerünk olyan biztonsági szolgálatot, amelyik kirabolja az embereket és a cégeket, ahelyett hogy őrizné vagy megvédené őket.

Jaatinen a Forum[14] sarkáig vitt. Kiszálltam az autóból, ő pedig visszasorolt a forgalomba, természetesen tökéletesen szabályosan, indexelve. Elővettem a telefonom, és megnéztem a felvételeket, amelyeket készítettem. Az egyik képről a keresőbe másoltam az A jelet.

A-Secure Biztonsági Szolgálat. Nincsenek cégadatok, nincs székhely. Csak néhány telefonszám. Ezekre is rákerestem, de nem adott ki nevet, sem más információt. Kis ideig még tanulmányoztam a jelet, de továbbra sem jöttem rá, mit kellett volna elárulnia a számomra.

Csak hogy elfoglaljam magam, felsétáltam a Simon utcán, az Urho Kekkonen utca és a Fredrik utca kereszteződése felé.

4.

– Elköltözünk mi innen valaha? – kérdezte Johanna úgy két-három hete, épp elalvás előtt.

Letettem a könyvem. Johanna a suhogó takaró alatt közelebb húzódott hozzám. Fejét félig a párnára, félig a nyakamra tette. Az olvasólámpa lágy fénye kiemelte bőrének aranyszínű finomságát. Hasamon pihenő keze olyan volt a fekete-fehér takaró fölött, mint egy babáé.

– Miért kérdezed?

– Csak eszembe jutott – mondta, és miközben beszélt, szinte éreztem ajkait a nyakamon.

– El szeretnél menni?

– Igazából nem.

– És csak úgy, szórakozásból?

– Úgy lehet, hogy szeretnék.

– És hova költöznél szórakozásból?

– Hát ez az – mondta Johanna, miközben felemelte a fejét a párnáról és félig felém fordult csak szórakozásból sehova sem lenne jó költözni.

Még jobban felkönyökölt.

– Az utóbbi napokban egy ügy miatt körbejártam Helsinkit, és hosszú idő óta először olyan helyekre is eljutottam, ahol már régen jártam. Többször is valamilyen szomorú, sóvárgó érzés kerített a hatalmába.

– Az utóbbi években a legtöbb hely nagyon megváltozott. Itt, a környéken is.

– Hát igen – mondta Johanna. – De amikor azokat a helyeket látom, ahol régebben éltem, eszembe jut, milyen volt akkor, mi mindent csináltunk és kik voltak ott. Barátok, családtagok, ilyesmi.

Most végiggondolva ezt a beszélgetést, már tisztában vagyok vele, hogy meg kellett volna kérdeznem, pontosan merre járt, miért, és milyen eredményre jutott. De csak egy teljesen átlagos este volt. Csak beszélgettünk az ágyban, ahogy máskor is szoktunk, és ahogy a jövőben is fogunk.

– Az is eszembe jut – folytatta Johanna –, hogy mit kellett volna másként vagy jobban csinálnom. De közben tudom, hogy semmit.

Mindarra, amit akkor mondott, most egy baljós árny vetült. Pasi Tarkiainen. Kígyó volt, ami bekúszott a gondolataimba a legszűkebb réseken keresztül, és minden emlékemet megmérgezte. Tudatosan elhessegettem Tarkiainent az emlékképből, és megint csak Johannát láttam.

Felemelte a fejét. Olyan közelről nézett a szemembe, hogy nehéz lett volna kiolvasni az arckifejezését íriszének tisztán kirajzolódó színes foltjai, kemény, fekete pupillája és a szemfelszínen ragyogó nedvesség mögül.

– Olyan sokat kaptam egyszerre – mondta –, és sokat is veszítettem.

Megfogtam a kezét. Finom szorítással válaszolt.

– Ha jól értem, nem költözünk.

Johanna tekintetén alig észrevehető fekete árny suhant át, ami éppoly gyorsan tűnt el, mint ahogy megjelent. Mosolygott.

– Nem költözünk – mondta halkan.

Feljebb húzta magát, mindkét kezét a fülem mellé tette a párnára, fölém hajolt, és forró, puha ajkaival megcsókolt.

– Nem költözünk – mondta újra.

A Fredrik utca és az Urho Kekkonen utca kereszteződésénél feltúrták az utat. A gödör körül férfiak szorgoskodtak. A markológép a túloldalon volt, a kotrókanál felhúzva. Az áram- és vízszolgáltató teherautói sorban álltak a Fredrik utca felőli oldalon, és várták, hogy a gödörhöz jussanak. Az autóforgalmat félig a járdára terelték.

Az utcasarkon álltam, és vártam. Sálamat szorosabbra kötöttem, kabátom cipzárját teljesen felhúztam, megigazítottam a sapkám, és a kesztyűm szárát gondosan betűrtem a kabátom ujjába. Egy vízügyis ember sétált el mellettem. Pirospozsgás arccal, téli kezeslábasában

úgy festett, mint egy nagycsoportos óvodás. Megkérdeztem tőle, mi történt. Pontosan az, aminek látszik: beomlott, mondta a férfi. Többet nem tudtam meg, de amúgy sem volt rá semmi okom, hogy további információkat akarjak szerezni a dologról.

Megkerültem a kereszteződést, és elnéztem a töölői Sziklatemplom felé, a Malmi, a Fredrik és az Urho Kekkonen utcák irányába, majd ismét a templom felé. Közben néha a gödörre pillantottam a kereszteződés közepén. Végül beláttam, hogy sem az utcák, sem a gödör nem visz közelebb a megoldáshoz, ráadásul még a szél is feltámadt, úgyhogy inkább feladtam, és elindultam Töölőbe, Ahti és Elina Kallióhoz.

Mikor érdemes beismerni, hogy valakit mégsem ismerünk annyira, mint ahogy azt még pár perccel ezelőtt is gondoltuk volna?

Olyan semlegesen próbáltam végigvenni magamban a dolgokat, amennyire csak tőlem telt. Szét kellett választanom a valóságot a képzelettől. De arra is ügyelnem kellett, hogy a legrosszabbtól való félelem miatt ne söpörjem szőnyeg alá a problémát. Nem volt könnyű, hiszen arról a nőről volt szó, akit szeretek. Akármennyire igyekeztem, nem tudtam felidézni, hogy Johanna akár csak egy szóval is említette volna Tarkiainent, vagy valaha utalást tett volna Kivinokkára. Igaz, arra sem találtam magyarázatot, miért kellett volna ezekről beszélnie. Semmi sem indokolta. Ki tudta volna megjósolni, hogy Tarkiainen és Johanna útjai még valaha keresztezni fogják egymást?

Átmentem a Rautatie utca északi és déli részét összekötő hídon, és lenéztem a lakóautók sorára. A keskeny területen néhány év alatt külön kis város fejlődött ki. A felszálló levegőben grillezett hús, benzin és a szeszfőzde szaga keveredett. Gyerekzsivajt lehetett hallani; játszottak vagy egyszerűen csak úgy, különösebb ok nélkül kiabáltak egymással.

Az órámra néztem. Majdnem tíz volt. Egyre gyorsabban rohantak az órák és a percek. Az Arkadia utcához érve elővettem a telefont, és felhívtam Johannát. Az eredmény a szokásos volt. Hányszor fogom még felhívni? Hányszor fogom még végighallgatni ezt a szenvtelen női hangot, ahogy közli velem, amit már amúgy is tudok? Fogalmam sincs. Lehetséges, hogy egészen addig ismétlődniük kell a

dolgoknak, amíg eredménnyel nem járnak, vagy egyszerűen feleslegessé nem válnak.

Pár méterre tőlem elzötyögött a város felől érkező, zsúfolt villamos. Az ajtóknál állók kabátjai az ablakokhoz préselődtek. Rengeteg ember járt dolgozni és élte tovább a mindennapjait. Az élet nem állt meg. Ahogy továbbhaladtam, a villamos begurult a megállóba, engem pedig mellbe vágott a hideg szél, az égett hús és az etanol kellemetlen szaga.

Mikor Ahti és Elina háza elé értem, megnyomtam a kaputelefon gombját és vártam. A felém forduló kamera úgy mozgott a műanyag burkolat alatt, mint egy rovar csápja. Miután meggyőződött róla, hogy nem vagyok ellenség, a csáp megállt, a kapu kinyílt, és bejutottam a lépcsőházba. Bár a lift szabad volt, a lépcsőn mentem fel. Lépteim visszhangoztak a csendes ház kő lépcsőfokain.

Már az ajtóban megcsapott a betegség szaga. Az előszoba fényében Elina arca kicsinek és sápadtnak látszott. Köszönésképpen bólintott, majd megfordult és bement a nagyszobába. Behúztam magam mögött az ajtót, az előszobában levettem a kabátomat, és követtem Elinát. Közben megálltam a hálószobaajtóban, és meghallottam, ahogy Ahti horkol. Csak az ágy végét láttam és a lábait a takaró alatt. Már majdnem beléptem a szobába, de aztán meggondoltam magam, és inkább továbbmentem a nagyszobába.

Elina összekuporodva ült a kanapén, hosszú haja bal vállára fésülve. A szoba lágy megvilágítása és erőltetetten bensőséges hangulata valahogy eltúlzott otthonosságot árasztott. Csak most jöttem rá, miért zavart ez engem korábban. Olyan volt, mint egy vágyálom, ami visszavisz a múltba.

A durva, fekete kárpittal bevont óriási fotelbe ültem, ami pillanatok alatt átmelegítette és ellazította fáradt testemet. Ismét észrevettem, milyen kimerült és éhes vagyok, pedig mostanában egyáltalán nem volt kedvem enni, és alig tudtam megülni egy helyben.

– Szerencsére megint alszik – mondta Elina. – Bár akkor sincs igazán magánál, amikor ébren van. Annyira zavarosan beszélt az előbb is, hogy megijedtem.

– Sajnálom, hogy Ahti beteg, és hogy késik az utazásotok.

Elina felnevetett, de a kacajában nyoma sem volt örömnek. Nagy levegőt vett, majd rögtön ki is fújta. Bal kezét a homlokára tette, mintha eszébe jutott volna valami.

– Ne haragudj, kicsit belefáradtam – mondta, és még gyorsan hozzátette: – mindenbe.

– Ne aggódj – feleltem. – Ez csak egy kis késlekedés. Kitalálunk valamit.

Elina nem válaszolt. A hálószoba felé nézett, úgy tűnt, mintha valami olyasmire figyelne, amit én nem hallhatok.

– Elina, beszélnünk kell – mondtam.

Rám nézett. Tekintete egyszerre metsző és hideg lett.

– Arról a dologról, Pasi Tarkiainennel?

Bólintottam. *Arról a dologról, Pasi Tarkiainennel.*

– Mi köze ennek bármihez? – kérdezte Elina. – Johanna eltűnéséhez vagy bármihez? Évek teltek el azóta, legalább tizenöt év. Számít ez bármit is?

– Van egy elméletem, és Tarkiainennek is köze van hozzá.

Elina továbbra is engem bámult, ujjaival a hajába túrt, a másik kezével pedig pulóverének szélét rángatta, mintha ki akarná nyújtani.

– Johanna és Pasi együtt éltek Kivinokkában, ugye?

Elina bólintott. Nem azonnal, de bólintott.

– Nehéz elhinnem, hogy a múltban való vájkálás a segítségedre lehet Johanna megtalálásában – mondta. – De nem bánom. Ahogy akarod.

Sóhajtott, és még jobban maga alá húzta a lábait a kanapén.

– Akkor eléggé másmilyen életet éltünk, mint most – mondta. – Fiatal, naiv diákok voltunk, és olyan dolgokba is belementünk, amikbe nem kellett volna.

– Például?

– Például Pasi Tarkiainen dolgaiba – mondta Elina. Rám nézett, és amikor észrevette csodálkozó arcomat, ismét felnevetett. Nevetése most valahogy őszintébbnek tűnt. – Nem arról van szó, amire gondolsz. Pasi Tarkiainen akkoriban elég radikális környezetvédő aktivista volt. Ennek aztán meg is lettek a következményei.

– Oké – mondtam, és azon vettem észre magam, hogy elpirulok.

– Féltékeny vagy – folytatta Elina.

Kelletlenül bólintottam, és éreztem, ahogy a forróság elönti az arcomat.

– Ez már nagyon régen történt. Neked is van múltad, nem?

– Természetesen – mondtam, és éreztem, ahogy a pír a nyakamig kúszik. Próbáltam minél gyorsabban témát váltani. – És milyen következményei voltak? Mármint Pasi Tarkiainen dolgainak.

– Radikális klímaharcos volt. Pasi kapcsolatban állt azzal a bandával, amelynek a tagjai módszeresen támadni kezdték azokat a vezetőket és politikusokat, akiket felelősnek tartottak a klímakatasztrófáért, vagy akik szerintük nem tettek eleget a változás lassításának érdekében. Ez jellemző a fiatalok gondolkodására. Valami vagy fehér, vagy fekete: ha nem velünk vagy, akkor ellenünk, és megérdemled a halált. Titokban mi is ezen a véleményen voltunk Johannával.

– Nem tudtam, hogy ennyire radikálisak voltatok – mondtam. – Azt tudtam, hogy Johanna aktivista volt, de azt nem, hogy egy terroristával élt együtt.

Egy pillanatig úgy tűnt, mintha Elina próbálna visszaemlékezni, mi is történt valójában. Közben a hűvösség lassan eltűnt a tekintetéből.

– Pasi nem volt terrorista. Szenvedélyes volt és talán kissé megszállott, de nem volt gonosz. Most sem követett el semmi rosszat, ugye?

A lemészárolt családokra gondoltam, és a bizonyítékokra, amelyek alapján Tarkiainen járt a helyszíneken. Megvontam a vállam, próbálva kikerülni a kérdést.

– Miért olyan nehéz erről beszélned?

Elina a hálószoba felé biccentett.

– Azt hiszem, Ahti nem értené meg – mondta, aztán bizonytalan hangon még hozzátette: – több okból sem.

Egy pillanatig Elinát néztem.

– Nem beszéltetek erről? – kérdeztem.

Elina tekintetében csodálkozás és sértődöttség vegyült, de végül csak a csodálkozás maradt.

– Miért beszéltünk volna? Ti sem tettétek!

Ezzel rátapintott a lényegre.

– Nem, nem, mi sem – ismertem el, majd halkabban hozzátettem: – Valahogy nem volt rá okunk.

– Mindaddig elégedett voltál, amíg úgy gondoltad, mindent tudsz, amit tudnod kell – mondta Elina. – Most viszont látod, hogy nem tudsz mindent, és ez rossz érzés. Nem árt feltenni magadnak a kérdést, hogy egyáltalán mennyit érdemes tudni bizonyos dolgokról. Mondjuk a feleségedről.

Néztem Elinát, és most valami olyasmit vettem észre rajta, amit korábban sosem. A hűvösség mellett keménységet, sőt inkább keserűséget véltem felfedezni a tekintetében.

– Mesélj még Pasi Tarkiainenről – kértem.

– Minek?

Elina szemébe néztem.

– Még nem mondtál el mindent.

Elinából felszakadt egy mély sóhaj, és forgatni kezdte a szemeit. Rosszul színészkedett, és ezt ő maga is tudta.

– Az nem segít megtalálni Johannát, ha a száz évvel ezelőtti dolgai között kutakodsz.

– Még nem mondtál el mindent – ismételtem. – Ahti alszik, beszélhetsz.

Elina ismét a hálószoba irányába pillantott. Egy darabig csendben maradtunk. Tisztán hallottam Ahti horkolását.

– Ez fontos, Elina – mondtam. – Johanna másfél napja eltűnt. Semmilyen más lehetőségre nem akarok gondolni, mint hogy életben van, és épségben megtalálom. Minden lehetséges segítségre szükségem van. Nem könnyű ezt kérnem, de muszáj. Muszáj megtalálnom Johannát.

Elina még jobban maga alá húzta a lábait, és egy gyors kézmozdulattal megigazította a haját, majd rövid ideig maga elé meredt, mintha fontos döntést készülne meghozni. Aztán a szeme sarkából újra rám nézett, és lemondóan azt mondta:

– Csodáltam Pasi Tarkiainent – továbbra is engem nézett, talán valami reakcióra várt. Aztán folytatta. – Most már nem tudom ezt megmagyarázni, de csodáltam. És természetesen reméltem, hogy ő is ugyanúgy csodál engem. De ő Johannával akart lenni. Ennyi idő

távlatából most már bevallhatom, hogy szerelmes voltam Pasiba, és majd belehaltam a féltékenységbe, hogy olyan boldogok voltak Johannával.

Nem lepődtem meg. Tovább faggatóztam:

– Beszéltél erről Johannával?

– Nem – rázta meg Elina gyorsan a fejét. – Még Pasival sem. Csak azt akartam, hogy észrevegyen. Amikor eljutott hozzám a hír, hogy nem is annyira boldogok, először elöntött a káröröm, de aztán elszomorodtam. Elszomorított a gondolat, hogy milyen ember lettem: örülök annak, hogy a barátnőm nem boldog, a barátjáról pedig kiderül, hogy nem az, akinek látszik.

– Mi történt ezután?

– Ezt nem tudom pontosan – mondta Elina. Őszintének tűnt. – Johanna nem mondott mást, mint hogy Pasi nem olyan ember, amilyennek gondolta. Néha, két-három pohár bor után rákérdeztem, de valahogy aztán mégsem mondta el soha, pedig minden mást megbeszéltünk egymással. Aztán jött Ahti és jöttél te, és minden, ami Pasival volt kapcsolatos, eltűnt a múlt homályában.

Elina keserűen sóhajtott egyet.

– Soha senkinek nem beszéltem erről, még Johannának sem. Akkoriban teljesen más világ volt. Mintha egy örökkévalóság telt volna el azóta, én pedig megváltoztam, ahogy a többiek is.

Hallgattam.

– Johanna a legjobb barátnőm – mondta Elina. – A legjobb barátnőm, aki valaha is volt és valaha is lesz. Ahtit szeretem, Ahti a férjem, de Johanna a legjobb barátnőm.

Továbbra sem mondtam semmit. A térdemre könyököltem, és csak néztem Elinát: barna szemét, melyekben még ott fénylett az iménti indulat, az arcán ülő árnyékot. Bár a tekintetében már nyoma sem volt hűvösségnek vagy keménységnek, az arcán még mindig látszott valami baljós.

– És most itt vagyunk – folytatta Elina ugyanazon a lemondó hangon, ahogyan kezdte. – Azon gondolkoztam az éjjel, hogy minek is utaznánk északra. Hiszen az sem oldana meg semmit. Egyáltalán semmit. Ott még annyink sem lenne, mint itt. Szeretném, ha megtalálnád Johannát, hogy újra együtt lehessünk. Johanna, te és

Ahti vagytok számomra mindaz, ami a családból megmaradt. A szüleim a négy évvel ezelőtti influenzajárványban haltak meg. A nővérem valahol Amerikában él, és sosem fog visszajönni. Múlt éjjel Ahti mellett ültem, és azon gondolkodtam, hogy lesz, ami lesz, nem érdemes és nem is kell elutaznunk.

Felemelte a fejét. Arcán finom mosoly jelent meg, melynek melege egészen a szeméig kúszott.

– Csak maradjunk együtt és éljünk addig, amíg tudunk és érdemes – mondta gyöngéden, aztán valamivel félszegebben, elbizonytalanodva még hozzátette: – És tegyük azt, amit az adott helyzetben tehetünk.

Ahti még arra sem ébredt fel, hogy az előszobában szándékosan zajt csaptam öltözködés közben. Szerettem volna beszélni vele, de Elina nem támogatta az ötletet, így hagytuk Ahtit tovább horkolni. Megkértem Elinát, hogy hívjon fel, ha bármi eszébe jutna Pasi Tarkiainennel kapcsolatban.

Szerettem volna megmutatni neki a képeket Tarkiainenről, és beszélni arról, hogy pár éve a Múzeum utcán lakott, csak néhány száz méterre attól a helytől, ahová ők költöztek. Elina azonban egyszerűen nem volt hajlandó megnézni annak a férfinak a fényképeit, akit valamikor annyira csodált, és töprengeni sem akart azon, hogy milyen összefüggés lehet a lakóhelyeik között.

Viszont mondott nekem néhány nevet. Régi diáktársak és ismerősök neveit. Az egyik számomra is ismerősen csengett. Laura Vuola. Az irodalomtudomány doktora volt. A neve olyan emlékeket idézett fel bennem, melyekről azt gondoltam, hogy már feldolgoztam és elfelejtettem őket, de kiderült, hogy még mindig felkavarnak. Milyen boldog tudatlanságban éltem, ugyanakkor milyen veszélyesen bonyolult volt minden akkor. Elinának ezt nem említettem.

Megköszöntem mindent, és jóval hosszabban öleltem meg, mint ahogy szándékoztam. Csak akkor engedtem el, amikor észrevettem, mit is csinálok.

5.

Amíg bent voltam, a szürke, nedves reggel heves széllökésekkel kísért nappallá változott. A felhős égbolt esőt ígért, és árnyékba borította a türelmesen várakozó világot.

Már értettem, miért öleltem át olyan hosszan Elinát. Johanna fizikailag is rettenetesen hiányzott: a meleg bőre, a gyapjú és méz keverékére emlékeztető, finom illata. Vágytam rá, hogy törékeny testét magamhoz szoríthassam, a karjaimban tarthassam, hogy a keze belesimuljon az enyémbe. Mindig is sok gyengédség volt a kapcsolatunkban. Ezért tört fel most ilyen hirtelen, mélyről és fájón a hiánya. Felszegtem a fejem, sóhajtottam egyet, és megpróbáltam minden Johannával kapcsolatos gondolatomat elűzni. Csak egyet tartottam meg: megtalállak.

A Múzeum utca irányába indultam, hogy újra ellátogassak az ismerős kocsmába. Nem tudtam, mikor nyit, de régebben már egészen korán nyitva volt, hogy a szomjas művészek és a magukat annak tartók tompíthassák az előző este feltámadt szellemi és érzelmi viharokat.

Lementem a kőlépcsőn a Temppeli utcáról az Oksanen utcára. Hányszor mentem végig itt, és a kövek mégsem koptak el. Amikor leértem, hátranéztem a kemény kövekre, a középen álló fémkapura és a korláton pihenő mohás kőgolyókra.

A Tunturi utca sarkához értem. Távolabb, a Runeberg utca sarkán volt egy bolhapiac, tele mindenféle áruval. Egy részüket a járdára pakolták. Nehéz volt elképzelni, hogy bárki is vásárolna itt valamit. Mégis mit? Ruhát, amiből már így is túl sok van az emberek szekrényeiben? Edényeket, amiben lassan nincs mit megfőzni? Elektronikai cikkeket, amik újonnan is csupán egypercnyi örömöt okoztak? Könyveket vagy lemezeket, amiket már senkinek sincs ideje elolvasni vagy meghallgatni?

A Múzeum utca és Oksanen utca kereszteződésében, a sarkon most is ott őrködött a két medve egymással szemben: igazából csak két kis medvebocs, olyan apróra formázta őket Talvia, a szobrász. Egykor szép, szürke kőbundájuk mostanra piszkos penészzöldre fakult.

A nyitott kocsmaajtón zene szűrődött ki. Felmentem a lépcsőn. Orromat a múltkorihoz hasonlóan egyből megcsapta a húgy- és izzadságszag, igaz, most valamivel gyengébben, mert ezúttal enyhe fertőtlenítőszer-szag is vegyült hozzá. A bárpultnál senkit sem találtam. A balra eső asztaloknál néhányan a mobiltelefonjukat babrálták, vagy egyszerűen maguk elé bambultak.

A pultnál maradtam, és azon gondolkodtam, mit mondok majd, ha összefutok az ismerős, lófarkas csapossal. Pár perccel később kinyílt a hátsó ajtó, és megjelent egy zömök, igencsak kigyúrt fickó egy barna, zörgő kartondobozzal a kezében. Letette a dobozt a pultra, majd kérdőn rám nézett.

Rendeltem egy kávét.

A fickó egyetlen szó nélkül megfordult, levett a felső polcról egy csészét és megtöltötte kávéval, ami vélhetően tegnapról vagy tegnapelőttről maradhatott a kannában. Elém csapta a csészét a pultra, és várakozóan rám nézett. Feltűnően fiatal volt, talán húszéves lehetett. Úgy nézett ki, mintha nagy, különálló, össze nem illő izmokból rakták volna össze. Kék szemei erőszakkal voltak beszorítva a homlokcsont és a járomcsont közé, ami a tekintetén is meglátszott.

– Fizetsz? – kérdezte.

– Mennyit kellene fizetnem?

Lassan megfordult, és úgy mutatott a táblára maga mögött, hogy közben jól lássam a karján domborodó izmokat is.

– Az a „k” betűvel kezdődő lesz az. A következő betű az „á”. Aztán jön egy „v”, és végül az „é”. K-á-v-é. Úgy ejtik, kávé. És az a szám, mellette, na, az lesz az ára.

Elővettem a zsebemből egy érmét, és a pultra dobtam. Nem tette a pénztárgépbe, hanem egy a mellett álló, félig telt dunsztosüvegbe ejtette. Aztán elkezdte kiszedni az üvegeket a kartondobozból. Egy

idő múlva feltűnt neki, hogy figyelem a mozdulatait. Kiegyenesedett és felém fordult.

– Ne is mondd – kezdte. – Elfelejtettél tejet kérni.

A szellőzőberendezés zúgott. Nem válaszoltam.

– Cukrot? – a fickó sóhajtott, és csípőre tette a kezét. – Ja, hogy csak egy hülye bámészkodó vagy – mondta. – Oké. Idd meg a kávéd, aztán húzz el innen.

– Nem vagyok hülye bámészkodó. De megiszom a kávét, és hajlandó vagyok azonnal elhúzni innen, ha megmondod, hol találom azt a csapost, aki tegnap volt itt. Lófarkas, nagydarab figura. Ma is dolgozik?

A fickó összekulcsolta maga előtt a karját, majd lebiggyesztett ajkakkal rám nézett, mintha egy útjába került faágra vagy tobozra nézett volna.

– Azt hiszem, jobb lenne, ha meginnád a kávéd és…

– Elhúznál innen – fejeztem be. – Felfogtam. Bejön ma dolgozni? Vagy megadod a telefonszámát?

– Minek neked a száma?

Rápillantottam.

– Mondjuk, felhívnám – válaszoltam.

– Minek?

– Úgy általában minek hívunk fel valakit? Mi van, ha a haverja vagyok, és elvesztettem a telefonszámát?

– Nem úgy nézel ki, mintha a haverja lennél.

Egy pillanatra a szemébe néztem.

– Miért, hogy néz ki az olyan? – kérdeztem. – Vagy ennek a pasasnak másképp festenek a haverjai, mint általában? Hogy lehet az emberek haverjait megkülönböztetni egymástól?

Úgy tűnt, a fickó homlok- és járomcsontja mindjárt kinyomja a szemgolyóit.

– Miféle bohóc vagy te?

– Nem vagyok bohóc.

– Bohóc vagy, ha azt mondtam.

Vettem egy nagy levegőt. Sajgott a testem a fáradtságtól és csalódottságtól. Rájöttem, hogy teljesen felesleges és az ügy

szempontjából még hátrányos is lehet belekeverednem egy ilyen szóváltásba. Mégsem tudtam megállni.

– Nem úgy van az – mondtam. – Az emberek, és a dolgok úgy egyébként nem mindig olyanok, mint ahogy elképzeled. Csak a kisgyerekek gondolják így. De te felnőtt férfi vagy, legalábbis annak látszol.

– Szórakozol velem?

– Nem. Egyszerűen csak azt a tegnapi csapost keresem, a copfosat.

A fickó tett pár lépést felém, így már csak a félméteres üvegpult választott el bennünket egymástól. Balra néztem, a terem irányába. Úgy tűnt, a zene elnyomta a mi kis eszmecserénket, a tekintetek ugyanis továbbra is a telefonokra, az asztalokra és az ürességbe meredtek.

– Na, húzzál el innen – mondta.

– Különben mi lesz? – kérdeztem fásultan. Hirtelen torkig lettem ezzel az egész beszélgetéssel és minden egyéb bonyodalommal. – Hogy hívják a pasast?

– Húzz el a picsába!

– Oké. És hol lakik ez a „húzz el a picsába”?

– A picsádban.

– Ezek szerint a biológiaórákat is ellógtad. Lefogadom, az összes többit is. Egyáltalán jártál valamilyen órára?

– Arra, ahol a hozzád hasonló idióták megverését tanították!

– Ja, hogy ilyen óra még van? Azt hittem, már minden szinten megszűnt az oktatás. Jó hallani, hogy pallérozzák még a gyerekek elméjét.

Benyúlt a pult alá, és meglendítette karját. A teleszkópos gumibot teljes hosszában kinyílt. Hátrébb léptem. 24 óra alatt már másodszor akarnak kitenni ugyanabból a kocsmából. Az ajtóig hátráltam, de aztán megálltam.

– Add át neki üdvözletemet – mondtam.

A fickó megkerülte a pultot, hogy nekem eshessen, de én már az utcán voltam, és gyors léptekkel haladtam a városközpont felé. Elégedett voltam a látogatásom eredményével. A hírek holtbiztos

eljutnak a megfelelő fülekbe: ha én nem találom meg Tarkiainent, találjon meg ő engem.

6.

Az egérszürke, esős nap már a felénél járt, amikor a Stockmann áruháznál leszálltam a nedves ruháktól, őrjítő köhögésektől és gondterhelt pillantásoktól terhes villamosról. Helsinki belvárosa mindenkit megpróbált emlékeztetni arra, hogy másnap szenteste lesz. Itt-ott néhány kötelességtudó karácsonyi égő pislákolt; úgy tűnt, mintha erőtlen fényükkel nemcsak az egykori régi szép idők, hanem elveszett társaik után is búslakodnának.

Néhány apró, ám kellemetlenül hideg esőcsepp hullott az arcomra. Letöröltem őket, és elvegyültem a tömegben. Csak a zebra közepén vettem észre, hogy a forgalom kellős közepén haladok. Szemből a *Csendes éj* dallamának foszlányai hallatszottak.

A Három kovács terén egy hatalmas fenyő állt. Piros és sárga fényei úgy ragyogtak a szemerkélő esőben, mint ezernyi kóbor jelzőlámpa. A fenyő mellett egy rendőrségi páncélautó parkolt. Rengeteg gyalogos rendőrjárőr és biztonsági őr volt a környéken. Az őrök szürke vagy fekete overalljaikban, kettesével járkáltak a boltok előtt és a járdákon. Majdnem annyian voltak, mint a vásárlók. A Stockmann áruház bejáratánál, az óra alatt hirtelenjében hat biztonsági őrt számoltam össze. Bent, az áruházban még többen lehettek, természetesen civil ruhában.

A tér szélein, szorosan egymás mellett több adománygyűjtő pont volt. Készpénzt is elfogadtak. Az adományokat leginkább belföldi, környékbeli intézmények számára gyűjtötték: iskoláknak, kórházaknak és óvodáknak. Az üdvhadsereg edénye szokás szerint a tér közepén állt. A *Csendes éjt* a szervezet kórusának négy női és három férfi tagja énekelte a tál körül.

Elővettem a zsebemből egy bankjegyet, és a tálba dobtam. Közben a megtakarított pénzünkre gondoltam, amit lassan elherdálok: a pénzre, amelyből az elmúlt másfél nap alatt többet

költöttem, mint az előző hat hónapban összesen. Végszükség esetére tartogattuk ezt a pénzt. De ha Johanna eltűnése nem az, akkor vajon mi? Még néhány pénzérmét is a tálba dobtam, majd folytattam utamat az Aleksanteri utcán kelet felé.

Az üzletek kirakataiban, amelyek mellett elhaladtam, 95%-os leértékeléseket hirdettek. Pár évvel ezelőtt ezekkel az árakkal megrohanták volna a vásárlók az ékszerüzleteket. Most azonban a vitrinekben csillogó márkás arany- és platinaórák csak bágyadtan mutattak egy nem valóságos időpontot.

A gyorséttermek bezártak, de a cipő- és ruházati boltok a kitartó shoppingolóknak köszönhetően még talpon tudtak maradni. A Mikko és az Aleksanteri utca sarkán álló kocsma olcsó sört kínált utcai reklámtábláján, az ebédajánlat viszont már át volt húzva.

A Mikko utca sarkán balra fordultam. Ahogy továbbhaladtam jobbra, az Yliopisto utca felé, majdnem egy verekedés kellős közepébe csöppentem.

A nagyobb, széles vállú, helybelinek látszó kopasz, rövid bőrdzsekis férfi egyértelmű fölényben volt a vékony, ázsiai származású fiatalemberrel szemben, aki kapucnis melegítőjében inkább kisfiúnak látszott. A kopasz megpróbálta a srácot súlyos öklei elé csalogatni, a fiatalember azonban elég ügyesen kerülte ki az ütéseket. Miután elhajolt pár jobbegyenes elől, hirtelen nagyot lendített a bal lábával.

A rúgás mindenkit meglepett, legfőképp a kopaszt. A csattanás és orrcsontjának roppanása messzire elhallatszott. A kopasz megrogyott, de aztán megpróbálkozott még egy jobbegyenessel, amibe egész testsúlya lendületét belevitte. A srác azonban villámgyorsan kitért, és a kopaszt egy jól irányzott rúgással irtózatosan fültövön találta.

A bőrdzsekis fickó ettől ernyedten a fiatalember elé rogyott. De ezzel még nem volt vége: a srác ekkor két jól irányzott ökölcsapással orrba vágta a behemótot, akinek ettől úgy nyílt szét a szája, mint egy széttaposott ketchupostubus. A harmadik ütés pedig olyan erővel találta el a kopasz állát, hogy egy pillanatra úgy tűnt, mintha az egész arcberendezése megnyúlt volna.

A kopasz először a fenekére esett, és egy ideig üres tekintettel, vérző arccal ült a járdán, aztán egyszer csak végigdőlt az aszfalton, mintha egy pihe-puha ágyban tért volna nyugovóra. Erre a fiatalember megfordult, odament a haverjához, felvette a kabátját és hátrapillantott. A tekintetében nyoma sem volt diadalittasságnak vagy bármi ilyesminek. Az egész akció nem tartott tovább fél percnél. A két srác végül eltűnt a főpályaudvar irányában.

Továbbmentem az egyetem felé. A Porthania[15] előtere csendes volt és kihalt, ami a szemerkélő esőben, egy nappal karácsony előtt egyáltalán nem volt furcsa. A forgóajtó mégis működött, így bejutottam.

Korábban már felhívtam Laurát, aki természetesen nagyon meglepődött, hogy jelentkeztem. Hangjában óvatos udvariasságot, csodálkozást és félelmet véltem felfedezni. Nem árultam el neki semmit a telefonban. De amint megtudtam, hogy karácsonykor is benn van az egyetemen – mint egy portás vagy egy ügyeletes professzor, aki nemcsak hogy kitartó kutató, de a diákok lelki és fizikai támasza is azt mondtam, meglátogatom. Laura rövid szünet után beleegyezett.

Laura Vuola. Életem szerelme volt húsz évvel ezelőtt.

Kristálytisztán emlékszem első találkozásunkra az új diákszékház ötödik emeletén, ahol a politikatudományi kar karácsonyi ünnepségét tartották. Bordó gyapjúgarbót viselt, a száján sötét rúzs. Emlékszem a diadalmámorra és meglepettségemre, amikor eljött velem a buliról. A hólepte városközponton keresztül egészen Laura viiskulmai[16] lakásáig, a Laivuri utca 37.-ig sétáltunk.

Arra is emlékszem, amikor egy év múlva, sok-sok veszekedés után a szürke, széltépte városon keresztül reményvesztetten visszasétáltam Töölőbe. Az igazság hamar nyilvánvaló lett Laura számára: nem voltam eléggé ambiciózus, becsvágyó és céltudatos. Ha valaki azt mondta volna nekem, hogy az ellentétek vonzzák egymást, elmeséltem volna neki a történetem Laurával.

A Porthania előcsarnokában átsétáltam a fémdetektoron. Levettem az övemet és a cipőmet, mint mindenhol, ahova mostanában mentem. Egy kivörösödött szemű női őr visszaadta a

holmim, szőkére festett haját szótlanul félretolta az arcából, majd visszaült a székébe, és visszatért a lövöldözős játékhoz a telefonján.

A csigalépcsőn felmentem a harmadik emeletre. Útközben elhaladtam a második emeleti társalgó mellett, ahol egy korábbi életemben képes voltam órákig tartó eszmecseréket folytatni egy csésze kávé mellett.

A harmadik emeleti üvegajtók zárva voltak, ezért megnyomtam a csengőt, ami fölé ez volt írva: *Csak egyszer nyomd meg a kevésből is értünk.* Csak egyszer nyomtam meg, és reménykedtem, hogy valaki valóban megérti.

7.

Előfordul, hogy az ember emlékezete nem csal.

Laura ugyanolyan frizurát viselt, mint régen: középen elválasztott, enyhén göndör, sötét haja egyenletesen keretezte világos, már-már sápadt arcát. Magasan ülő, kiálló járomcsontja és enyhén telt ajka mediterrán jelleget kölcsönzött neki, csakúgy, mint barna szemei és sötét, hosszú szempillái.

Laura most is büszkének és titokzatosnak tűnt. Uramisten, hogy vágytam valamikor arra, hogy megfejtsem ezt a titokzatos lányt!

– Azt kellene mondanom, hogy meglepődtem?

A hangja még mindig mély volt, és kellemesen visszhangzott az üres lépcsőházban.

– Nem tudom, mit kell ilyen helyzetben mondani.

– Rögtön az ajtóban elkezdünk veszekedni, vagy bejössz, és inkább ott folytatjuk?

Kénytelen voltam elmosolyodni.

– Nem veszekedni jöttem – mondtam. – Köszönöm, hogy szakítottál rám időt, és hajlandó voltál találkozni velem.

Most Laura is elmosolyodott. Mosolya óvatos volt és fürkésző.

– Mindenesetre örülök, hogy látlak.

Intett, hogy menjek be, majd ellenőrizte, hogy az ajtó bezáródott-e a hátam mögött.

Laura ugyanolyan időtlen eleganciával volt felöltözve, mint egykor: divatos, szürke kámzsanyakú pulóverének gallérja több rétegben ereszkedett a mellére; hosszú tweedszoknyát és magas sarkú világosbarna bőrcsizmát viselt. A csizmában magasabb volt nálam.

Apró irodája a folyosó végéről nyílt. Falait könyvekkel, papírkupacokkal és újságokkal teli, roskadozó polcok borították. A helyiség egyik keskeny ablakából a szemközti épület egyik falrészére

lehetett látni. Nehéz volt elhinni, hogy egy becsvágyó irodalomprofesszort meg tudna ihletni ez a kilátás.

Laura leült a székébe, és olyan otthonosan dőlt a háttámlának, mintha csak valaki ölébe ült volna. Én a szobában található egyetlen másik ülőalkalmatosságon, egy miniatűr, szövethuzatú kanapén foglaltam helyet. Bár olyan messzire voltunk egymástól, amennyire csak a szoba engedte, az arcunk között maximum másfél méter lehetett a távolság.

Laura tágra nyitott, kíváncsi, barna szemével rám nézett.

– Költő lettél.

Nem válaszoltam azonnal. Néztem őt, és eszembe jutott, milyen könnyű is ez: csak bámulni őt és várni, hogy felfedje a titkait. Ha egyáltalán létezett bármiféle titok. A fantáziavilágomon kívül.

– Irodalomprofesszor lettél. Úgy, ahogy eltervezted. Valahogy mindig céltudatosabb voltál, mint mondjuk én.

– Látom, a gúnyos hang megmaradt – mondta Laura.

Nem tehettem semmit. Gyors válaszaival még mindig zavarba tudott hozni. De más is történt. Régi szerelmemet nézve rájöttem, mennyire hiányzik a mostani.

– Elnézést – mondtam. – Őszintén örülök a sikerednek.

– Köszönöm.

Laura elfordította tekintetét.

– Minden idők legfiatalabb irodalomprofesszora – mondta. – Ráadásul nőként. Nem volt könnyű.

– Biztos nem – ismertem el.

– Könyöklés nélkül nem sikerült volna – mondta. – De hát erre biztos emlékszel. Hegyes könyökök. Minden értelemben.

Elmosolyodtam, jelezve, hogy emlékszem. Nem engedtem, hogy észrevegye, mennyire keserves ez nekem. Már korábban feltűnt Laura bal kezének gyűrűsujján a gyémántgyűrű. Ahogy megint ránéztem, megkérdeztem:

– Férjnél vagy?

Ő nem nézett a gyűrűre.

– Samuli egy éve halt meg. Tuberkulózisban.

– Sajnálom.

– Van egy fiunk, Otto, tizenhárom éves.

– Ez csodálatos! Gratulálok.

Vajon minden húsz év utáni találkozás ilyen nehézkes, döcögős, aknákkal és kelepcékkel teli? Laura ismét rám emelte a tekintetét.

– Tényleg költő lettél – mondta.

– Sok nehézség után.

– Én sajnos nem…

– Semmi baj – vágtam közbe –, mások sem. A köteteim csak pár száz példányban jelentek meg. Egyébként is nagyon szűk olvasótábornak szánt könyvek voltak. És még mind *ez* előtt volt.

Egy kis ideig ismét csendben ültünk.

– Gondoltál valaha arra, hogy mi lett volna, ha másképp történnek a dolgok? – kérdezte Laura. Kérdésével teljesen meglepett. Vállat vontam.

– Hogy érted azt, hogy másképp? – kérdeztem. – Közöttünk másképp, vagy amúgy?

– Minden szempontból – mondta. – Teljesen másképp. Úgy, hogy a dolgok boldogan értek volna véget.

Laurára néztem. Jól értettem? Bizonytalan a választásaiban? Ha így van, akkor most találkoztam életemben először ezzel a Laurával.

– Nem tudom – mondtam. – Mi van, ha ez a boldog vég?

– Hát, lehetséges.

– Laura – mondtam, amikor észrevettem, hogy mélyen elgondolkodott –, egy fontos dolog miatt jöttem. Eltűnt a feleségem. Lehet, hogy te tudnál segíteni. Egy Pasi Tarkiainen nevű illetőt keresek.

Laura homlokán néhány finom ránc jelent meg, és telt ajkát hirtelen lebiggyesztette. Erre az arckifejezésre emlékeztem.

– Nem igazán értem – mondta, mint ahogy számítottam is rá. – A feleséged lelépett Tarkiainennel?

Megráztam a fejem, és észrevettem, hogy jóval türelmesebben teszem ezt, mint húsz évvel ezelőtt.

– Ha így is lenne, nem önként tette. Emlékszel Tarkiainenre?

– Ki ne emlékezne? – csodálkozott Laura, és látszott, hogy zavarba jött. – Mindenki emlékszik Pasi Tarkiainenre. Karizmatikus fiatal diák volt és elkötelezett környezetvédő aktivista. Igen radikális és kétségkívül nagyon vonzó. Így, utólag persze igaza volt a helyzet

súlyosságát illetően, de a módszerei… – Laura félbehagyta a mondatot.

– Hallottam a módszereiről – mondtam. – Lehet, hogy éppen ez az oka, hogy a feleségem megtalálta őt.

– Ezek szerint Pasi, vagyis Tarkiainen – javította ki magát Laura, és a szemembe nézett a megfelelő kifejezést keresve – elkövetett valamit?

– Igazából nem tudom. Őszintén, Laura, eléggé kimerült és kétségbeesett vagyok. Csak azt tudom teljes bizonyossággal, hogy a feleségem eltűnt. Minden egyéb csak spekuláció. Minden olyan lehetőséget megvizsgálok, ami csak távolról is kapcsolatba hozható az üggyel.

– Mikor tűnt el a feleséged?

Ösztönösen az órámra akartam pillantani, de megállítottam a mozdulatom.

– Másfél napja. Lassan kettő.

– Elmondtad a rendőr…

– Laura – olyan nyersen és hirtelen szakítottam félbe, hogy magam is megrezzentem tőle –, a rendőrség adta a fülest Tarkiainenről. Mivel semmi egyéb nyom nincs, amit követhetnék, Tarkiainent követem. A rendőrség nem tesz semmit. Nem tehet semmit.

A hangom kemény és éles lett. Magam is észrevettem. És Laura tekintete is ismerős volt húsz év távlatából.

– Bocsánat – mondtam.

– Semmi baj, majdnem olyan, mint régen. Most nekem kellene felemelnem a hangomat.

Egy ideig csendben ültünk, majd Laura elmosolyodott. Nekem is mosolyognom kellett. Döccenések. Aknák és kelepcék.

– Még jó, hogy elhalasztottuk a veszekedést addig, amíg kényelmesen leültünk – mondta Laura.

Nevetnem kellett, hosszú idő óta először. A nevetéstől melegség áradt szét bennem. Jó érzés volt.

– Lehet, hogy most kellene a szemedre vetnem, hogy folyton csak ábrándozol, hogy tehetetlen vagy és nincsenek ambícióid? – folytatta.

– Miért is ne – nevettem. – Én pedig azt üvölthetném, hogy milyen számító és törtető vagy, ráadásul hátba támadsz.

Laura abbahagyta a nevetést, és miközben mosolygott, barna szeme nedvesen csillogott.

– Kedveltelek – mondta. – Mindentől függetlenül.

Ránéztem, és azt mondtam:

– Én is kedveltelek.

Laura továbbra is mosolygott.

– Lehet, hogy felesleges azon gondolkozni, hogy másképp is történhettek volna a dolgok.

– A dolgok mindig a maguk rendje szerint történnek – mondtam.

Laura szemében azt a melegséget véltem felfedezni, amire húsz évvel ezelőtt olyan reménytelenül vágytam.

– Boldogok vagytok.

– Nagyon – ismertem el.

– Ennek őszintén örülök.

– Köszönöm.

Amikor nem mondtam semmit, Laura mély levegőt vett.

– Tehát Tarkiainen.

Laura mesélni kezdett Tarkiainenről, én pedig figyelmesen hallgattam. A történések sorrendjét már Elina beszámolójából is ismertem: először a reményteljes aktivizmus, majd az elvakult radikalizmus, végül a csalódott visszavonulás. De hogy hová tűnt ezután, azt Laura nem tudta, én pedig nem mondtam el neki.

Laura diákéveinek vége felé ismerte meg Tarkiainent, amikor a klímaváltozás súlyossága átmenetileg összehozta az embereket, és megnyíltak a lehetőségek a jól hangzó, nemes célokra törő szervezetek, pártok és egyesületek előtt.

– De mint az megjósolható volt – összegezte Laura, miközben kissé izgatottabbá vált a hangja –, az összefogás csak átmeneti volt. A csatát a nagyvállalatok, vagyis az a pár ezer, már amúgy is dúsgazdag ember érdekszövetsége nyerte, és a győzelmüket ezúttal is úgy állították be, mintha az gazdasági növekedést hozna mindenki számára. A mindennapi nélkülözésbe belefásult emberek pedig visszavágytak a múltba, újra élvezni akarták a fogyasztói társadalom nyújtotta előnyöket, szerettek volna ismét önzőn, mohón

és felelőtlenül élni, mint ahogy régen tették. Aztán a hosszú távú nemes célokat legyőzte az emberi kapzsiság: egyre nagyobb családi házak, újabbnál újabb autók, óriási televíziók, évszakonként kötelezően cserélendő bútorok, hangszerek, felesleges elektromos berendezések, villámgyors internet, kenyérpirítók, mixerek, vízszűrők és természetesen hetente megújuló ruhatárak. Mindezekhez persze egyre olcsóbban akartak hozzájutni. Ez viszont tovább erősítette a pusztulás spirálját.

Nem akartam közbevágni, de úgy éreztem, Laura eléggé leegyszerűsíti és sarkítja a dolgokat. Tudtam, hogy ő is érzi ezt. Talán csak ki akarta adni magából a csalódottságát, és én igazán megfeleltem erre a célra. Közben önző módon csak arra vártam, hogy végre eljusson az engem is érdeklő dolgokig.

Végül aztán Laura sóhajtott, és visszatért Tarkiainenhez, a karizmatikus fiatalemberhez, aki emlékei szerint tizenöt évvel ezelőtt mintha kicsit hasonlított volna a fiatal Alexander Stubb miniszterelnökre. Laura elmesélte, hogy maga is csatlakozott Tarkiainen fiatal egyetemistákból és értelmiségiekből álló aktivistacsoportjához. Eleinte új, független polgári mozgalmat kívántak létrehozni, de Tarkiainen – aki ekkorra már több, szélsőségesen radikális csoporttal ismerkedett meg – hamar meggondolta magát. Laura még azt is lehetségesnek tartotta, hogy Tarkiainen részt vett bizonyos merényletekben. Mindenesetre a klímaharcot illetően radikális, militarista álláspontra helyezkedett: „aki csak egy kicsit is a fogyasztás és a környezetszennyezés mellett van, az száz százalékig ellenünk van” Aztán egyszer csak eltűnt az aktivistacsoportból, amelyhez akkor még Laura is tartozott.

Amikor megemlítette Tarkiainen barátnőjét, kirázott a hideg: egy fiatal, kis termetű, csinos, kékeszöld szemű nőről beszélt, akinek a neve hirtelen nem jutott eszébe.

– Johanna – mondtam halkan.

Laura szemében felvillant a felismerés fénye, és bólintott:

– Igen, igen, ő volt – mondta Laura – Hogy lehet…

– Johanna a feleségem.

Csend borult a szobára. Olyan mély csend, hogy meghallottam az épület egy másik szintjéről átszűrődő beszédfoszlányokat. Az a

Laura, akit valaha ismertem, kényelmetlenül érezte volna magát ilyen hosszú, néma csendben. De a mostani Laura nyugodtan, gondolataiba merülve ült a helyén.

– Mire emlékszel Johannával kapcsolatban? – kérdeztem végül.

Laura megvonta vállát.

– Egy ideig velünk volt. Emlékszem, arra gondoltam, hogy olyan, mintha akarata ellenére lenne velünk. Lehetséges, hogy a többieknél hamarabb vette észre, hogy Tarkiainen nagyon megváltozott.

– Miért lett volna ennek ellenére is veletek?

Laura a szemembe nézett, felhúzta a szemöldökét, és szórakozottan sóhajtott.

– Lehet, hogy azt remélte, meg tudja változtatni Tarkiainent. Hogy megmutatja neki a jó irányt. Az emberek hisznek a csodákban. Még a nagyon okosak is.

Innen már nyilvánvalóan felesleges volt továbbmenni. Akadékoskodónak és kényelmetlennek tűnt a volt barátnőmet a jelenlegi feleségemről faggatni. Én mégis folytattam:

– Szerinted milyen volt akkor Tarkiainen és Johanna kapcsolata?

– Ennek már tizenöt éve – rázta a fejét Laura. – És már akkor sem tudtam pontosan. Talán olyan viszony lehetett, ami a közös célokra épült, de aztán ezeket az egyikük, a másikkal mit sem törődve, saját célokra cserélte. Előfordul az ilyesmi. Szerintem a feleséged, vagyis Johanna, amikor végül rájött, hogy Tarkiainen már csak a saját céljainak él, olyan messzire próbált menekülni tőle, amennyire csak tudott. Én is ezt tettem volna. Annak ellenére, hogy az ilyesmi elég nagy kockázattal jár.

– Mire gondolsz?

– Az emberek nemigen látják be ezt – mondta Laura. – Azok, akik képesek erőszakhoz folyamodni, előbb-utóbb erőszakhoz is folyamodnak. Biztosan érted, mire gondolok.

Értettem.

– Ha továbbra is csak találgatnom kell, márpedig mást nem tehetek, szerintem Johanna a megfelelő pillanatra várt, hogy elhagyhassa Tarkiainent. És…

Csendben maradtam. Laura ismét megrázta a fejét.

– De ez már kezd átmenni találgatásba – mondta.

– Folytasd bátran! Bármi a segítségemre lehet.

Laura továbbra is a fejét rázta.

– Ez őrültségnek hangzik – mondta. De valahogy nekem mégsem tűnt őrültségnek, amit mondott. – Azt hiszem, Johannán látszott, amikor Tarkiainenre nézett, vagy amikor feszengve állt mellette, hogy tud valamit róla, valami olyat, amit akkor és ott nem árulhatott el, de amit nagyon el szeretett volna mondani valakinek. De ez tényleg csak puszta találgatás. Semmi konkrétumra nem emlékszem.

– Köszönöm, Laura.

– Nem tudom, segítettem-e ezzel bármit – mondta.

– Nagyon is – válaszoltam olyan barátságosan és kedvesen, ahogy csak tudtam. Könnyen ment, mivel őszintén így éreztem. – Sokat segítettél. Jó, hogy találkoztunk.

Felálltam. Laura is felállt. Egy múló pillanatig zavarban voltam. Két időben voltam jelen egyszerre: a húsz évvel ezelőtti világomban és a mostaniban. Szerencsére ez az érzés hamar elmúlt. Laura elé léptem és megfogtam a kezét, ami meglepően ismerősnek tűnt a kezemben. Egy darabig tartottam. Amikor végül elengedtem, átöleltem őt.

Húsz év – és semmivel sem kerültünk közelebb egymáshoz.

8.

Hamid taxija járó motorral állt az egyik sarkon a Fabian utcánál, úgy száz méterre tőlem. Megszaporáztam a lépteimet, hogy ne ázzak el, mégis csuromvíz lettem. Sűrű cseppekben hullott az eső, amit a szél ide-oda csapkodott. Egy nagyobb adagot az arcomba is kaptam: ezzel a vízmennyiséggel könnyedén megmoshattam volna a hajam. A taxihoz érve kinyitottam az ajtót és beültem. Hamid hátrafordult a sofőrülésen, és hangosan felnevetett, amikor meglátta, milyen vizes vagyok.

– Csak úgy szakad, mi? – örvendezett.

– Hát, esik rendesen – állapítottam meg én is. Megkértem, hogy vigyen Herttoniemibe. Útközben elmagyaráztam, hogy egy ideig szükségem lesz a szolgálataira, amiért természetesen fizetek. Ez neki is megfelelt, és rövid alkudozás után az összegben is megegyeztünk.

Hátradőltem, ujjaimmal hátrafésültem vizes hajam, majd némi hezitálás után megpróbáltam felhívni Johannát. A száma nem volt kapcsolható.

Aztán felhívtam Jaatinen főhadnagyot. Nem vette fel, ezért üzenetet hagytam a rögzítőjén, hogy amint lehetséges, hívjon vissza. Elinával viszont sikerült beszélnem, és megkértem, hogy Ahti hívjon fel, ha jobban lesz.

Hamid Sörnäinen parti útján szlalomozott, hogy megtalálja a legmegfelelőbb sávot, ilyen azonban nem volt. Minden esetben, amikor végre gyorsítani tudott volna, a forgalom újból lelassult. Hamid fiatal volt, és úgy vezetett, mint a fiatal emberek általában: nem spórolt a benzinnel, és nem érdekelte az emberélet. Mindkettő napról napra egyre értéktelenebb lett.

Az olajkészletek még mindig nem merültek ki, holott évtizedek óta ezt jósolták. Épp ellenkezőleg. Rengeteg kőolaj volt, amiből sajnos továbbra is elég energiát tudtak nyerni a levegő, a föld és a

világ végleges elpusztításához, a vízkészletek rohamos csökkentéséhez, a folyók, a tavak és a tengerek szennyezéséhez és persze mindenféle felesleges dolog gyártásához. Azok, akik eddig féltek az olajkészletek kimerülésétől, most elégedetten állapíthatták meg, hogy az olaj még a túlélésnél is fontosabb lett. Ha egy nap véget ér a világ, a tartályhajókban és a kikötőkben biztosan elég olaj lenne; több milliárd hordónyi fekete arany, amit magunkkal vihetünk a túlvilágra.

Időközben Hamid talált egy sávot, amin lehetett haladni. Ráhajtottunk a Kulosaari-hídra, de a végén ismét majdnem megállt a forgalom. A jobb oldali, tenger felőli sáv le volt zárva, a bal oldaliban ezért csak lépésben lehetett haladni. A tűzoltókocsik szirénáinak villogó kékje megfestette az esőt, mint egy rémmesében. Távolabb egy kamiont láttunk, a vezetőfülkéje még a hídra lógott, de a trélere a korlátot átszakítva egy irodaépületbe fúródott. Messziről úgy látszott, mintha a kamion teljesen normálisan haladna, mintha az út az irodaépületen keresztül vezetne a hídra, és ebben nem lenne semmi furcsa.

Közelről természetesen már teljesen más volt a helyzet: a mentőautók, melyek egy pillanattal korábban még a tűzoltókocsik takarásában álltak, nyitott ajtókkal várták, hogy az elütött gyalogosok és irodisták közül legalább néhányat hordágyra tudjanak tenni, és ellássák őket. Néma csendben, szótlanul haladtunk el a baleseti helyszín mellett. Aztán, ahogy Kulosaarin át a herttoniemi összekötő út közelébe jutottunk, felgyorsultunk.

A ház előtt előbányásztam a megbeszélt előleget. Hamid kitolatott és elhajtott. Azt ígérte, visszajön negyedóra múlva vagy akkor, amikor telefonálok neki.

Az üres, csendes lakás az eddiginél is szomorúbb volt, mintha maga is gondterhelt lett volna, és nem tudná, mit csináljon, hogy újra otthonos, meleg és biztonságos legyen. Mielőtt lerogytam volna az előszobában álló kisszékre, levettem a cipőmet, vizes kabátomat pedig felakasztottam a fogasra. Alighogy leültem, azonnal sírásban törtem ki. A könnyek, évek óta először, csak úgy záporoztak szememből. Forrónak és nehéznek éreztem őket az arcomon.

Kimerült voltam. Úgy éreztem, minden próbálkozásom kétségbeesett tapogatózás csupán. Csalódtam magamban, és visszaéltem Johanna bizalmával. Nem tartottam be ígéreteimet: mindig segítek neked, mindig szeretni foglak, bármit megteszek, hogy neked könnyebb legyen.

Nyugodj meg, Tapani, nyugodj meg, mondtam magamnak.

Az ígéretet akkor is be lehet tartani, ha nem sikerül azonnal.

Szabad utat engedtem a könnyeimnek, és hagytam, hogy minden gondom-bánatom felduzzadjon, majd szép lassan lecsillapodjon. Nem tudom, valójában meddig ülhettem a forgószéken az előszobában, de hosszú időnek tűnt.

Amikor ismét felálltam, próbáltam nem körülnézni. Minden Johannára emlékeztetett a lakásban és arra, hogy bárhogy próbálom, nem tudok rájönni, hol lehet.

Levetkőztem és lezuhanyoztam. Észrevettem, hogy mindent kapkodva, erőlködve csinálok. Sampon, tusfürdő, borotválkozás. A borotvával a kezemben megpróbáltam tízig elszámolni. Csak háromig sikerült.

Arra sem voltam eléggé felkészülve, hogy mit fogok találni a gardróbban. Amikor ki akartam venni egy tiszta zoknit a szekrényből, egy piros és arany papírral borított csomagra lettem figyelmes. Johanna karácsonyi ajándéka. Kivettem a szekrényből, az ágyra tettem, és csak bámultam. Álltam előtte, lábamon a fél pár zoknival, és képtelen voltam eldönteni, mit tegyek. Furcsa, hogy meg tud változni a dolgok jelentése. Az ágyon most – a közös kikapcsolódásra szánt pénzzel együtt – nem egy kézzel írt, kézzel kötött verses antológia hevert, hanem az egész addigi életem. Mindaz, ami minden egyes napomat életté varázsolta. Éreztem, ahogy a kövér, forró könnycseppek ismét elöntik a szemem, majd végigfolynak az arcomon, le az ajkamra és az államra.

Hátat fordítottam, felvettem a másik zoknimat is, és kimentem a hálószobából, otthagyva az ajándékot az ágyon.

Kávét főztem. Johanna csészéjét a pultról a szekrénybe tettem, elővettem a sajátomat, és leültem vele a számítógép elé. Mindent újból alaposan átnéztem, anélkül hogy bármi újat vagy további vizsgálódásra érdemeset találtam volna. Ismét megnéztem a

térfigyelő kamera felvételeit a Fredrik utca és az Urho Kekkonen utca sarkáról, de ezúttal sem találtam semmit, ami felkeltette volna a figyelmem.

Töltöttem még egy kis kávét, és közben eszembe jutott valami. Johanna jelszavait felhasználva böngészni kezdtem a cikkei között a különböző újságok archívumaiban. Ugyanolyan lelkiismeretesen néztem át őket, mint a Gyógyítóhoz kapcsolódó feljegyzéseket, míg el nem fogyott a kávém. Fel kellett állnom, hogy nyújtózkodjam egyet. Az oldalam már nem sajgott szüntelenül, és a gumibot nyomait már csak bizonyos testhelyzetekben éreztem.

Ismét megpróbáltam felhívni Jaatinen nyomozót, de még mindig nem lehetett elérni. Visszamentem a számítógéphez, és tovább olvastam Johanna cikkeit.

Már fiatal szabadúszóként is nagyon szorgalmas újságíró volt. Több lapnak is írt, gyorsan dolgozott, ügyesen derítette ki a dolgokat, és könnyen férkőzött az emberek, az interjúalanyok bizalmába. Ezek mind olyan tulajdonságok, amire egy jó újságírónak szüksége van. Johanna valódi tehetsége mégis abban rejlett, hogy minden ügyben képes volt megtalálni azt a lényeges pontot, ami mindent megmagyarázott vagy leleplezett. Most nekem is erre a képességre lett volna szükségem.

Minden reménytelenség és hiábavaló keresgélés ellenére mégis előreléptem az úgynevezett nyomozásomban. Például az Elinától megtudtak hatására megerősödött a bennem kialakult kép Johanna és Pasi Tarkiainen kapcsolatáról. Továbbá mindaz, amit Laura elmondott, megérttette velem Johanna hallgatásának az okát: nyilvánvalóvá tette, hogy félt, mégpedig, úgy tűnt, okkal.

De miért voltam olyan féltékeny?

És miért volt ez olyan rossz érzés?

Féltékeny voltam, mert úgy éreztem, eltitkolt előlem valamit. És ez a féltékenység nemcsak kellemetlen volt, de kiábrándítóan kicsinyes is. Családokat irtottak ki, én pedig sértett hiúsággal azon siránkozom, hogy a lelkembe tapostak. Megalázó volt ráeszmélni, hogy sokkal gyermetegebb és önzőbb vagyok, mint ahogy azt valaha is gondoltam volna.

Nyomorultul éreztem magam. Mardosó féltékenység gyötört, és az üldözési mánia is kezdett a hatalmába keríteni. Ekkor tekintetem a képernyőn hívogatóan villogó e-mail ikonra tévedt.

9.

Jaatinen rendőrnyomozónak az esőtől nedves, a tengeri széltől vörös, és valószínűleg szándékosan teljesen kifejezéstelen volt az arca. Jätkäsaari tengerpartján álltunk, pár száz méterre északra attól a helytől, ahol az oldalamnak és a hátamnak alkalma nyílt megismerkedni az itteni biztonsági őrök gumibotjaival és katonai bakancsaival. A hideg szél bekúszott az anorákom alá, majd egy fuvallat a nadrágom szárába is. Reszkettem volna a hidegtől, ha nem remegtem volna már amúgy is a megrázkódtatástól.

Nem sokkal korábban Jaatinen felvitt a mögöttünk álló ház hatodik emeletére. A tágas, tiszta, visszafogott eleganciával berendezett, közel háromszáz négyzetméteres tetőtéri lakásban nemrég megöltek egy bankárt a családjával együtt.

A főhadnagy most a tenger felé nézett, mintha valamit keresett volna a víz zöldesszürke felszínén. Ő bizonyára nem azon gondolkodott, hogy mit mondjon, inkább csak kivárt.

Mit lehet egy ilyen helyzetben mondani? Kétségkívül sok mindent, de én nem találtam a megfelelő szavakat. Soha nem láttam még ehhez hasonlót. És nincs semmi, ami az ilyesmire fel tudná készíteni az embert. Semmi, ismételtem meg magamban.

– Tarkiainen miatt hívtam ide. Ő az egyik gyanúsítottunk. Szeretném tudni, mit sikerült kiderítenie.

Elmeséltem Jaatinennek, hogy jártam egy kocsmában, Tarkiainen egykori törzshelyén. Elmondtam az elméletemet, és azt is, hogy beszéltem néhány olyan emberrel, akik ismerték Tarkiainent.

– Természetesen mindezt nem hivatalosan – mondta a főhadnagy.

– Hogyne.

Akármennyire próbáltam nem gondolni a látottakra, nem sikerült. A véres hajcsomók, az ágynemű, a sötét vérfoltok a falakon, az apró testek a takaró alatt… Mire gondolhattak, mielőtt elaludtak?

Az aznapi játékokra? A karácsonyra? Az ajándékok kicsomagolására?

– Hogyan… – kezdtem, de nehezemre esett megformálni a szavakat –, hogy lehet, hogy senki nem ébredt fel, miközben valaki betört hozzájuk, aztán egyesével lelőtte őket?

– Erre valószínűleg a név ad magyarázatot, amit Tarkiainen használ. Jártas az orvostudományban. Vélhetően tudja, mit kell beadnia és milyen formában, hogy az áldozat elaludjon. De mindezt persze nem tudhatjuk teljes bizonyossággal mindaddig, amíg el nem készülnek a laborvizsgálatok és a technikai elemzések. És mint már említettem, enyhén szólva létszámhiánnyal küszködünk. Pedig ezt az ügyet a súlyára való tekintettel kiemelten kezeljük. Mindegy, a lényeg, hogy csak napok vagy akár hetek múlva fogunk konkrét válaszokat kapni.

Jaatinen elhallgatott. Én nem tudtam mit hozzátenni, ezért csak vártam, hogy ismét felvegye a fonalat. Jobbra előttünk egy keskeny, hosszú móló árválkodott, amit magas szögesdrót kerítés vett körül. Világosbarna karját úgy nyújtotta a tenger felé, mintha hívogatna valakit. A szögesdrót kerítés másik oldalán egy kunyhószerű őrbódé állt arra várva, hogy tavasszal ismét birtokba vegye az őrség, feltéve, hogy továbbra sem lesz hiány a hajón érkező és a környéken megszálló tehetős vendégekből.

– Mindez pusztán feltételezés – mondta végül Jaatinen, amikor már túl régóta voltunk csendben ahhoz képest, hogy kint álltunk a csípős szélben, engem pedig a hányás kerülgetett, és kezdett elhatalmasodni rajtam a pánik.

– És egyáltalán nem hivatalos – tettem hozzá.

– Természetesen – felelte Jaatinen. – De elméletben a következő történhetett: valakinek a családból orvosra volt szüksége, ezért hívták az ügyeletet. Valaki azonban, akinek ez érdekében állt, a hívást átirányította vagy átirányíttatta máshová. A helyszínen aztán megjelent Pasi Tarkiainen. Persze nem a saját nevén mutatkozott be, mivel ha bárki utánanézett volna, könnyedén kideríti, hogy nem létezik Pasi Tarkiainen nevű orvos, ráadásul az illető évekkel ezelőtt meghalt. Ugyanakkor ne feledjük, hogy az emberek általában nem

ellenőrzik a dolgokat, még akkor sem, ha a saját egészségükről vagy a biztonságukról van szó. Ezen a téren semmi sem változott.

Jaatinen mély lélegzetet vett, és próbálta rendbe szedni a gondolatait. Legalábbis úgy tűnt abból, ahogy hüvelyk- és mutatóujjával az orrtövét szorította. Én ismét a véres lepedőket és a kiságyak alatt megalvadt vértócsákat láttam magam előtt, meg a véres hajcsomókat a fehér éjjeliszekrényen.

– Tarkiainen tehát orvosnak adta ki magát, megvizsgálta a beteget, ahogy kell, majd gyógyszert írt fel neki. Aztán azt mondta: nem ártana mindenkit beoltani, például malária ellen. És ki az, aki ellenkezne, ha az orvos ezt tanácsolja? Tarkiainen pedig mindenkinek szépen beadta az injekciót, csak éppen nem azt, amelyiket kellett volna, hanem mondjuk valami erős altatót, olyat, ami csak órák múlva fejti ki a hatását. Így aztán szabad lett az út annak, aki a piszkos munkát végezte. Megkapta Tarkiainentől a szükséges kódokat és feltehetően az ellopott ajtónyitó kártyát, így könnyedén bejutott a lakásba, ahol mindenki békésen aludt, és…

– Egyenként lelőtte a család tagjait – mondtam.

– Pontosan – helyeselt Jaatinen nyomozó.

Egy darabig némán álltunk az ostorként csapkodó szélben. A szürke égbolt a végtelenbe tűnt, messze a fejünk fölött. A parti sétányon átszaladt egy gazdátlan barnásfekete keverék kutya, mintha csak magát sétáltatná. A szürkésfehér sirályok, mintegy illendőségből, kitértek az útjából.

– Meredek feltételezés – mondtam.

– Csak feltételezés.

– De a tények ismeretében…

– Úgy már talán nem is feltételezés – bólintott a főhadnagy. – Körözést adtunk ki Tarkiainen ellen. Vélhetően semmi gyakorlati jelentősége nincs, de soha nem lehet tudni. Hátha történik valami. Igaz, nem valószínű, de ebben a pillanatban úgy tűnik, hogy Tarkiainen közel sem olyan halott, mint amilyennek a világ hiszi.

Jaatinen kihúzott a zsebéből egy textil zsebkendőt, és megtörölte vele a szemét. Ismét csendben voltunk, már egészen hozzászoktam ehhez az állapothoz. Aztán visszagyűrte a zsebkendőt világosbarna felöltőjének zsebébe, és nyújtózkodott egy nagyot.

– Muszáj megkérdeznem – szólaltam meg végül. – Miért mutatta meg ezt nekem? Miért kellett szétlőtt fejeket és ágyak alatt megdermedő vértócsákat látnom?

Jaatinen rám nézett.

– Ön akart részt venni a nyomozásban – mondta, és a tenger felé fordult.

Ahogy a főhadnagyra néztem, először azt gondoltam, hogy valami konkrét dolog köti le a figyelmét, mintha keresne valamit. De csak a horizontot bámulta, tekintete valójában kőként hullott valahová a nyílt tengerbe.

– Tarkiainen nyomában van. Jó, ha tudja, mibe keveredett. Elég közel jár hozzá.

Jaatinen lejjebb engedte tekintetét: most a partvonal környékén járt.

– De azért mégis gondolkodóba ejt ez az egész. Megszállottan kergetünk valakit, aki a fejébe vette, hogy a világ pusztulásáért bizonyos emberek felelősek. És mi lesz, ha elkapjuk? Jön majd egy újabb őrült, és a világ is tovább folytatja az útját a pusztulás felé. Nincs ebben semmi újdonság. A történelem során már sokszor történt ehhez hasonló. Civilizációk emelkedtek fel, majd tűntek el a semmibe. Csak a mi életünk során is több millió ember halt meg a világban. Régebben is így volt ez. De valahogy mégis sokkal jobban megvisel, amikor a szemünk előtt történik. Maga nem így gondolja, Tapani?

– De, valószínűleg.

A tengeren egy fekete hajó tűnt fel. Úton volt valamerre. Néztem egy darabig, de aztán ismét a véres takarót láttam magam előtt, a barna hajtincseket és a kettéhasadt, kicsi fejeket. Gonoszság és őrület. Nem láttam mást. El kellett mennem innen.

10.

Az átélt sokk és a rosszullét ellenére elaludtam a taxi hátsó ülésén. Az álom gyorsan felvillanó képekben jött, szakaszosan, egymás után. Az egyik legtisztább képsorban Johanna Laura Vuola fülébe súgott valamit, miközben mindketten engem néztek, félve vagy mérgesen. Johanna a szája előtt tartotta a kezét, így nem láttam az ajkai mozgását, de Laura tekintetéből és abból, ahogy rám nézett, tudtam, hogy rólam beszélnek. Mielőtt felébredtem, furcsa módon hirtelen belém mart a féltékenység. Felriadtam egy pillanatra, és félálomban eltöprengtem, vajon mit mondhatott Johanna Laurának, és hogy vajon kiről beszéltek még.

Végül arra ébredtem, hogy Hamid beletapos a fékbe, én pedig a biztonsági övnek feszülök. Az öv rántásától fájdalom hasított az oldalamba, ezért amikor az autó megállt, és ismét tudtam rendesen lélegezni, meglazítottam. Egy busz mögött álltunk; a két lökhárítót csak néhány milliméter választotta el egymástól.

– Elnézést – mondta Hamid. – A busz túl hirtelen fékezett.

– Semmi gond – mondtam, és körülnéztem.

Már Munkkiniemibe értünk. Épp a Pacius utca és a Huopalahti út zsúfolt kereszteződésében álltunk, és vártuk, hogy áthajthassunk.

Elállt az eső. Az ég és a föld közötti teret most olyan sűrű köd borította, hogy még a közelben álló autók körvonalai sem látszottak. Csak első és hátsó lámpáik piros és sárga fénye adta hírül ottlétüket. Ahogy haladtunk, a világ darabokra, homályos csíkokra esett szét, mintha egy rossz minőségű tévéadást néznék. Házak és autók bukkantak elő majd tűntek el a tejfölszerű ködben; előttünk cikázó, villódzó fények látszódtak a homályban.

Újra kézbe vettem a telefonom, és ellenőriztem a Tarkiainenről lementett adatokat. Az első alkalmakkor nem voltam elég figyelmes, nem vettem észre, hogy Tarkiainennek nem négy, hanem öt ismert

lakcíme van. Azért nem tűnt fel, mert az egyik cím kétszer szerepelt: Tarkiainen kétszer is lakott a munkkiniemi címén. Először úgy húsz éve – akkor néhány évig –, majd a második alkalommal egy évig, egészen az állítólagos haláláig.

Hamid gyorsan megtalálta a Kadét úti házszámot, leparkolt előtte az utcán, és barátságosan, türelmesen végighallgatta, ahogy ismét elmagyarázom neki, hogy szükségem van rá, ezért el ne vállaljon más fuvart, hanem itt várjon rám.

– Értem, értem – sóhajtozott.

Mikor befejeztem a magyarázkodást, elmosolyodott.

Magam mögött hagytam a visszapillantóban Hamid mosolyát, kiszálltam az autóból, és a keskeny, aszfaltozott úton az A lépcsőház kapujához sétáltam.

Lágy, szinte alig érezhető szellő mozgatta a ködcsomókat, mintha egy lassított filmben vattacukrot készítene valaki. Séta közben láttam, ahogy a köd kettéválik előttem, majd mögöttem újra összeáll.

A ház az 1930-as években épült, és még közelről is egészen jól nézett ki. A barna ajtó szép faerezetét frissen lakkozták. A kaputól balra takaros, kivilágított kapucsengő fogadott: minden név mellett ott volt a csengő gombja. Egy név sem volt árulkodóbb a másiknál. Véletlenszerűen megnyomtam néhányat: Saarinen, Bonsdorff, Niemelä, Kataja.

Bonsdorff beengedett.

Kinyitottam a kaput, és hátranéztem. Olyan sűrű volt a köd, hogy ha nem tudtam volna, hogy Hamid ott áll a taxijával, aligha tudtam volna kivenni a kocsit. A lépcsőházban leolvastam a névtáblákról, hogy Bonsdorff a negyedik emeleten lakik. Liftet hívtam és felmentem vele a negyedikre, majd elfordítottam egy kormánylapátra emlékeztető fémdarabot azon az ajtón, amelynek postaládáján a *Bonsdorff* név állt.

A kukucskálón átszűrődő fény egy pillanatra elsötétült, majd kinyílt az ajtó.

Egy legalább nyolcvanéves asszony fogadott.

– Már vártam magát – mondta.

Nem tudtam mit mondani, ezért csak ennyit válaszoltam:

– Elnézést a késésért.

– Hát igen, így megy ez mostanában – sóhajtott Bonsdorff asszony. – Fáradjon be!

Megfordult és elindult befelé. Nem tudtam, kit várt, de mivel az ajtót nyitva hagyta előttem, engedelmeskedtem.

A lakás nagy volt: gyors felmérésem alapján körülbelül öt szobája és egy konyhája lehetett. Úgy tűnt, az idős asszony egyedül él. A szobákba bepillantva ez a benyomásom megerősítést is nyert – egy ideje már láthatóan senki sem használta őket. Az ágyakon elrendezett takarók és a székeken heverő díszpárnák régóta érintetlenek voltak. Követtem Bonsdorff asszonyt a nappali-étkezőbe, abban bízva, hogy hamarosan megáll és elárulja, kire várt, sőt talán azt is meghallgatja, én mi járatban vagyok.

Átsétált egy squashpálya méretű keleti szőnyegen, melynek bordó és fekete mintái között könnyűszerrel el lehetett volna tévedni. Amikor odaért a televízióhoz, az öklével pársz or megütögette.

– Itt van – mondta. – Nincs kép.

A televízióra néztem, majd Bonsdorff asszonyra. Alacsony, otthonra is elegáns szürke blézerbe öltözött, göndör hajú nő volt, akiből kora és enyhén hajlott háta ellenére is határozottság és életerő áradt.

Egy pillanatig elgondolkodtam.

Mi baj lehet belőle?

A squashpályán keresztül a televízióhoz sétáltam, ellenőriztem, hogy minden vezeték a helyén van-e, és megpróbáltam bekapcsolni.

– Nem működik – jelentette ki Bonsdorff asszony.

Még egyszer átnéztem a vezetékek csatlakozását, és észrevettem, hogy az egyik ki van lazulva. Követtem a kábel útját a sötét fából készült antik szekreter, majd a rokokó kanapé mögé, ahol megtaláltam a hosszabbítót az elmozdult csatlakozóval. A helyére dugtam, és visszamentem a televízióhoz. Rögtön megjelent a kép.

– Hát, ezt én is meg tudtam volna oldani – mondta Bonsdorff asszony.

Kikapcsoltam a televíziót, és felé fordultam.

– Megegyezhetnénk abban, hogy nem kérek fizetséget, ha válaszol néhány kérdésemre?

A tekintete felcsillant.

– Tudhattam volna! – mondta – Milyen szerelő jön ki manapság még aznap, hogy hívja az ember? Kér egy kávét?

Porceláncsészéből ittuk a kávét az étkezőasztalnál ülve. Bonsdorff asszony bal kezén egy mutatós gyémántgyűrű volt, amit beszéd közben rendszeres időközönként megérintett és kissé elcsavarta. Először úgy, hogy a gyémánt nekinyomódott a kisujjának, majd ismét egyenesre állította. Önkéntelenül a saját jegygyűrűmre néztem. Vastag fehérarany gyűrű volt, elöl domború, oldalt egyenes. Tíz éve volt az ujjamon. Az a nő húzta rá, aki miatt most itt ültem.

A kávé sötét volt és erősen csokoládéízű. Hirtelen rájöttem, mennyire vágytam már egy jó csésze kávéra. És arra is, hogy pár másodperccel ezelőtt semmit sem tudtam volna meginni. Újra elhessegettem gondolataimból a jätkäsaari lakásban látottakat.

Elmondtam Bonsdorff asszonynak, hogy egy férfit keresek, aki régebben ebben a házban lakott. Leírtam neki Tarkiainent, elárultam a nevét, hogy mivel foglalkozott, és azt is hozzátettem, hogy talán teljesen rossz házban keresem. Végül megmutattam neki a telefonomon Tarkiainen képét.

Bonsdorff asszony zavarba jött, majd biztosított róla, hogy jó helyen járok.

– Kifejezetten jól emlékszem erre a férfira – mondta.

– Öt éve meghalt.

Bonsdorff asszony meglepettnek tűnt.

– Öt éve? – kérdezte.

Bólintottam.

Az idős hölgy úgy fogta a csésze fülét, mintha meg akarná csípni.

– Ebben az életkorban az évek már gyorsan elrepülnek… de akkor is, lehetetlen, hogy már öt éve lett volna.

– Mi? – kérdeztem.

– Eriknek már csak napjai voltak hátra – mondta Bonsdorff asszony. – A férjem. Májrákban halt meg. Először másféle daganatai voltak, torok- és gyomorrák. Szörnyű, leírhatatlan fájdalmakkal. – Az asszony tekintete az ablak túloldalára, a ködbe révedt. – Szerettem Eriket, és már csak mi ketten voltunk egymásnak – mondta halkan, és belekortyolt a kávéba.

Elvettem egy aprósüteményt a tálcáról, haraptam belőle egy kicsit, és hagytam, hogy a karamell íze a számba olvadjon. Bonsdorff asszony csörögve tette vissza csészéjét a tányérra.

– Erik bátor ember volt, jó ember, erős ember. Amíg élt. De senki sem bírja elviselni az öregedést, amikor egymást követik a betegségek és egyre fogytán az idő. A gyerekeink és az unokáink mind messze élnek, Amerikában. Interneten keresztül tartottuk velük a kapcsolatot. De ettől csak még jobban hiányoztak. Olyan öreg vagyok már, szükségem van az érintésre, a közelségre, hogy érezzem a simogatást, hogy engem is megöleljenek. Erik is ilyen volt. Egymásért éltünk, biztonságot jelentettünk egymás számára.

Bonsdorff asszony rövid szünetet tartott, még jobban elmerült a ködben, aztán észrevette magát, és újra felém fordult.

– Van feleséged, fiam? – kérdezte.

– Van – mondtam, és gyorsan hozzátettem: – Tulajdonképpen ezért vagyok itt.

Bonsdorff asszony kérdőn nézett rám.

– A feleségem eltűnt – mondtam. – Ez a férfi, akiről érdeklődtem, talán tudhat valamit a dologról. Igazából nem ezt a férfit, hanem a feleségemet keresem.

– Gyerekeitek vannak?

– Nincsenek.

– Megkérdezhetem, miért nincsenek?

– Persze. Valahogy nem jött össze.

Úgy tűnt, Bonsdorff asszony megfontolja, mit válaszoljon.

– Csak ketten vagytok egymásnak.

– Igen.

– Az is jó.

Valami érdes érzés költözött a torkomba. A biztonság kedvéért megtöröltem a szemem.

– Az is jó – feleltem.

Egymással szemben ültünk az asztalnál. Két ember, akik véletlenül találkoztak. Összeszorult a gyomrom, amikor rájöttem, mennyi közös van Bonsdorff asszonyban és bennem. Mint mindannyiunkban. Nem akartam megtörni a csendet, most az is összekötött bennünket. Furcsán megnyugtatónak éreztem, szinte

véglegesnek. Nem akartam faggatni Bonsdorff asszonyt, és nem akartam kihallgatni sem. Csak reménykedtem, hogy előbb vagy utóbb visszatér majd az eredeti kérdésemhez.

A kávét ízlelgettem. Hagytam, hogy lágyan bizseregjen a nyelvem tőle, mielőtt lenyelem. A képeket néztem a falon. A napfényben csillogó tengeri táj, a pirosra és sárgára mázolt parasztházak, az aranysárgán ragyogó mezők és a sötétzöld erdők olyanok voltak rajtuk, mintha egy nem valóságos világot ábrázolnának.

– Úgy tűnt, Erik fájdalmai a gyógyszeradagja növelésével csak fokozódtak – szólalt meg újra Bonsdorff asszony, amikor gondolatban én már a szélben hullámzó fűben sétáltam, és épp készültem kinyitni a mező szélén álló világosszürke faház ajtaját. – A rák egyre jobban terjedt. És akkor jött ez a fiatalember, és felajánlotta a segítségét.

– Miféle segítséget ajánlott?

Bonsdorff asszony elgondolkodott.

– Most, hogy így kérdezed, elég meglepő volt az ajánlata. Honnan tudhatta, hogy ilyen rossz a helyzet? Egyik nap egyszer csak ott állt az ajtóban.

– Mikor történt ez? – kérdeztem, és a tányérra tettem az üres kávéscsészét.

– Erik egy éve halt meg – mondta Bonsdorff asszony. – Az a férfi pedig fél évvel Erik halála előtt bukkant fel. Ezért mondtam, hogy nem értem. Azt mondtad, hogy öt éve meghalt. De egy ugyanilyen külsejű ember, akinek a neve is ugyanez volt, és szerintem még orvos is volt, másfél évvel ezelőtt beállított hozzánk, és azt mondta, hogy segíteni szeretne.

Bonsdorff asszony láthatóan zavarban volt. Meg tudtam érteni.

– Ne aggódjon, nincs semmi gond a memóriájával – mondtam. – Én tévedtem. Rossz információt kaptam. Ennyi az egész.

– Igen, bizonyára így van – mondta Bonsdorff asszony, és egy pillanatig öregebbnek tűnt, mint amilyen valójában volt. – De úgy félek. Mi lesz velem, ha elveszítem az emlékezetem vagy az ép elmémet?

– Emiatt ne aggódjon – biztosítottam. – Az emlékezete kitűnő. Meséljen még erről a férfiról, aki másfél évvel ezelőtt felbukkant önöknél! Elárulta, miért jött?

– Na, ez a másik – mondta Bonsdorff asszony. – Nem pénzt akart. Nem fogadott el semmilyen fizetséget, és a gyógyszerekért is csak nagyon keveset kért. Erik betegsége ekkor már annyira előrehaladott volt, hogy mindenféle gyógyszerre szükségünk volt. Olyanokra is, amelyeket nem lehetett bárhol megkapni.

– És a férfi segített?

– Igen. Nagyon hálás vagyok neki ezért. Erik utolsó óráiban is mellette volt.

– Itt, a maguk lakásában?

– Van ennél jobb hely eltávozni, mint az ember saját otthona?

Ismét a jätkäsaari szobát láttam magam előtt. A testek körvonalait a takaró alatt. A vérfoltokat az ágyak mellett a falakon.

– Talán nincs – mondtam. – És azután?

Bonsdorff asszony rám nézett.

– Eriket elhamvasztották, és negyvenhat év után egyedül maradtam – mondta.

– Részvétem. Ezután mi történt?

Bonsdorff asszony kezdett türelmetlennek látszani.

– Meg akartam halni. De nem haltam meg – mondta. – Néha ez ennyire egyszerű.

– Elnézést, Bonsdorff asszony – szóltam halkan. – Én nem egészen erre gondoltam. Lehet, hogy nem jól fejeztem ki magam. Úgy értettem, hogy ez az orvos, Tarkiainen… hallott utána felőle?

– Épp úgy tűnt el, mint ahogy felbukkant: hívás nélkül érkezett, és búcsú nélkül távozott. Azóta sem hallottam róla semmit.

– Arra nem emlékszik, hogy amikor Eriken segített, itt lakott-e, ebben a házban?

Az asszony eltűnődött.

– Ezen még nem gondolkodtam. Lehetséges, legalábbis nem lehetetlen.

– Összefutott vele bármikor a lépcsőházban vagy az udvaron?

Bonsdorff asszony a fejét ingatta, lassan, de határozottan.

– Szerintem nem. Bár…

– Igen?

– Most, hogy így végiggondolom, időnként még el is csodálkoztam azon, hogy milyen gyorsan ideért, mikor hívtam, ingben, orvosi táskával a kezében. Akkoriban azonban nem igazán tudtam több figyelmet szentelni a dolognak.

Elbizonytalanodtam, hogy milyen irányba folytathatnám a kérdezősködést. Egy kis szalvétával megtöröltem a szám sarkát, holott már előtte is fájón száraz volt.

– Boldogok vagytok? – kérdezte váratlanul Bonsdorff asszony.

Kékeszöld szemébe néztem, ami annyira emlékeztetett Johannáéra, hogy egy pillanatra szinte megbabonázott.

– Soha nem szerettem senkit vagy semmit annyira, mint ahogy a feleségemet szeretem – hallottam a szavakat kibukni a számon. Bonsdorff asszony tekintete rezzenéstelen maradt, de a szemzugában és az arcán mély ráncok jelentek meg. Ahogy elmosolyodott, ráeszméltem, hogy ezek az ő szemei, nem pedig Johannáé.

Már az előszobában voltam, kabátban, és épp megláttam magam a nagy, aranykeretes antik tükörben, amikor Bonsdorff asszony azt mondta:

– Ha megtalálod a feleséged…

Felé fordultam. Alakja szinte elveszett a nagyszoba hatalmas ajtónyílásában és az ablakok mögött gomolygó sűrű ködben.

– … soha többé ne veszítsd el őt!

A nyakamba kötöttem a sálamat.

– Megteszek minden tőlem telhetőt, Bonsdorff asszony.

Már háttal voltam neki, jobb kezem a kilincsen, a ballal pedig a zárat próbáltam kinyitni, amikor utánam szólt:

– Nem könnyű, de megéri.

11.

A lépcsőházban kifüggesztett táblán megnéztem még a házmester lakásának a számát. Felmentem az első emeletre, de Jakolev nem nyitott ajtót. Lehet, hogy nem volt otthon, de az is lehet, hogy ott kuksolt csendben az ajtó mögött. A légzésemet hallgattam, meg valahol messzebb egy vízvezeték zuhogását, közben nehéz, avas sülttojás-szagot éreztem. Vártam egy kicsit, aztán megpróbáltam felhívni az ajtó melletti táblán olvasható telefonszámot, de nem jártam sikerrel. Már kezdtem hozzászokni, hogy senki sem veszi fel a telefont, amikor én hívom. A zsebembe csúsztattam a mobilomat, és kisétáltam.

A ház előtt teleszívtam a tüdőmet levegővel, majd kinyitottam a taxi ajtaját, beültem, és felébresztettem Hamidot.

– Most merre? – kérdezte. Frissebbnek látszott, mint amilyen én valaha is voltam.

Gondolkodtam, merre menjünk, merre lenne most ésszerű elindulni. Most már végre több dolgot is biztosan tudtam:

Tarkiainen életben van.

Johanna rátalált a Gyógyítóra.

Tarkiainennek valami köze van a Gyógyítóhoz.

Tarkiainen és Johanna találkoztak.

Nem jutottam ennél messzebb, amikor Hamid megfordult. Sötét, majdnem fekete szemébe néztem.

– Hova akarsz menni? – kérdezte.

Ezzel egy időben meghallottam a telefonom hangját: üzenetem érkezett. Elővettem a készüléket, elolvastam az SMS-t. Egyből meg tudtam mondani Hamidnak, hová menjünk.

Útközben Hamid megállt a Mechelin és a Hietaniemi utca kereszteződésénél, a benzinkútnál. Fürgén kiugrott az autóból, az automatához ment, betette a kártyáját, beütötte a kódot, és

teletöltötte a tankot. Én is kiszálltam az autóból. Az orromat egyből megcsapta a benzin bódító, fémes szaga. Pár lépést tettem a benzinkút boltja felé. A sűrű köd miatt szinte körbevett a levegő, és nedves lett tőle az ember bőre.

A benzinkút mögött az egykori vendéglátó-ipari szakiskola állt sötét ablakaival némán a ködben. Előtte egy tucatnyi férfi és nő ácsorgott, ordítva, nyöszörögve, félszavas kiáltásokkal beszélgettek egymással. Egy műanyag kannát adtak kézről kézre, amit egymás után a szájukhoz emeltek.

Velünk egy időben a benzinkút másik oldalán megállt egy óriási, sötétített ablakú terepjáró. Kinyílt mind a sofőr-, mind pedig az anyósülés felőli ajtó, és a kocsiból két, szekrény méretű, szláv kinézetű férfi vágódott ki. Az egyik odament a kúthoz, a másik az autó mellett maradt. A terepjáróba nem lehetett belátni, de egyértelmű volt, hogy a hátsó ülésen egy gazdag ember ülhet, akinek annyi a pénze, hogy már el sem tudja költeni ebben az életben.

A benzinkút és a környéke épp olyan volt, mint a világ kicsiben: a föld alatt az olaj, a felszínen a lecsúszott tömegek, felettük pedig azok, akik mások szerencsétlenségéből gazdagodtak meg. Talán mindannyiunknak meg van határozva a helye, nemcsak ezen a ködös benzinkúton, hanem a világban is.

Hamid olyan hangosan akasztotta vissza a töltőpisztolyt, hogy felébresztett gondolataimból. Az időzítés kitűnő volt, mivel az autót őrző szekrénynek feltűnt, hogy őt bámulom, és a tekintetéből ítélve épp készült megkérdezni, hogy van-e valami problémám. Képtelen lettem volna őszintén azt felelni, hogy nincs.

Hamid kitolatott a benzinkútról, megfordult és a városközpont felé vettük az irányt.

A főpályaudvar előtti tér szinte bedugult az ember- és autótömegtől. Hamid az állomással szemközti áruháznál tett ki. Az embereket kerülgetve eljutottam a kávézóig, és beálltam a sor végére. Várakozás közben legalább tíz különféle nyelven folytatott beszélgetés foszlányait hallottam. Némelyikből értettem valamit, a legtöbből azonban egy szót sem. Kaptam egy kávét és valami fura szendvicset, ami olyan szorosan volt egy vékony papírba tekerve,

hogy csak egy kicsi, kilógó, aranybarna, kenyérszínű darab árulkodott arról, hogy zsemléből készült. Kifizettem, és egy kis ideig ülőhely után nézelődtem. Szerencsém volt, mivel egy afrikai család épp kezdte összeszedegetni a holmiját, aztán elindult az állomás felé.

Leültem, majd amikor egy széles mosolyú, idősebb férfi angolul, spanyol akcentussal megkérdezte, hogy elvihetne-e pár széket, azt feleltem, hogy egy kivételével nyugodtan. Azt az egy széket Lassi Uutelának, a főszerkesztőnek foglaltam. Ezt persze nem mondtam ki hangosan.

A zsemle száraz volt, és a benne megbújó sajtnál vékonyabbat még életemben nem láttam. Ha ennél vékonyabb lett volna, észre sem veszem.

Mire Lassi megérkezett, már megettem a szendvicset, és megittam a kávémat is.

Kezet nyújtott, futólag a szemembe nézett, majd maga alá húzta a széket, bal lábát keresztbe tette, jobb kezével megigazította a haját, a másikkal pedig megdörzsölte a borostáit. A kiskanál után nyúlt, és megkeverte a kávéját.

Lassi éppolyan fáradtnak és meggyötörtnek látszott, mint előző nap, de most már tudtam, hogy ez a stílusosan rongyos és kopott kinézet nála egyfajta páncélként szolgál, e mögül könnyebb volt döntéseket hoznia vagy az időt húznia, anélkül hogy felfedte volna a saját gondolatait vagy a tervezett lépéseit. A kimerült, de szívós szerkesztő, aki mindig vörös, karikás szemeihez illő kékesszürke borostát visel, valójában egy dörzsölt játékos jól begyakorolt szerepe volt.

– Elég zsúfolt a napom. Teljes a káosz odabent, több sztorin is dolgozunk egyszerre – mondta Lassi, és a szerkesztőségi épület felé biccentett. – Ezért mondtam, hogy találkozzunk itt. Így legalább nyugodtan tudunk beszélni.

– Érthető – mondtam, és körbenéztem. A különböző bőrszínű és korú emberek beszélgetésétől zajos kávézó valóban megfelelő környezet volt a találkozóhoz, de biztosan akadt volna nyugalmasabb helyszín is. – Még nem néztem át a mai lapot, de biztos remekül sikerült az énekesnő meg a ló sztorija, amiről tegnap beszéltünk.

Lassi még mindig nem nézett a szemembe.

– Dicsérni akarod a sikeres újságírást?

Belekortyolt a kávéba. Biztos kézzel fogta a csészét, de közben egy pillanatra sem nézett rám.

– Miért nem találkoztunk az irodádban? – kérdeztem.

– Az előbb mondtam – sóhajtott, s közben óvatosan letette a csészét az asztalra, majd kissé előrébb tolta. – Itt nyugalmasabb.

– Előbb nem reagálsz a hívásaimra, majd amikor üzenetet hagyok, hogy bemegyek a szerkesztőségbe, hogy találkozzunk, felhívsz, hogy találkozzunk máshol. Ez gondolkodóba ejt. Kivel nem találkozhatok a munkatársaid közül?

Uutela most végre kérdőn rám emelte a tekintetét. Ismét elővette a fáradtan cinikus tekintetét, hogy éreztesse, bár valamennyire kíváncsivá tettem, meg van győződve arról, hogy aki ilyet kérdez, biztosan gyengeelméjű és csak kellemetlenkedni akar.

– Ki az, aki nem tudhatja, hogy Johanna eltűnt, és a férje keresi? – kérdeztem.

Lassi egy pillanatig csendben volt.

– Nem tudom, miről beszélsz – mondta végül.

– Rendben, felejtsük el ezt egy kis időre. Miért mondtad el, hogy Gromow meghalt?

Lassi szinte sajnálkozva nézett rám.

– Segíteni próbáltam – mondta.

– Ennyi?

– Ennyi – sóhajtott.

– Nem igazán emlékszem szó szerint, de mintha valami olyasmit mondtál volna, hogy törődtök a munkatársaitokkal.

– Ez igaz – mondta Lassi.

– Akkor meséld el, hogy Johanna eltűnése miért nem késztetett arra, hogy tegyél valamit? Tudod, hogy Gromow meghalt, és van okod feltételezni, hogy Johanna bajban lehet. Az is feltételezhető, hogy a baj valamilyen módon kapcsolatba hozható azokkal a gyilkosságokkal, amelyek után Johanna nyomozott.

– Te költő vagy, Tapani. Egy szerkesztő megkeresné a dolog lényegét, elgondolkozna az igazságon és tudósítana. Te viszont

történeteket, meséket, képeket fabrikálsz, kitalálsz dolgokat. Ugyanakkor a fantázia jó dolog. Szükség is van rá manapság…

– Egyetlen újságíró sem hagyna ki egy ilyen sztorit – mondtam.

– Én itt semmiféle sztorit nem látok.

– Mert nem akarod látni. És tudni akarom az okát.

Lassi hátradőlt.

– Úgy beszélsz, mint a feleséged – mondta. – És ezt nem bóknak szántam.

– Mi bajod Johannával?

Lassi megrázta a fejét.

– A kérdés inkább az – mondta –, hogy Johannának mi baja velem.

– Azt gondolom, hogy ez a fajta hozzáállás lehet az egyik ok.

– Újságot próbálok írni.

– Miért, Johanna talán nem azt akar?

– Nem ugyanazt az újságot. Elmondtam már neked a helyzetünket. Van, aki felfogja ezt, van, aki nem.

– És Johanna nem fogja fel…

Kinéztem az utcára. Olyan volt, mintha a köd kívülről az ablakoknak feszülne, mintha be akarna jönni.

– Egyáltalán nem – mondta Lassi, és még hátrébb dőlt székében. – Meglehetősen nehéz időket élünk. Több szempontból is. Mindenesetre egyvalami világosan kezd körvonalazódni: az a fajta igazság, amit Johanna és a hozzá hasonló újságírók keresnek, egyszerűen nem létezik. Nincs semmi, amire támaszkodhatna, amin alapulhatna, amiből kinőhetné magát. Hosszasan beszélhetnék neked a történelem végéről, az értékvesztésről, a dolog prostituálódásáról. De ezt a hozzád hasonló komoly emberek bizonyára nálam sokkal jobban tudják. Bármi is a helyzet, mi ebben a környezetben próbálunk újságot csinálni. Van egy felületünk, amit meg kell töltenünk hírnek látszó képekkel és szövegekkel, olyanokkal, amik érdeklik az embereket. És mi érdekli őket? Ma egy bluesénekesnő és egy ló. Holnap, ha rajtunk múlik, bizonyára az egyik magamutogató híresség bolti lopása. Megvannak a biztonsági kamera felvételei, gyakorlatilag közelképek, ahogy az a nő a

bugyijába tömköd valami zenelejátszó szerkentyűt. Közben szinte mindent meg is mutat.

– Gratulálok – mondtam.

– Azt hiszed, megengedheted magadnak, hogy gúnyolódj? – kérdezte Lassi. – Te költő vagy, a legnépszerűbb kötetedből is alig adtak el kétszázat. Mi minimum kétszázezer példányt adunk el a lapból, naponta.

– Megkönnyebbültél, hogy Johanna eltűnt.

– A megkönnyebbülés rossz kifejezés – rázta a fejét Lassi.

– Nem mondasz el mindent – mondtam.

– Persze hogy nem – nevetett fel Lassi. A hangjába a kelleténél több fölényesség vegyült. Szórakozottan nézett rám. – Azt gondolsz, amit csak akarsz. De szerintem jobban teszed, ha inkább összehozol egy verseskötetet. Használd arra a vad fantáziálgatásaidat!

Előredőltem, és rákönyököltem az asztalra.

– Tudom, hogy Pasi Tarkiainen barátja vagy, legalábbis hogy valamikor az voltál.

Ez megállította. Lassi cinikus, jól begyakorolt arckifejezésén repedések jelentek meg. Mielőtt visszavehette volna a jól ismert álarcát, bizonytalanság suhant át az arcán.

Gondolatban megköszöntem Jaatinennek az információt.

Lassi egy ideig nem szólalt meg, csak engem nézett.

– Valamikor, nagyon régen.

– Ugyanabban a teremhokicsapatban játszottatok.

– Egyrészt csodálkozom azon, hogy egy magadfajta mesemondó ki tud deríteni ilyesmit, másrészt elég csalódott vagyok. Tudod, miért?

Megráztam a fejem és széttártam a karom.

– Akármennyire is szeretném – folytatta Lassi semmi logikát nem látok ebben. És mi van akkor, ha együtt teremhokiztam azzal a hogyishívjákkal?

– Nem emlékszel a nevére? Pedig az előbb pontosan tudtad, hogy valamikor a barátja voltál.

Lassi sóhajtott, ismét fáradt, unott főszerkesztő a jól begyakorolt szerepe mögé bújva. Karjait összekulcsolta a mellén.

– Pasi Tarkiainen a barátod volt, és radikális akciókban vettetek részt együtt – mondtam. – A teremhoki dolgot csak véletlenül derítettem ki, amikor képeket kerestem a nevetekkel. Viszont egyéb forrásokból megtudtam, hogy az egyik legradikálisabb klímaharcos csoport tagja voltál. Később Tarkiainen is csatlakozott hozzátok, és akkor lettetek barátok, ugye? Fiatalok voltatok. Fiatalon pedig az ember azt gondolja, hogy egy bomba felrobbantásával meg lehet változtatni a dolgokat. Képletesen és szó szerint is.

Lassi üres tekintettel nézett rám. Nem látszott rajta, mit érez vagy mire gondol.

– Amikor tizenöt évvel ezelőtt volt az a robbantás a Fortum[17] főépületében, téged és Tarkiainent is kihallgatták. Végül egyikőtöket sem gyanúsították meg, és nem is találtak semmilyen összefüggést. Gondolom, nem szeretnéd, ha a főnökeid tudomást szereznének ezekről a dolgokról. Valószínűleg nem olvasható az önéletrajzodban, hogy Fortum, bombamerénylet, ekkor és ekkor.

Lassi az ablak felé pillantott, mielőtt megszólalt volna.

– Valaki egyszer azt mondta, hogy az ember nem is élt, ha fiatalon nem volt idealista, viszont semmit nem tanult az életből, ha öregkorára nem lett konzervatív. Hadd tegyem hozzá, hogy ebben az esetben én a konzervativizmust realizmusnak, az igazság felismerésének látom. Információid abból a szempontból helytállóak, hogy ifjúkoromban idealista voltam. A többivel kapcsolatban udvariasan csak annyit mondhatok, hogy baszd meg.

Bólintottam, majd halkan megjegyeztem:

– Tarkiainen is csak egy idealista volt fiatalkorában, és mára ugyanilyen cinikus fasz lett, mint te?

Lassi újra felöltötte fölényes mosolyát.

– Pasi Tarkiainen évekkel ezelőtt meghalt. Idealistaként vagy cinikus faszként, nem tudom és nem is érdekel. De mi köze Tarkiainennek ehhez az egészhez?

– Lehet, hogy nagyon is sok. Megint hazudtál. Mióta tudod, hogy Tarkiainen nem halt meg?

Lassi vigyora vesztett a magabiztosságából. Megvakarta az orra tövét. Nyugtalannak látszott.

– Ez most valami keresztkérdés?

– Nem – mondtam. – Ez egy teljesen egyenes kérdés, aminek köze van Johannához. Köze van ahhoz, hogy ellenzed Johanna keresését, és ahhoz is köze van, hogy hirtelen nem érdekel egy olyan sztori, amivel garantáltan megfoghatnátok az olvasókat. Gondolj csak bele: brutálisan lemészárolt családok, egy eltűnt újságírónő és a megzavarodott rendőrség. Ahogy a bulvársajtó nagykönyvében meg van írva. Tarkiainen zsarol téged?

Lassi felnevetett, ezúttal meglepően erőtlenül. Nem felelt, és nem is nézett a szemembe.

– Utolsó kérdés – mondtam végül és ezzel kanyarodjunk is vissza az elejére: miért nem találkozhattunk a munkahelyeden?

12.

Johanna épp egy sztorin dolgozott, amikor először találkoztunk. Összeállítást készített a könyvtárak bezárásáról, és én történetesen épp egy olyan könyvtárlátogató voltam, akit meginterjúvolt.

– Gyakran jársz ide? – kérdezte egy hirtelen ötlettől vezérelve, amikor a nyitvatartás utolsó hetén elmentem mellette a Kallio Könyvtár előterében.

Egyből megragadtam az alkalmat, és visszakérdeztem:

– Találkozhattunk már valahol korábban?

Egy röpke pillanatra halványan elpirult, úgy, ahogy később oly sokszor. A válaszaimat feljegyezte a jegyzettömbjébe, aztán a végén megköszönte, és már éppen elfordult, amikor megkérdeztem, hogy ő milyen gyakran jár ide.

Ismét felém fordult, és félszegen elmosolyodott.

– Hetente kétszer – mondta.

Csak ekkor figyeltem meg a szemét úgy igazán. Úgy tűnt, mintha magába gyűjtené az összes fényt, amit a távolban lebukó nap a magas ablaktáblákon át a könyvtárba szór. Olyan volt, mintha a szürkülő, lassan sötétedő világ minden fénye ennek a fiatal újságírónőnek a szemében tündökölne.

– Miket szeretsz olvasni? – kérdeztem.

Johanna gondolkodott egy kicsit.

– Többnyire tudományos könyveket – mondta, és úgy tűnt, mintha komolyan megfontolná a választ. – Olyasmiket, amik valahogy a munkámhoz kapcsolódnak.

– Történelmet?

– Néha.

– Szépirodalmat?

– Néha.

– Verseket?

– Soha.

– Miért nem?

– Bosszantóak. Főleg a modern költészet. Direkt nehezen érthető. Ki tud elolvasni olyasmit, hogy „kalapácsnyélen nyargal szívem minden vére, az örök holdvilág, a patkók gyengéd kendője felhasítja medvecukor-halántékom”? Aztán persze megjátssza magát, hogy mondott neki valamit a vers.

– Oké – mondtam. – Miket olvastál eddig? Emlékszel a költők nevére vagy a kötetek címére?

Johanna csodálatos szemeivel rám nézett. Megnevezett pár verseskötetet, aztán megrázta a fejét. Azt mondtam neki, hogy egyetértek, az említett könyvek tényleg nehezen értelmezhetők, de azért léteznek jó versek is. Sőt, ismerek néhány kiváló kötetet, amelyek biztosan az ő véleményét is megváltoztatnák, vagy legalábbis rájönne, hogy ebben az általa elhanyagolt műfajban is akadhatnak kivételek.

– Te olvasod ezeket? – kérdezte Johanna némileg kétkedve.

– Igen, olvasom ezeket – mondtam, külön kihangsúlyozva az utolsó szót.

Egy kis ideig még mosolyogtunk egymásra. Johanna szemében táncot járt a fény.

– Akkor biztosan tudsz nekem ajánlani olyan könyvet, ami megváltoztatja a véleményemet.

– Talán – feleltem.

Johanna követett a verseskötetekhez. Tarkómon éreztem a tekintetét, de egyáltalán nem volt kellemetlen. Elképzeltem, ahogy a szemében ragyogó kékeszöld fény beborít, mint a szivárvány vagy a szikrázó napsütés.

Levettem a polcról pár finn verseskötetet, végül a kupac legaljára csúsztattam a sajátomat is. Johanna mellém állt, és hallgatta, ahogy az egyes költők sajátosságairól beszélek. Ha nem is volt kíváncsi, mégis is úgy tűnt, mintha érdeklődne. Mindegyik kötetből felolvastam egy-egy verset, hogy példázzam a mondanivaló egyszerűségét és a nyelvezet tömörségét.

Johannán trapézfarmer volt, fekete, magas nyakú pulóver és valamilyen fűzős lábbeli, ami átmenet volt a csizma és a cipő között.

Mivel közel álltunk egymáshoz, alig tudtam megállni, hogy bele ne szagoljak a hajába. Annyira szerettem volna érezni testének melegét, hogy legszívesebben alámerültem volna fényt elnyelő, kékeszöld szemének mélységeiben.

Kinyitottam a kupac legalján lapuló könyvet, és felolvastam egy verset. Amikor a végére értem, Johannára néztem. Nem volt tőle annyira meghatva, mint amennyire szerettem volna.

– Hát, nem is tudom – mondta.

– Felolvassak egy másikat?

– Olvass.

Felolvastam.

– Kívülről tudtad. Nem a könyvből olvastad fel.

Kivette a kötetet a kezemből, kinyitotta, és a borító belső oldalán meglátta a fényképemet. Rám emelte a tekintetét.

– Ravasz – mondta, és elmosolyodott.

13.

Egy ideig a Luther utca járdáján álltam és Hamid taxiját figyeltem; néztem, ahogy hátsó lámpáinak fénye eltűnik a ködben.

A rövid úton, ami az állomástól a Sziklatemplomig vezetett, ráértem azon tűnődni, milyen különös fonállal is kapcsolódunk össze mindannyian: Johanna, Pasi Tarkiainen, Lassi Uutela, Laura Vuola, Harri Jaatinen és én. De még Bonsdorff asszony és Hamid is. Nem is beszélve Ahti és Elina Kallióról. Mindenki összevissza szaladgál, zihálva igyekszik a maga célja felé, de minél inkább vergődünk, annál közelebb kerülünk egymáshoz.

Elina nyitott ajtót. Kedvesen köszönt és rám mosolygott, de a tekintete nyomban kíváncsivá változott. Megnéztem magam az előszobatükörben, és egyből megértettem az okát: dühösnek vagy még inkább ha-

ragosnak látszottam. Nem akartam magyarázkodni, valószínűleg nem is tudtam volna mit mondani. Még nem. Így csak annyit mondtam, hogy Ahtival szeretnék beszélni.

– Ahti alszik.

– Akkor ébreszd fel.

– Micsoda?

– Ébreszd fel.

Elina először csodálkozva, majd szemmel láthatóan ingerülten nézett rám. Végül vonakodva, a fejét csóválva elindult a hálószoba felé.

Minden, amit a nagyszobában láttam, immár túlontúl is ismerős volt. Kívülről tudtam, milyen könyvek sorakoznak Ahti és Elina könyvespolcán. A címük, de még a sorrendjük is belém ivódott, hisz tucatnyi alkalommal volt lehetőségem tanulmányozni őket, amikor mind itt ültünk együtt, ebben a szobában. Nem kellett beleülnöm, hogy tudjam, milyen puha és süppedős a polc előtt terpeszkedő

fotel; tudtam, milyen erős a fénye a mellette álló acéllámpának, és arra is pontosan emlékeztem, hogy ha közös estéink az éjszakába nyúltak, gyertyák és antik gyertyatartók kerültek elő abból a sötétbarna ládából, ami a szék mellett állt. És aminek a fedelén most is, mint mindig, ott hevert egy nyitott, lefelé fordított könyv.

Bár minden olyan ismerős volt, most mégis úgy néztem körül a szobában, mintha először járnék itt, miközben hallgattam a hálóból átszűrődő hangokat. Arra gondoltam, hogy nem az lepi meg igazán az embert, ami korábban is ismeretlen volt, hanem az, amiről azt gondoltuk, ismerős, és hirtelen kiderül, hogy mégsem az.

– Ahti mindjárt jön – mondta Elina a hátam mögül.

– Köszönöm.

– Nem értem.

– Nem sok kellett ahhoz, hogy én se értsem – mondtam.

A kanapé két végébe ültünk. Egy egész ülőpárna maradt közöttünk, mintha előre így beszéltük volna meg.

– Nem vagy önmagad.

Nem válaszoltam semmit. Próbáltam összeszedni a gondolataimat.

– Tapani – mondta Elina halkan, és felém hajolt szerintem félreértetted, amit mondtam. Arról, ami történt. Pasi Tarkiainenről.

– Szerintem teljesen jól értettem.

Elina tétovázott.

– Szeretném, ha nem mondanál el mindent Ahtinak.

Elinára néztem, de már nem tudtam elmondani neki, hogy erre nem is lesz szükség, mert Ahti belépett a szobába.

– Szia, Tapani!

Ahti úgy nézett ki, mintha egy nap alatt több kilót fogyott volna. Összezsugorodott, és valahogy megváltozott a külseje is. Tudtam, hogy ez nem lehetséges, mégis ez volt a benyomásom, amikor megláttam őt a melegítőnadrágjában, gyapjúpulóverében és vastag sportzoknijában. Ahti körülnézett, majd megindult a fotel felé. A kanapén Elina egyre távolabb húzódott tőlem. Ahti leült, és rám nézett.

– Elina azt mondta, beszélni akarsz velem valamiről.

Elinára néztem, majd Ahtira.

– Arra nem volt időm, hogy elmondjam, beszélni akarok veled. Csak megkértem Elinát, hogy ébresszen fel.

Ahti keresztbe tette kezeit az ölében, és hátrabillentette a fejét. Próbált nagyon ügyvédnek látszani, de valahogy a helyzet vagy a külseje miatt ez nem igazán sikerült.

– Kivetkőztél önmagadból – mondta.

– Miért, milyen vagyok, amikor önmagam vagyok? – kérdeztem. – Egy barát, aki mindent elhisz, de nem vesz észre semmit?

Ahti gyorsan Elinára pillantott.

– Mindenki számára nehéz napok voltak ezek. Engem megharapott egy patkány, ez persze önmagában nem nagy ügy, mégis teljesen megváltoztatta a terveinket. Elina biztos mondta neked, hogy Helsinkiben maradunk.

– Igen, mondta – erősítettem meg.

– Éjjel magas lázam volt, és most is még csak lábadozom. Nagyon kimerült vagyok. Ha tehetünk valamit érted és Johannáért, megtesszük. De az aligha segít bármelyikünkön, hogy idejössz és gorombán viselkedsz, sőt még Elinát is felzaklatod. Erre talán még a barátság sem jogosít fel. Főleg nem ilyen időkben.

Ismét Elinára pillantottam. Most már olyan távol ült tőlem, amennyire csak a kanapé engedte. Lábait a kartámlára emelte, két karjával pedig körbeölelte a vádliját.

– Nem akartam felzaklatni Elinát – mondtam. – De ha mégis megbántottam valamivel, akkor tudtomon kívül tettem, és bocsánatot kérek érte. Ami a barátságot illeti, főleg ilyen időkben, egyetértek veled. De az összes többi dolog, amit mondtál, egy kissé meglepett.

Ahti keresztbe tette a lábait, egy leheletnyit balra dőlt, a fotel karfájához nyomta a könyökét és felemelte az állát. Más körülmények között ebből a testhelyzetből áradt volna a szakértelem és a magabiztos felsőbbrendűség. De ruha teszi még az ügyvédet is. Melegítőben és sportzokniban mindenki számára megerőltető feladat lenne méltóságteljesnek látszani.

– Amikor Johanna úgy két nappal ezelőtt eltűnt – mondtam, és önkéntelenül majdnem az órámra néztem –, pánikba estem. Épp úgy, ahogy bárki mással is megtörtént volna. És mivel nincsen

családom, a barátaimhoz fordultam. Ide jöttem. Ti éppen indulni készültetek. Éppen akkor. Micsoda véletlen! És amikor elmondtam, miért jöttem, Ahti azonnal kész volt eladni nekem az egyik fegyverét, pedig ő mindig olyan körültekintő, kiváltképp, ha a törvényről van szó. De én nem gyanakodtam. Azon sem csodálkoztam, hogy a legjobb barátaink miért nem említették, hogy elhagyni készülnek a várost.

Mivel egyikükön sem látszott, hogy közbe akarna szólni, folytattam:

– Akkor sem gyanakodtam, amikor azt mondtátok, hogy nem tudtátok eladni ezt a lakást. Hogy annyi gond van vele, és az épület is milyen rossz állapotban van, a pince tele vízzel, a tető meg lyukas. Eszembe jutott, hogy leellenőrzöm a dolgot. Soha nem is próbáltátok meg eladni. Ami pedig a házat illeti, két emelettel feljebb nemrég kelt el egy lakás. Feljebb. Vagyis közelebb ahhoz a bizonyos lyukas tetőhöz.

Furcsán égni kezdett a torkom. Nehézkesebbé vált a nyelés, és ez a kaparó érzés elterelte a figyelmemet. Szürke árnyékok villództak a szemem előtt. A tehetetlenség és kimerültség első fizikai tünetei.

– Ez volt az a pont, amikor két dolog szöget ütött a fejemben – folytattam, miután egy fájdalmas nyeléssel valamennyire rendbe hoztam a torkomat. – Miért akarjátok olyan hirtelen elhagyni Helsinkit, hogy még arra sincs időtök, hogy eladjátok a lakást? És miért kell ilyen sietve elmennetek, épp most, amikor Elina legjobb barátnője, Johanna eltűnt?

Ahti leeresztette a karját a fotel karfájára, majd ujjait végigcsúsztatta a peremén. Aztán belemarkolt a fotelbe, mintha minden erejét megfeszítve próbálna belekapaszkodni.

– Tapani, elég súlyos beteg voltam, és ez nem segít az állapotomon.

Nem foglalkoztam Ahti megjegyzésével. Folytatnom kellett.

– Azt gondoltam, meg kellene kérdeznem Ahtitól. Biztos van értelmes magyarázat a dolgokra. Ahtiban megbízhatok. Ahti régi jó barátom. De milyen régi és mennyire jó? Aztán gondolkodni kezdtem.

Ahti megrázta a fejét.

– Tapani, teljesen összezavarodtál Johanna eltűnése miatt. Megértjük…

– Gondolkodni kezdtem – folytattam, anélkül hogy foglalkoztam volna Ahti megjegyzésével. – Vajon miért mondta Ahti, hogy két éve nincs munkája, miközben könnyedén ki tudtam deríteni, hogy utoljára a múlt héten dolgozott?

Ahti a homlokát kezdte dörzsölni, mintha hirtelen rátört volna a fejfájás.

– Te lettél az A-Secure egyik jogásza – mondtam Ahtinak –, amikor terjeszkedni kezdtek. Az egy rablóbanda, Ahti. Erőszakot alkalmaznak. Embereket rabolnak ki, vernek meg, és olykor meg is ölik őket! És te még mindig nekik dolgozol.

Egy ideig csendben voltunk. Hogyan tovább? Nem tudtam, mi legyen a következő lépés. Láttam, hogy Ahti Elinára néz. A szemem sarkából egy kis mosolyt is észrevettem Elina arcán; nem a szórakozottság, hanem inkább a szerelem, a ragaszkodás jelét. Elina bólintott, mire Ahti belekezdett:

– Jól van – mondta, bár inkább csak suttogva, és ismét rám nézett. – Nem tudom, Tapani, észrevetted-e korábban, hogy sosem meséltem a munkám részleteiről. Megvolt rá az okom. És arra is megvolt az okom, hogy ennek a bizonyos cégnek legyek a jogásza.

Nem akartam elveszteni a fejem. Olyan megfontoltan és nyugodtan válaszoltam, ahogy csak tudtam:

– Johanna valahogy kiderítette ezt. Rájött, hogy már évek óta az A-Secure-nak dolgozol, és kapcsolatba lépett veled. Erre akkor jöttem rá, amikor pár órával ezelőtt megnyitottam Johanna gépén a levelezőprogramot. Johanna írt neked, és valami történt ezután. Veled is és Johannával is. Mi történt veled, hogy össze kellett pakolnotok a holmitokat, és azonnal indulni akartatok?

Ahti fesztelennek, minden szempontból nyugodtnak látszott.

– Barátok voltunk – tettem még hozzá. – Mi történt?

– Mi a barátság? – kérdezte Ahti. – Együtt vacsorázunk, szaunázni járunk, borozunk, beszélgetünk, bizonyos dolgokban egyetértünk, és megosztunk egymással néhány titkot. Évekig ugyanazt csináljuk, és azt gondoljuk, mindent tudunk egymásról. Ez így önmagában szép, és nevezhetjük barátságnak is, de nem jelenti

azt, hogy tényleg ismernénk is egymást. Pár perccel ezelőtt épp te is ezt fejtegetted.

– Köszönöm a leckét cinizmusból – mondtam. – Úgy gondolom, Johanna is őszinte szívvel csatlakozik majd, ha élve hazakerül, akárhol is van most. Mi történt? Miért kell elhagynotok Helsinkit?

Ahti épp válaszolni akart, amikor Elina közbeszólt:

– Továbbra is a barátaitok vagyunk.

Oldalra pillantottam. Elina folytatta:

– A történteknek nincs közük a barátságunkhoz. Johanna a legjobb barátnőm. Nem tudtuk, hogy a dolgok ilyen rosszra fordulhatnak.

– Ha az ember bűnözőknek dolgozik – mondtam –, a dolgok hajlamosak rossz fordulatot venni.

– De nem ilyen rosszat – mondta Ahti.

Ránéztem. Ahti határozottan viszonozta a pillantásomat.

– Utoljára kérdezem – mondtam. – Mi történt?

Ahti és Elina ismét végigjátszották a bólogatós rituáléjukat.

– Johanna felhívott – mondta végül Ahti. – Beszélt azokról a családirtásokról, hogy mikor és hol történtek. Aztán elmondta az elméletét, amit én elsőre elég hihetetlennek találtam. De mivel én intéztem az A-Secure szerződéseit, emlékeztem, milyen vállalatokkal, társasházakkal és lakásszövetkezetekkel állnak kapcsolatban. És nem sok szerződést kellett átböngésznem ahhoz, hogy észrevegyem, valóban egyeznek a területek, sőt még a házak is. Aztán ellenőriztem az A-Secure adatbázisában, hogy mennyi idő telt el az ügyféllel történt első kapcsolatfelvétel és a végleges szerződés megkötése között – Ahti megrázta a fejét, és az előbbinél valamivel erőteljesebb mozdulattal ismét megdörzsölte a homlokát. – Dióhéjban ez volt a menetrend: először felvették a kapcsolatot a területekkel, aztán jöttek a gyilkosságok, végül pedig tömegesen kötötték a szerződéseket az érintett terület védelméről, a biztonsági őrökről, a riasztókról és még ki tudja milyen biztonsági szolgáltatásokról. Ezzel nagyon gyorsan tudtak sok pénzt keresni. Johanna pedig rájött erre. – Ahti rám emelte a tekintetét. – Nem tudtam, mit tegyek, mit mondjak és kinek.

– A rendőrség nem jutott eszedbe? – kérdeztem.

Ahti ismét megrázta a fejét.

– Hogyan védhettek volna meg bennünket? És milyen gyorsan tudtak volna kideríteni bármit is, ami kapcsolatba hozható az A-Secure-ral? Még én sem tudok bizonyítani semmit. Azt tudom, milyen sorrendben történtek a dolgok, de hogy mi van a háttérben, puszta spekuláció.

– Kinek beszéltél erről? – kérdeztem.

– Elinának.

– Az A-Secure-ból senkinek?

Ahti sóhajtott.

– Ez a másik.

– Mi? – kérdeztem.

– Hát az, hogy a gyilkosságok után az összes szerződést egyetlen ember intézte. És éppen emiatt szeretnék minél előbb Norvégiába költözni. Mert ő nem más, mint maga az ügyvezető. Egyébként én csak egyszer láttam. Az A-Secure valójában nem más, mint néhány ember és a hírneve. Majdnem mindent külsős alvállalkozókkal végeztetnek.

Eszembe jutott valami, aminek, először úgy tűnt, semmi köze sincs a dologhoz, de aztán mégis úgy gondoltam, érdemes vele megpróbálkozni.

– Mikor alapították az A-Secure-t? – kérdeztem.

– Úgy négy és fél éve – mondta Ahti.

– Ki alapította?

– Harry Rosendahl és Max Väntinen.

Elővettem a telefont a zsebemből. Előkerestem a képet, és a kijelzőt Ahti felé fordítottam. Ahti hunyorgott, majd felállt a székéből, kézbe vette a telefont, és miután egy kis ideig nézte a képet, azt mondta:

– Itt sokkal fiatalabb, de ő az. Harry Rosendahl.

Ahti visszaadta a telefont.

Pasi Tarkiainen mosolya most is ragadósnak tűnt. Olyan volt, mintha nem lehetne megállni, hogy visszamosolyogjon rá az ember.

14.

A júliusi este lágy alkonya belopakodik a lakásba. A sötétedő szobában a bútorok összeolvadnak a saját árnyékukkal. A süppedő fotel feneketlen mélységként tátong. Hallom Johanna lépteit a konyha fapadlóján, ahogy friss gyömbért szeletel a teájába, megkeveri, hozzáad valami mást is, talán mézet, aztán újra megkeveri. Hallom a kanál finom csörrenését a széles szájú bögre vékony peremén. Szinte azt is hallom, ahogy felemeli a bögrét az asztalról, holott annak nincs is hangja.

Aztán Johanna a szobában van, mellettem ül, érzem a hajának és a zöld teának az illatát, melybe a gyömbéré és a szárított narancshéjé vegyül, amivel megízesítette.

– Neked is készítettem volna – mondja Johanna. A hangja olyan lágy, mint az alkonyat.

– Köszönöm, nem kérek – válaszolom.

Johanna belekóstol a teába, óvatosan szürcsölgeti a kanaláról. A tea az arca előtt gőzölög.

– Hát akkor, csak mi ketten vagyunk – mondja egy kis idő elteltével.

Átölelem.

– Se szülők – mondja –, se gyerekek.

A szemébe nézek, melyben nyoma sincs bánatnak. Inkább az életbe vetett hit és bátorság tükröződik benne. Ajkait csücsörítve, apró kortyonként issza a teát.

– Láttad a híreket? – kérdezi aztán.

– Láttam.

– Jártunk ott. Az volt az első közös utunk.

– Már nincs többé – mondtam.

– Több dolog is van, ami már nincs többé.

– Erre gondoltam én is – mondom –, hogy mennyi minden nem létezik már.

– Ez ugyanaz, mintha azon gondolkodnál, milyen hosszú egy méter.

– Nem ugyanaz.

– De ugyanaz – mondja Johanna, miközben olyan eltökélten nézi a bögréjét, mintha beleejtett volna valamit. – Egy méter az egy méter. És ezen sem te, sem bárki más nem tud változtatni.

Felnevetek.

– Rendben – mondom. – Egy méter az egy méter. A világ porig ég. Semmit sem tehetünk.

Johanna rám néz, már nem mosolyog.

– És csak ketten vagyunk. Mi jut erről eszedbe?

– Te – mondom. – Arra gondolok, hogy veled vagyok.

– Ez elég? – kérdezi Johanna, anélkül hogy a szemembe nézne.

– Elég. Vagyis nem jól mondtam. Boldog vagyok veled. Ezt akartam mondani.

Johanna kortyol a teából. Felső ajka fél centivel a perem fölött. Hörpint a forró italból, és koncentrálva, lassan nyeli le. Csendben ülünk.

– Mit gondolsz a hírekről? – kérdezi Johanna.

– Nem lepődtem meg – mondom. – Már régóta érezhetőek voltak az előjelek.

Néhány porcica táncot jár a nap utolsó fénysugarában.

– Mióta is vagyunk együtt? – kérdezi Johanna, és közel van ahhoz, hogy elmosolyodjon.

– Nem tudod?

Johanna felnevet.

– Bolond – mondja. – Arra voltam kíváncsi, te tudod-e.

– Persze hogy tudom. Hat és fél éve.

– Megleptél. Emlékszel.

– Persze hogy emlékszem.

A tea közben eléggé kihűlt, hogy Johanna úgy kortyolja, mintha vizet inna.

– Életem legszebb időszaka – mondom.

– Ez, most?

– Ez is – felelem, aztán még hozzáteszem: – És az utóbbi hat és fél év.

– Nekem is.

Johanna a kanalával üldözőbe veszi a bögrében úszó gyömbérdarabkákat. Menekülnek a kanál elől, de ő gyorsan kihalássza őket. Amikor már elég gyömbért gyűjtött össze, a kanalat finoman az ajkához emeli. Hallgatom, ahogy a nyers gyömbért ízlelgeti a szájában. Mennyire szeretem ezt a nőt, a jellegzetes, furcsa, olykor vicces szokásaival együtt!

– Mi az, amin változtatnál, ha megtehetnéd? – kérdezi, miután lenyelte a gyömbért és ivott rá egy korty teát.

– Nem tudom – mondom. – Egyszer olvastam egy könyvet, amiben minden alkalommal, amikor valaki egy kicsit változtatott valamin, minden más is megváltozott, az egész világban. Ez igaz lehet. Szerintem az. Ha megváltoztatnék valamit, akaratlanul minden másra is hatással lennék, és esetleg azt is megváltoztatnám, amit nem szeretnék. Én pedig ezen, ami most van, nem akarok változtatni.

Megszorítom Johanna vállát. Ruganyos izmaival olyan a póló alatt, mint egy kicsi, feszes labda. Sportol, és ezt érezni lehet, ha hozzáér az ember.

– Ezt a napot sem változtatnád meg? – kérdezi Johanna.

– Még ezt a napot sem.

Johanna leteszi a bögrét a kanapé előtti asztalra, mire az árnyékok azonnal körbefonják: a belseje sötét lesz, a körvonalai elmosódnak, lehetetlen belelátni.

– Úgy tűnik, tévedtem – mondja Johanna.

– Miben?

– Korábban azt gondoltam, hogy ha olyan híreket kapunk, mint ma, akkor összedől az egész világ.

– Nem dől össze.

– Nem. Nem dől össze – ismétli Johanna.

Csendben ülünk. Valahol távol kinyílik, majd becsukódik egy ajtó. A visszhangja végignyargal az éjszakában, de gyorsan elfárad. Hamarosan újból csend van.

– És most? – kérdezi Johanna.

– Hogy érted?

– Hogyan tovább? – kérdezi. – Mi következik?

– Semmi különös – mondom. – Az élet megy tovább. Szeretjük egymást.

– És aztán?

– Ahogy mondtam. Az élet megy tovább. Szeretjük egymást.

Johanna felnevet.

– Elég komoly fickó vagy.

– És te hozzám jöttél.

– Így van. Tévedtem.

– Miben?

– Hogy azt hittem, a boldogsághoz más is kell.

– Miért, mi kell még hozzá? – kérdezem.

Johanna két ujjával a karomon játszik. Jó érzés, bár csiklandoz egy kicsit. Egy erősebb légáramlat járja át a szobát, biztos a résnyire nyitott konyhaablakból jön. A porcicák megvadulnak.

– Mi kell a boldogsághoz? – kérdezem újra.

– Ez. Te. Mi.

Csendben ülünk.

– Írtál ma? – kérdezi Johanna.

– Mindennap – felelem. – Így tudom számontartani a napjaimat.

– Jó lett, amit írtál?

– Lehet.

– Nem tudod?

– Van, hogy azonnal tudom, de van, hogy csak később.

– És most?

– Kicsit később fogom tudni – mondom, aztán hozzáteszem: – Vagy sokkal később.

Johanna felém fordul. Keresztbe teszi rajtam csupasz lábait. A lábujjai majdhogynem hidegek, holott a nyár egyik legmelegebb napja van. Megmasszírozom a sarkát, tenyerembe veszem a lábujjait. Majdnem az egész talpa elfér a tenyeremben.

– Valamit nem akarok kimondani – mondja egy kis idő múlva.

– Akkor ne mondd ki.

– De kikívánkozik belőlem.

– Hát, ha muszáj…

Johanna vár egy kicsit.

– Mi lesz, ha valamelyikünkkel történik valami?

– Valami rossz? – kérdezem. – Vagy valami visszafordíthatatlan?

– Van a kettő között különbség?

– Rengeteg.

– Mi van, ha az egyikünk meghal?

– A másik vélhetően életben marad.

– De most komolyan.

A konyha nyitott ablakán át hallani lehet, ahogy valaki bebiciklizik a belső udvarra, felteszi a kerékpárt a tárolóra, aztán lelakatolja. A lépcsőház ajtaja kinyílik, majd becsukódik.

– Az élet megy tovább – mondom.

– Mindig azt mondod, hogy az élet megy tovább.

– Mivel mindig megy tovább.

– Kivéve, ha véget ér.

– Nem tudom – mondom. – Mindent a maga idejében, nem?

– Ha velem történik valami – mondja Johanna –, remélem, hogy nem ragadsz le. Remélem, hogy folytatod az életed.

– Remélem, te is, ha úgy alakul – mondom.

A porcicákat egyre kevesebb napsugár tudja táncba vinni.

– Ha valami történne velem – folytatja Johanna és te nem élnéd tovább rendesen az életed, eljönnék, hogy figyelmeztesselek.

– Sejtettem, hogy lesz valami csattanó a végén.

– Persze hogy van csattanó – mondja.

Johanna lábait masszírozom, és észreveszem, hogy behunyta a szemét. Körbevesz bennünket a puha és biztonságos alkony. Johanna szája szegletében apró kis mosoly bujkál. Nemsokára felnevet majd vagy elalszik.

15.

– Meg kell hogy értsd – mondta Elina kétségbeesetten, mintha ő maga sem hinné el, amit mond.

A barátságnak nem egy robbanás jelenti a végét, hanem a csalódás, a kudarc. Tudomásul vettem, hogy Ahti nem tesz semmit. Kimentem az előszobába, felvettem a kabátom és felhúztam a cipőm. Az ajtóban még valami oknál fogva visszafordultam. Ahti és Elina az előszoba másik végében álltak. Ennyi erővel akár a világűrben is lehettek volna.

Mit lehet ilyenkor mondani? Hogy őrizzük meg a drága emlékeket, hogy ne feledkezzünk meg mindarról a szépről és jóról, amit együtt átéltünk? Vagy hogy ne engedjük, hogy kis dolgok tönkretegyék a nagy, bizonyos értelemben talán még mindig ép és szép egészet? Átgondoltam a lehetőségeket. Végül jobb nem jutott eszembe:

– Viszlát.

Azt mondják, ha az ember mást nem is, egyet biztosan megtanul az életben: lassan járni. Gondolataimba merülve a kereszteződés felé haladtam, amit már oly sokáig tanulmányoztam eredménytelenül a térfigyelő kamera felvételein.

A nap már jó ideje lement, teljesen sötét volt az ég. A kitartó eső mintha végre kezdett volna veszíteni a lelkesedéséből és az erejéből – az ég egyre erőtlenebbül szórta magából az apró cseppeket, mint egy fösvény szántóvető, aki egyre jobban fukarkodik a magokkal. Útközben nem volt erőm a dudáló autókkal és a lökdösődő gyalogosokkal foglalkozni.

Valahonnan erős égettműanyag-szagot lehetett érezni, de nem néztem körül, hogy kiderítsem, honnan jön. A szag még sokáig járt a nyomomban. Amikor letöröltem az esőcseppeket az arcomról, észrevettem, hogy valahol elhagytam a kesztyűmet. Az utca

túloldalán már kinyitott a diszkó, és az egyenletes, fenyegetően hangos dübörgés odavonzotta az embereket. Megnéztem az órát a telefonomon. Egyre múlt az idő, de Johanna csak nem telefonált.

Az utóbbi pár nap olyan volt, mint egy egész eltelt élet: sóvárgó, mozgalmas és reménytelen. A mellettem elhaladó buszok és autók motorjai bőgtek, a kipufogógáz száraz torkomra tapadt, és várta, hogy lenyeljem. A szájpadlásomon éreztem a benzingőz hányingert keltő bűzét. Egy fiatalokból álló csoport hömpölygött felém. Ki kellett térnem előlük, de végül csak akkor voltam képes ellépni, amikor már rég a hátam mögött voltak. Nem tudtam, milyen nyelven kiabáltak, és azt sem, miért futottak. Két biztonsági őr volt a nyomukban. Az ő nyelvüket értettem. A fiatalok nem álltak meg, pedig az őrök finnül ezt kiabálták utánuk.

A kereszteződéshez értem. A kamera úgy tíz méter magasságban volt rögzítve. Szemhéjaimon éreztem az esőcseppeket, mintha fel akarnának ébreszteni. Abba az irányba néztem, amerre a kamera: beláttam az egész kereszteződést és az Urho Kekkonen meg a Fredrik utcát. Emberek százait, a forgalmat, a fényeket. Mindazt, ami között Johanna nyomára kellett volna bukkannom.

Van, hogy az ember csak akkor lát meg valamit, amikor már nem nézi – ezt mondta Jaatinen nyomozó is.

A telefonomért nyúltam.

Nem voltam benne biztos, de az volt az érzésem, mintha a monitorok előtt ugyanaz a hét ember ülne, mint a múltkor. Úgy tűnt, a koncentrált aggodalom végleg megdermesztette az arcukat.

Jaatinen főhadnagy az ismerős asztalhoz vezetett az iroda elülső részében, és a jelszavaival rácsatlakozott a különböző adatbázisokra. Míg felmentünk az előtérből a második emeletre, csupán néhány szót váltottunk. Jaatinenen a szokásos kimerültségen túl most bosszúságot fedeztem fel: távolinak tűnt, mintha gondolatban egészen máshol járna, és amiatt idegeskedne. Ez újdonság volt nála.

Szinte hallottam, ahogy a billentyűzet felnyög nehéz ujjai alatt, és biztos voltam benne, hogy a hátunk mögött kérdő szempárok merednek ránk. De amikor körbepillantottam, kiderült, hogy senki még csak ránk sem hederít. Jaatinen kihúzta magát a monitor előtt, rám nézett és mondani készült valamit. Tekintetéből láttam, hogy

tényleg valahol máshol jár. Bármit is készült mondani, sokáig gondolkodott rajta. Végül aztán a kezét hívta segítségül. A képernyőre mutatott, és megígérte, hogy fél óra múlva visszajön megnézni, hogy haladok. Azt válaszoltam, nem hinném, hogy szükségem lesz fél órára.

Jaatinen továbbra is a „távolból" nézett rám, aztán, anélkül hogy bármit is mondott volna, megfordult és otthagyott. Léptei sietősek és dühösek voltak. Mikor eltűnt a lépcsőházban, maga mögött hagyta ezt a szórakozott, ugyanakkor ingerült hangulatot, és félő volt, hogy rám is átragad. Munkához láttam.

Zavarba ejtően sok volt a térfigyelő kamera. Bár egy részük nem működött, az üzemképes kamerák felvételei szinte az egész belvárost megmutatták. Pontról pontra, különböző szögekből és magasságból át lehetett vizsgálni az utcákat és a kereszteződéseket.

Visszatértem ahhoz az időponthoz és utcasarokhoz, aminél már órákat időztem ezelőtt. A Fredrik és az Urho Kekkonen utca sarka volt az a földrajzi hely, ahol Johanna telefonja utoljára be volt kapcsolva. A környék épp olyan vizes és csillogó volt a felvételen, mint amilyenre emlékeztem.

Hagytam, hogy peregjenek a képkockák.

Ahogy a számláló közelített ahhoz az időponthoz, amikor a mobiltelefon lekapcsolódott a hálózatról, ösztönösen előrehajoltam. A kép továbbra is zavaros volt, teli visszatükröződésekkel. Inkább festménynek tűnt, mint fényképnek vagy filmnek. Szinte pontosan egy perccel az adott pillanat után megláttam valamit az Urho Kekkonen utcán a Narinkka tér végében, amit vélhetően már az előtt felismertem, hogy ez valóban lehetséges lett volna. Természetesen egy Johanna e-mailjei között talált üzenet árulta el, kit kell keresnem.

Az alak ekkor még csak olyan volt, mint két sötét ecsetvonás. Mozdulatai sietségről árulkodtak. Másodpercről másodpercre hosszú, erőteljes léptekkel közeledett. A két sötét ecsetvonásból először körvonalakká duzzadt, majd kirajzolódott egy ember alakja. Aztán egyre több felismerhető, egyedi tulajdonsága lett, például a járása, ahogy oldalra pillant vagy ahogy zsebre dugja a kezeit. Már csak arra a pillanatra vártam, amikor a dolog teljesen bizonyossá válik.

Az alak az utcasarokra ért, kivett valamit a zsebéből, a másik kezével megérintette, majd visszatette a zsebébe. Johanna mobilja ebben a másodpercben lekapcsolódott a hálózatról. Egy nagy teherautó ment át a kereszteződésen, nyomában egy vészvillogós járművel. A kép egy pillanatig ismét olyan volt, mint egy impresszionista festmény. Rájöttem, milyen keveset fogtam fel eddig abból, amit a felvételen láttam. Míg a teherautó és a mentőautó elhaladt, az alak egy helyben állt a zebra előtt. Egy pillanatig olyan mozdulatlan volt, hogy szinte el sem jutott a tudatomig, hogy egy embert látok.

Megállítottam a képet, és kinagyítottam. Ahogy az alak megnőtt, egyre ismerősebb lett. Amikor a képernyőt már csak az arca borította be, állítottam a fényerőn, és hátradőltem. Még a borosta is kivehető volt Gromow állán.

16.

Feladó: Vasili Gromow
Címzett: Johanna Lehtinen
Küldve: december 21., 01:37
Tárgy: Utolsó apró kérés

Johanna, utolsó alkalommal szeretném az értésedre adni, hogy megértem az álláspontodat. Megértem, amikor azt mondod, boldog házasságban élsz, és mi csak kollégák vagyunk. És azt is megértem, hogy ez után a sztori után már nem akarsz velem dolgozni – akármilyen fájdalmasnak és igazságtalannak is érzem ezt. Őszintén tiszteletben tartom a döntésedet, hogy mostantól más fotósokkal dolgozol. De előtte lenne egy apró kérésem. Mielőtt elválnak útjaink, szeretném, ha még egyszer végiggondolnád a dolgokat, és eszedbe jutna mindaz, amit együtt átéltünk. Emlékszel a veszélyes pillanatokra, amikor Koszovóban egy tűzharc közepébe csöppentünk? Emlékszel, kibe kapaszkodtál és kinek a karjában találtál menedéket? És arra emlékszel, amikor a Jeges-tenger partjánál leállt a kisbusz motorja, és félő volt, hogy mind megfagyunk a hideg szélben? Emlékszel, mit mondtál, amikor újra be tudtam indítani a motort? Én emlékszem. Azt mondtad, hogy örökre hálás leszel nekem. Örökre, Johanna. Ezek a te szavaid voltak. Most nekem lenne egy kérésem hozzád. És ha komolyan gondoltad, amit akkor mondtál, eleget teszel a kérésemnek. Beleegyezel, hogy őszinte leszel magadhoz, és hozzám is. Beleegyezel abba, hogy szemtől szemben átbeszéljük a dolgokat, és megígéred, hogy igazat fogsz mondani. Szerintem ez a legkevesebb, amivel tartozol annak az embernek, aki megmentette az életed. Ha a beszélgetésünk végén továbbra is azon a véleményen leszel, hogy nem vagyok része az életednek, nekem el kell fogadnom ezt. De még egy lehetőséget, egy négyszemközti beszélgetést kérek. Félek, hogy különben újra közelednem kell feléd, de ezúttal más módon.

Vasili

17.

A sorház Maunulában[18] volt, a Központi park szélén. Az 1950-es években épült, kívülről klinkertéglával volt kirakva, és hat lakás volt benne. A fényekből ítélve mindenhol otthon voltak. Gromow lakása balról az utolsó előtti volt. Az emeleti szobában halvány fény pislákolt.

Gromow lakcímét könnyű volt kideríteni, de Jaatinen nyomozó lehervasztotta a lelkesedésemet. Amikor megmutattam neki Gromow e-mailjét és a térfigyelő kamera felvételét, csak annyit mondott: lehet, hogy igazam van. Közel álltam hozzá, hogy elveszítsem a türelmemet. *Lehet, hogy igazam van?* Kértem, hogy jöjjön velem, de azt mondta, nem ér rá. Így ért véget a beszélgetésünk.

Megkértem Hamidot, hogy állítsa le a motort, és parkoljon le a taxival az utca túloldalán, a sorházzal szemközti kis parknál. A park fái, bokrai és a sötét villanyoszlopok védelmet nyújtottak, amire most szükség is volt. Nem állt szándékomban becsengetni. Nem akartam ész nélkül a csatába rohanni és megismételni a Jätkäsaariban elkövetett hibát, aminek emlékeként az oldalam még most is sajgott. Bölcsebbnek tűnt először felmérni a terepet, gyalog közelebb óvakodni, várni egy ideig a sötétben, hallgatni az eső lágy neszezését a bozótban, az esőcseppek megnyugtató dobolását a vizes, elhalt leveleken.

A sorháztól balra csupán tízméternyire állt egy ugyanolyan épület. Jobbra azonban egy sötét, széles erdősáv húzódott, és csak úgy hetven méterre volt a következő ház. A szélső ablakokból átszűrődő fény megvadulva cikázott az ágak között.

Átmentem az utcán az erdősávhoz. Egy gyalogúthoz értem. Bármennyire is igyekeztem halkan lépkedni, a nedves avar hol ropogott, hol cuppogott a lábam alatt. Az út széle szárazabb volt, ott

csendesebben tudtam járni. Előrébb találtam egy ösvényt, ami a ház felé kanyarodott, és emelkedett is egy kissé. Az évtizedek alatt már egészen letaposták. A sötétben vigyáznom kellett, hová lépek.

A hátsó udvar nem volt körbekerítve. A gyep a hátsó ajtóktól az erdősáv széléig ért. Egy ideig az ablakokat figyeltem, de sehol nem láttam mozgást. A tizenöt méternyi füves részen átosontam a megfelelő hátsó ajtóhoz. Amikor már a néhány négyzetméteres teraszon álltam, észrevettem, hogy az ajtó kissé nyitva van.

Megálltam és hallgatóztam. Az eső kopogott a bádogpárkányon, dobolt a kerti asztal lapján és zúgott az erdőben. Valahol egy autó gyorsított, fékezett, majd ismét gyorsított. Emberi hangokat nem lehetett hallani az éjszakában. A levegőnek ismét kissé savanykás lett a szaga, olyan, mint mikor a föld már túlságosan felázott és nyirkos.

Az ajtó hangtalanul nyílt ki. A kicsi, kandallós szoba otthonosan volt berendezve: gazdagon, mégis ízlésesen. Hátul kőlépcső vezetett fel az utcai szintre. A nappaliba jutottam, ami az étkezőben és a konyhában folytatódott. Az ajtó felett égő lámpa fénye beszűrődött kintről. A megnyúlt árnyak sötét foltokat festettek a padlóra és a falra. Meg kellett állnom, hogy hallgatózzak. Az egyetlen hang a szívem dübörgése volt. Úgy éreztem, hogy a falakon lógó bekeretezett képek visszhangozzák a dobbanásait. A nyitott tér közepén zsaluval szegélyezett lépcső állt, a tetejéről fény szűrődött le.

Fokonként lopakodtam fel a lépcsőn. A szobát csak az éjjeliszekrényen álló halvány lámpa világította meg. Ekkor jobbra előttem elkínzott, elfúló hangot hallottam.

– Ki van ott?

Megismertem Gromow hangját, pedig erőtlen volt, mintha súlyosan és halálosan ki lenne fulladva. A szobába léptem, és mindketten megijedtünk. Én hátráltam néhány lépést, de Gromow mozdulatlan maradt. Ruhástul feküdt az ágyon, kezei, lábai kinyújtva, egész teste vérben úszott. Az ágy olyan volt körülötte, mintha egy medencében lebegne. A szobában ürülék- és valami más, nyers húshoz hasonló szag terjengett.

– Nem érzem a testem – mondta küszködve.

Néztem a vérben fürdő Gromowot, s közben igyekeztem észben tartani, miért jöttem.

– Hol van Johanna?

– Nem érzem a testem – ismételte, mintha meg sem hallotta volna a kérdésemet.

– Vasili, hallgass rám! Egyedül vagy itt? Johanna itt volt?

Gromow hörgő hangot hallatott, ami köhögésbe fulladt.

– Vasili – mondtam –, segítened kell nekem! Johannát keresem. Tudom, milyen sztorin dolgoztatok. Tudok a Gyógyítóról. Pasi Tarkiainenről.

Pár lépéssel közelebb mentem, így nagyjából a dereka magasságában lehettem. Gromow mellkasának közepén egy vérnél is sötétebb színű lyuk tátongott. Ahhoz képest, hogy a mellkasa önállóan lüktetett, az arca meglepően nyugodt volt. Úgy tűnt, Gromow lebénult. Valószínűleg a golyó, ami feltépte a mellkasát, a gerincébe fúródott.

– Rólad is tudok – folytattam. – Olvastam az e-mailed, amit Johannának küldtél.

Már épp készültem elővenni a telefonomat, hogy megmutassam az üzenetet, amikor Gromow megszólalt.

– Más is van. Nem csak Tarkiainenről van szó.

Visszaejtettem a telefont a zsebembe. Gromow fürkésző tekintettel nézett rám. Valamit mondott, de nem értettem. Közelebb hajoltam. Egy pillanat múlva megértettem: szerelem.

– Szerelemből tettem – mondta.

– Mit? – kérdeztem. – Mit tettél szerelemből?

Úgy tűnt, nem kap rendesen levegőt. Láthatóan meg kellett fontolnia minden egyes szót, mert egyre fogyott az ereje.

– Johanna. Azt akartam, hogy megértse, még mindig szeretem. Tarkiainen azt ígérte, hogy segít.

– Hogy tudott volna ebben segíteni?

Türelmetlenül, gyors egymásutánban feltett kérdéseim visszhangzottak a szobában, mintha nem is tőlem származtak volna.

– Johanna nem volt hajlandó meghallgatni. Még egy esélyt akartam.

– Esélyt mire? – kérdeztem.

– Azt akartam, hogy Johanna felfogja, hogy szeretem.

Hát persze. Azért, hogy bebizonyítsd, mennyire szereted, elárultad és gyilkosok kezére adtad.

– Tarkiainen megígérte – mondta Gromow reszelős hangon –, hogy megérteti Johannával a helyzetem. Azzal az ürüggyel találkozott volna Johannával, hogy információi vannak a Gyógyítóról, amelyeket kizárólag személyesen hajlandó elmondani Johannának.

Gromow szavai félig suttogásként, félig hörgésként bugyogtak fel, és mind összefolytak.

– Tarkiainen sokat tudott – folytatta Gromow, és közben úgy kifulladt, mintha legalábbis versenyt futott volna. – Johannáról, rólam, mindenről. Megbeszéltem egy találkozót Johannával. Azt mondtam neki, hogy fülest kaptam. Az volt a terv, hogy Tarkiainen beszél Johannával, aztán idehozza, hogy Johanna és én nyugodtan tudjunk beszélgetni.

Gromow hirtelen elhallgatott, és levegőért kapkodott. Úgy tűnt, nem sok jut el a tüdejébe. Mégis sikerült kipréselnie magából még néhány szót:

– Aztán csak Väntinen jött. És én meg itt vagyok.

– Johanna telefonja – mondtam. – A te kezedben volt.

Gromow megpróbált bólintani. A szemei lecsukódtak, az álla rángatózott. Valahogy mégis sikerült egy kis oxigénhez jutnia.

– Még egy dolog – mondta. – Neked.

Gromow szemébe néztem. Kétségbeesés és remény villódzott benne. Olyan volt, mint egy fuldokló, aki időnként elkapja a megmentésére bedobott kötelet, de aztán újra és újra kicsúszik a kezei közül. Addig vártam, ameddig csak bírtam. Már épp megfordultam és készültem elindulni, hogy megkeressem a telefont, amikor Gromow ismét megszólalt:

– Nem tudod, milyen érzés.

Nem mondtam semmit.

– Nem tudod, mi a szerelem – folytatta Gromow. – Nem tudod, milyen érzés elveszíteni azt, akit szeretsz, majd visszakapni.

Mit akart mondani? Csendben maradtam. Gromow színtelenné vált, fénylő arcát bámultam.

– Régebb óta szeretem Johannát, mint te. Nem tudsz mindent.

Úgy tűnt, ha lett volna ereje, mosolygott volna. A kabátom zsebébe dugtam a kezem, ami oda nem illően laza gesztus volt, tekintve, hogy egy haldokló férfi feküdt előttem, szétlőtt mellkassal.

– Fiatalkorunkban szeretők voltunk – mondta, és ha egy haldokló ember szavai tűnhetnek diadalittasnak és büszkének, Gromowéi azok voltak. – Húsz éve. Johanna azonban egy félreértés miatt elhagyott. Aztán az élet újra összehozott bennünket. Mindig is olyan férfi voltam, aki csak egy nőt képes igazán szeretni.

Néztem az ágyon fekvő véres testet. Kihúztam a kezem a zsebemből.

– Johanna szerint te minden vagy, csak nem az a férfi, aki kitart egy nő mellett.

Gromow sóhajtása olyan volt, mint amikor egy fűrész megcsikordul a fémen.

– Azt akartam, hogy Johanna érezze a féltékenységet. Azt a gyötrelmes, fájó irigységet…

Megráztam a fejem. Próbáltam türelmes maradni. Gromow már csak néhány pillanatig fog levegőt kapni. Ugyanazt az arrogáns gőgöt és gorombaságot láttam a szemében, mint egyszer régebben. Nem értettem, honnan volt elegendő ereje ehhez.

– Johanna úgy érezte… – mondta Gromow olyan hangon, ami annyira közel volt a rendes hangszínéhez, hogy szinte megijedtem.

– Hol van Johanna telefonja? – kérdeztem.

– Johanna még mindig szeret engem. Tudod, honnan tudom ezt?

– Elég volt a sok baromságból – mondtam. Igyekeztem nem felemelni a hangomat. – Szükségem van arra a telefonra.

Gromow légzése ismét nehezebb lett. Először csukott szemmel kapkodott levegő után, majd sikerült megint oxigénhez jutnia, és kinyitotta a szemét. Tekintete ismét fenyegető lett.

– Egy dologból tudom – mondta.

Nem válaszoltam semmit.

– Amikor bajban volt, nem akart felhívni téged.

Gromowra néztem, és azt kívántam, hogy haljon meg, de közben azt is, hogy maradjon életben.

– Hazudsz! – mondtam, és azon gondolkodtam, vajon Gromow is hallja-e a hangomban bujkáló bizonytalanságot.

– Miért hazudnék? – mondta Gromow. Olyan volt, mintha minden erejére szüksége lenne ahhoz, hogy beszélni tudjon. – Csak azt mondtam el, ami történt. Nézz rám!

– Johanna felhívott volna, ha megteheti.

– Megvolt rá a lehetősége – mondta Gromow. Ekkor megszűnt a mellkasa zihálása. Ő is észrevette, és sietve mondani akart még valamit, de már csak néhány szóra futotta:

– De Johanna nem telefonált.

Gromow arcán ekkor csodálkozás suhant át, a szája kinyílt, majd újra becsukódott. A feje kissé felemelkedett a párnáról, aztán Visszahanyatlott. Tekintete a mennyezetre szegeződött, és úgy is maradt.

A szoba nyirkos áporodottsága, a halott Gromowból áradó nyers, rothadó bűz és a saját nyomasztóan cikázó gondolataim nehezen fértek meg ebben a szűk térben. Ráadásul Gromow utolsó szavai valahogy élesebben visszhangoztak a falak közt, mint ahogy kiejtette őket. Mielőtt kimentem volna, körbenéztem. A telefon után kutatva kinyitottam a fiókokat és a szekrényeket. De nem találtam sehol. Az ajtóból még egyszer visszapillantottam. Gromow úgy feküdt mozdulatlanul a sötét tócsában, mint egy nagy, széttépett bábu. Egy ideig tanácstalanul álltam ott, aztán leoltottam a villanyt, és lementem az alsó szintre.

Még egyszer körbejártam a félig sötét helyiségeket. Aztán eszembe jutott a térfigyelő kamera felvétele. A fogas az ajtó mellett állt, Gromow félhosszú kabátja üresen, beesett vállakkal lógott rajta. Tudtam, hogy nem helyes más zsebeiben kutakodni. A bal zseb üres volt, de a jobb zsebében végre megtaláltam, amit kerestem: Johanna telefonját. Úgy tartottam a kezemben, mintha nem is műanyag borításban rejtőző alkatrészekből állna, hanem valami egészen másból, ami elárulja végre, mi történt, mi az igazság. Megpróbáltam bekapcsolni, de nem sikerült.

Ugyanebben a pillanatban kintről egy autó hangját hallottam. Nagy sebességgel érkezett, és hirtelen fékezett a ház előtt. Mielőtt leállt a motor, sikerült kinéznem az ablakon. Fekete sportautó volt, a

sofőrön kívül nem ült benne más. Kinyílt az első ajtó, és Max Väntinen lépett ki belőle az utcára. Hátrébb húzódtam az ablaktól, és gyorsan körülnéztem.

Amikor Väntinen kinyitotta a bejárati ajtót, a függöny mögé bújtam a fal mellett. Gyors, határozott léptekkel jött be és megállt. Nem láttam, de hallottam és éreztem a jelenlétét. Csupán néhány méterre volt tőlem, és egy pillanatig biztos voltam benne, hogy hallom a légzését és a szívverését, sőt még azt is, ahogy lüktet a vér az ereiben.

Elviselhetetlenül hosszú idő múlva Väntinen felment a lépcsőn. Reméltem, hogy nem hagytam nyitva egyetlen fiókot vagy szekrényajtót sem, és nem felejtettem semmit a szobában, amiből rájöhetne, hogy ott jártam. Valami mégis történhetett, mert Väntinen gyors léptekkel ledübörgött a lépcsőn és távozott. Hallgattam, ahogy az autó nagy gázzal elhajt, és csak egy bizonyos idő elteltével mertem megmozdulni.

Az adrenalintól és a félelemtől remegett a kezem és zihált a tüdőm, miközben a bejárati ajtó felé tekingettem. Annak ellenére, hogy láttam Väntinen autóját elhajtani, úgy döntöttem, inkább a hátsó ajtón távozom, és ugyanazon az útvonalon megyek vissza a taxihoz, amelyiken jöttem.

Az ajtóban állva egy pillanatig az eső változatos hangjait hallgattam, ahogy előttem a kőburkolatra, magasan fölöttem az ereszre és mellém, a bokorra hull. Tizen-egynéhány méterre tőlem az erdő fái magasodtak némán, csendben és áhítatosan. Gromow halott volt. És csak pár méterre rejtőztem el a gyilkosától. A hátizsákomban lapuló fegyver eszembe sem jutott. Miért hoztam volna magammal? Csak Johannát akartam megtalálni. Ismét Gromow szavai visszhangoztak a fülemben: megvolt rá a lehetősége, de nem telefonált. Johanna telefonja a farmerzsebemben még kikapcsolva is forrónak tűnt. Legalább Gromow utolsó szavaira meg kellett találnom a választ: valamit a híváslistában, az SMS-ek, a feljegyzések vagy a képek között, ami segít megfejteni a Johanna eltűnése előtti órák történéseit. Ami magyarázatot ad a dolgokra.

Az ösvény az esőtől csúszós gyökerek közt kanyargott. Egyszer pocsolyába léptem, aztán belesüppedtem a sárba. Az árokpartról

már épp elértem az aszfaltutat, amikor hangot hallottam a hátam mögül:

– Tudhattam volna!

Megfordultam és láttam, hogy Väntinen egy terebélyes tölgyfa mögül az útra lép. A kezében egy nagy kaliberű pisztolyt tartott. Vélhetően ugyanez a pisztoly tépte fel Gromow mellkasát. És ugyanilyen fegyverrel öltek meg több családot is.

A gyér megvilágításban Väntinen arca hidegnek és durvának tűnt. Esőkabátjának kapucniját a fejére húzta. A kapucni széle egészen az arccsontjáig és az orra tövéig beárnyékolta arcának felső részét, így a szemét nem láttam rendesen.

– Hogy lehet egy ilyen kíváncsi fickó még mindig életben? – kérdezte.

– Nincs értelme megölnöd – a szavak öntudatlanul buktak ki a számon –, nem lenne semmi hasznotok belőle.

– Kiknek? – kérdezte Väntinen.

A hideg eső a homlokomra lapította a hajamat; éreztem, ahogy csiklandozza a fejbőrömet. Kicsivel távolabb, balra, az ágak között a szomszédos sorház fényei pislákoltak. Olyan feszülten figyeltem Väntinent, amennyire csak bírtam, de a szemét továbbra sem tudtam kivenni a sötétben. A kérdése legalább őszintének hatott.

– Nektek – mondtam. – Tarkiainenről és rólad beszélek.

Väntinen gyorsan bólintott.

– Persze, így is nézhetjük. De van egy kis különbség a nézeteinkben. Pasi olyan idealista. Mindig meg akarja váltani a világot. Én azonban beleuntam, hogy csak egy csóró csapos legyek egy lepukkant krimóban.

Ahogy a fegyver csövébe néztem, önkéntelenül is Gromowra gondoltam. Meg kellett kérdeznem:

– Tarkiainen még mindig életben van?

Väntinen szája kissé megnyúlt.

– Ennél azért talán jobban érdekel, hogy mi van a feleségeddel, nem?

Igaza volt.

– Hol van Johanna? – kérdeztem, és közben észrevettem, hogy vacogok. Az eső, a szél és a fagypont körüli hőmérséklet együtt

dermesztő hatású volt.

– Azt hiszem, inkább nem mondom el – válaszolta.

A fegyver csöve pár centivel megemelkedett.

– Anélkül halsz meg, hogy megtudnád. Amúgy is tele van a tököm a hozzád hasonló kíváncsi pöcsökkel. Gondolkodj! Szerinted itt lennénk most, ha nem jöttél volna el a kocsmámba sírni a nőd után?

Időt kellett nyernem.

– Tarkiainen – próbáltam belekapaszkodni az első dologba, ami az eszembe jutott –, ő kezdte ezt az egészet?

Väntinen még jobban elhúzta a száját.

– Oké – mondta fölényesen. – Álljunk csak itt az esőben, és dumáljunk. Hogy is kezdődött az egész? Pasi, szokása szerint, meg akarta menteni a világot ettől a klímaváltozásos dologtól. Azt mondta, hogy bizonyos embereknek végre vállalniuk kellene a felelősséget a tetteikért. Én pedig azt mondtam, miért is ne.

Väntinen mosolya eltűnt, és a fegyver csöve ismét feljebb emelkedett.

– Pasi azt mondta, hogy kész akár kemény eszközöket is alkalmazni. Mindenki ezt löki, de csak amíg valóban kemény eszközökhöz nem nyúlunk. Ugyanez volt a helyzet Pasival is. Először ment a rohadt nagy pofázás, aztán meg jött a vinnyogás, amikor szar került a palacsintába. Számomra egyszerű volt a dolog. Kinyírunk pár szemetet, és bezsebeljük a pénzt. Senkinek sem fáj. Pasinak viszont gondjai lettek. Mégsem tudott „gyógyító” lenni. Még ezt a rohadt ügyet is nekem kellett elintéznem, minden más tennivalóm mellett.

Próbáltam körbenézni. Väntinen észrevette.

– Most akkor végighallgatod, vagy meg akarsz szökni? Nekem tök mindegy. Én már csak azon filózom, hogy homlokon, mellbe vagy nyakon lőjelek-e.

Vacogtam. A Väntinen arcára vetülő árnyékon tartottam a tekintetem. Úgy négy méterre állhatott tőlem. Nem hallottam mást, csak az esőt. Sem autókat, sem más egyebet, emberekről már nem is beszélve. Hol voltak most a Központi park veszélyesnek tartott lakói, amikor szükség lett volna rájuk?

– Szerintem érdekelni fog a folytatás – mondta Väntinen. – Mindjárt a feleségedhez érek. Ahhoz a kellemetlenkedő, rohadt kis döghöz, már elnézést. Akarod hallani, vagy sem?

Remegve bólogattam. Már a csontjaimban éreztem a hideget, a velőmig hatolt.

– Így gondoltam én is – mondta Väntinen. – Az volt az utolsó csepp, az utolsó félreértés ebben a tetves felfordulásban. Nem teljesen a feleséged hibája volt, pedig rohadt idegesítő, kíváncsiskodó egy tyúk. De ezt biztosan te is tudod.

Väntinen elmosolyodott. Aztán folytatta:

– Pasi mindenféléről álmodozott, hogy szerzünk valakit a sajtótól, aki megért majd minket. Hogy népszerűsíteni tudjuk ezt az egészet, bármennyire is hihetetlenül hangzik. Pasi azt mondta, hogy ha az emberek megértik, miért tesszük, akkor felfogják a dolog szükségességét is.

Väntinen most már majdnem nevetett. A fegyver csöve pár centis ívben himbálózott.

– És ami a legjobb: a végén majd csatlakoznak hozzánk. Na, mit szólsz?

Nem mondtam semmit. Väntinen észrevette, hogy remegek.

– Látom, remegsz az izgatottságtól… Én persze nem voltam ennyire lelkes. De a káromra sem volt. Pokolian jól megy a vállalkozásunk.

– Tarkiainen tehát ebben is benne van – mondtam.

– Kicsit kényszeríteni kellett. Ezt a biztonsági szolgálatos dolgot veszélyesnek tartotta. Attól félt, ha az emberek rájönnek, hogy vállalkozásként működünk, ellenünk fordulnak. Ezért kellett egy újságíró, aki képes megérteni és valami nagyobb egész részeként látni a dolgot, hogy aztán a jó oldalait tálalja a közönségnek. Így jutott el Pasi az exfeleségéhez.

– Soha nem voltak házasok – mondtam. – Hol van Johanna?

Väntinen hidegen felnevetett.

– Hát még mindig nem érted? Nem mondom meg. Azt akartad tudni, hogy kezdődött. Hát most már tudod. Többet nem árulok el.

Egy kis ideig csendben álltunk. Az eső dobolva táncolt körülöttünk a fákon és a nedves földön. Balra egy patak

csörgedezését hallottam. Valahol távolabb, az erdő mélyén láncfűrész vagy egy kismotor hangja hasított a csendbe. Olyan távol volt, hogy nem számíthattam segítségre. Folytatnom kellett a beszélgetést.

– Miért? – kérdeztem.

– Mit miért?

– Úgy általában – mondtam, és Väntinen szeme környékére szegeztem a tekintetemet, anélkül hogy a fekete árnyékon kívül bármi mást láttam volna. – Miért nem mondod el? Miért öltél ártatlan embereket?

Väntinen megvonta a vállát. Olyan közömbösen tette, mintha azon gondolkodna éppen, melyik fogást válassza az étlapról.

– A vég mindenkit utolér – mondta könnyedén. – Teljesen mindegy, mit teszel. Két lehetőség van: lehet csóró pultosként naphosszat sínylődni ebben az egyre förtelmesebb disznóólban, vagy el lehet húzni északra, hogy kényelmesen, nyugalomban élhess a saját házadban. De egyáltalán van köztünk bárki, aki tényleg, igazán ártatlan lenne? Ebben egyetértünk Pasival. Már évtizedek óta tudjuk, mi fog történni, mégsem akadt senki, aki tett volna bármit, ami csak egy kicsit is számított volna.

– Elég sokan próbálkoztak, elég sokféle dologgal – mondtam, és közben éreztem, hogy már a szám is remeg.

Väntinen hangosan felsóhajtott. Arca előtt egy kis párafelhő jelent meg, amit az esőcseppek szinte azonnal elmostak.

– Ja, persze – mondta, és hirtelen meglehetősen unottnak tűnt. – Tök mindegy, mi volt. Sietnem kell.

Pisztolyt tartó keze felém közelített. A pisztoly csövének nyílása egyre nagyobbra nőtt a szemem előtt, és arra gondoltam, hogy ez az utolsó dolog, amit a világból látok: egy kicsi, fekete lyuk, amiből lecsap rám a halál, aztán mindennek vége.

A lövéstől bedugult a fülem, megremegett a testem, és biztos voltam benne, hogy még az erdő fái is meginogtak. Väntinen kapucnija a tarkójára csúszott. Valami hiányzott a fejéről – hamarosan rájöttem, hogy a homloka. A jobb oldalról érkező lövés egyszerűen leszakította. Väntinen előreesett. A homlok nélküli fej arccal előre a vizes homokba puffant.

Hamid előjött a fák mögül, és az ágakat meg a gyökereket kikerülve az útra lépett. Máshogy nézett ki, mint eddig. A tekintete komor volt, rövid, göndör haja esőtől fénylett. Sovány arcán minden eddiginél tisztábban látszott az arcizmok rángása. Kezében az a pisztoly volt, amit a hátizsákomban felejtettem. Egy pillanatig a fegyverre, majd Väntinenre néztem.

Väntinen keze még mindig a fegyvert markolta, melynek csöve most homokkal és sárral volt tele. Kilátszott a koponyája fehér csontja, amiről az eső lemosta a vért. Ismét Hamidra néztem.

– Nem voltam ám mindig taxisofőr – mondta.

KARÁCSONY

1.

A tűzpiros karácsonyi csillag a sötét ház harmadik emeletének egyik ablakában ragyogott, szinte pontosan a ház közepén. Az épület úgy vette körül, mintha óvta volna a középen égő lángot. Miután ismét visszanyertem a hallásom, megállapítottam, hogy a fűtés zúgása mellett a taxin kopogó eső az egyetlen hang, amit hallani lehet.

Hamid szótlanul ült a sofőrülésen. Némán fogadta a hálálkodásomat is. Tekintetét előreszegezte, és még így, egy helyben ülve is úgy festett, mint aki bármelyik pillanatban valami váratlant léphetne. A fegyvert a kesztyűtartóba csúsztatta. Vissza akartam kérni, de ez teljesen feleslegesnek tűnt. Hamid tudja használni, ez már bebizonyosodott.

Rövid keresgélés után rátaláltunk Väntinen autójára. A parkolót egyméteres földsánc választotta el az úttól. Ellenőriztem, hogy be tudom-e kapcsolni Johanna telefonját, majd a kabátom zsebében kitapogattam Väntinen kocsikulcsát. Szótlanul szálltam ki az autóból.

A szél legalább egy kis időre elcsendesedett. A friss éjszakai levegő illata tiszta és csípős volt. Väntinen fekete autója úgy csillogott, mintha frissen lenne mosva. Az oldalán lecsorgó esőcseppek gyöngyökként ragyogtak a sötétben. A sofőrülésbe ültem.

Az autó belülről is éppolyan tiszta volt, mint kívülről. Átkutattam a tárolókat az ajtókban és az ülések között. Találtam egy szarvasbőrdarabot, egy munkakesztyűt és néhány pénzérmét. A kesztyűtartóban csak a szervizkönyv volt. A kicsi, szűk hátsó ülés érintetlennek tűnt. A sofőrülés előtti lábteret leszámítva minden makulátlanul tiszta volt. Kiszálltam, és eltoltam az üléseket, hogy benézzek alájuk. Még egy porszemet sem találtam.

Megkerültem az autót, és kinyitottam a csomagtartót. A kicsi csomagtér tele volt zsúfolva. Elhúztam egy nagy sporttáska hosszú acél cipzárját. A táskában férfiruhák voltak, vélhetően mind Väntinené. Miután egy kis ideig turkáltam benne, észrevettem, hogy a ruhák közt nyári holmik is vannak. Karácsony volt. Väntinen nemrég arról beszélt, mi várhat rá északon. Be voltak csomagolva a ruhái, tehát bizonyára hamarosan indulni készült.

Átvizsgáltam még két másik szatyrot és egy hátizsákot is. Csupa utazáshoz szükséges holmit találtam bennük: ruhákat, tisztálkodószereket és borotválkozókészletet, végül pedig megtaláltam Väntinen útlevelét is. A táskákat, szatyrokat és a hátizsákot kiemeltem, és benéztem a csomagtartó szőnyege alá. Csak a pótkerék és az emelő volt ott.

Becsuktam a csomagtartót és a vezető felőli ajtót, majd bezártam az autót. Hamid felé indultam, aki még mindig előreszegezett tekintettel ült a kocsiban. Olyan volt a vizes szélvédő mögött, mint egy szétfolyt viaszbaba. Eszembe jutott, hogy talán kideríthetném Väntinen úti célját, ha visszamennék hozzá.

Ugyanabban a helyzetben feküdt, ahogy a földre zuhant. Úgy nézett ki, mintha a fegyvert a homokba döfték volna. Az eső azóta tovább fehérítette a koponyacsontját, és úgy átáztatta Väntinen ruháját, hogy az kezdett éppolyan iszapos és sáros lenni, mint alatta és körülötte a föld.

Rossz érzés volt a zsebeiben kutatni. Azon az estén már a második alkalommal nyúlkáltam egy halott ember kabátjába. A különbség most csupán annyi volt, hogy ebben a kabátban benne volt a tulajdonosa is. Megtaláltam a telefonját, amit a taxi felé menet az ingemmel töröltem szárazra.

Hamid bekapcsolta a rádiót, és a taxit ismét betöltötte a férfi hangja, aki percenként vagy száz szót hadart el valami ismeretlen nyelven, hiphopzenével kísérve. Hamid talán kezdett kicsit magához térni. Igaz, nem láttam a szemét, így az is lehet, hogy nem erről volt szó. Továbbra sem kérdeztem meg tőle, hol tanult meg ilyen pontosan célozni és embert ölni. Talán majd egyszer elmondja magától. Vagy eljön a nap, amikor nem leszek ilyen kimerült, és magamtól is rájövök.

Väntinen telefonja nem volt PIN kóddal lezárva, így meg tudtam nézni az üzeneteit. Nem kellett túl sokáig böngésznem, mire megtaláltam azt, amit öntudatlanul is kerestem.

A vonatjegy egy főre szólt, de a kísérőszövegből kiderült, hogy Väntinen további két fővel fog együtt utazni, és aznap éjjel akartak elindulni.

46 perc múlva.

2.

A főpályaudvar előtti téren hemzsegtek az emberek. A fényszórók nyers, leleplező fénye beterített mindent, és olyan erős volt, hogy szinte felnyársalta az előtte elhaladókat. Minden irányból kiabálás, veszekedés, könyörgés, koldulás és fenyegetőzés zajai hallatszottak. Óránként indultak vonatok észak felé, de az emberek számát még ez sem csökkentette. Egyre többen érkeztek keletről, délről és nyugatról is. A téren nyüzsögtek a jegyüzérek, spekulánsok, tolvajok és csalók, akik több száz különféle trükkel és szélhámossággal próbálták átverni a végsőkig elkeseredett embereket. Úgy tűnt, mintha minden második ember rendőr, katona vagy biztonsági őr lenne.

A felnőttek tehetetlen követelőzése és a kisgyerekek sírása hisztérikus hangzavarrá állt össze. Majdnem az állomás épületéig futottam, és csak akkor lassítottam, amikor már úgy gondoltam, hogy a kapukat őrző, gépfegyveres katonák látómezőjébe értem. Miközben sorban álltam a biztonsági ellenőrzésnél, a tömeget pásztáztam magam körül, és próbáltam nem gondolni a rohanó percekre.

Jól tudtam, ki a Väntinennel utazó plusz két fő: Johanna és Tarkiainen. A különféle nemzetiségű és bőrszínű emberek között azonban nem találtam ismerős arcokat. Csak a szemekben parázsló félelem és tanácstalanság volt ismerős. Mindenki számára világos volt, hogy északon csak az oda érkezők egy része kerül majd elviselhető körülmények közé, hogy keveseknek jut majd lakás vagy egyáltalán élelem.

Jaatinen főhadnagy a megbeszélt helyen várt rám. Tekintete most nem volt olyan távoli és rosszkedvű, mint néhány órával ezelőtt, de első találkozásunkkor mutatott magabiztosságát még mindig nem

nyerte vissza. Most csupán egy férfi volt, akiből nyilvánvalóan hiányzott valami, és tudta, hogy ezt mások is látják rajta.

– 21-es vágány – mondta, még mielőtt köszönhettem volna.

Már épp indulni akartam a vágányok felé, amikor Jaatinen megragadta a jobb karomat. Olyan erősen szorította meg, közvetlenül a vállam alatt, hogy meg kellett állnom.

– Tapani – mondta mély hangon ha megtaláljuk Tarkiainent…

– Ha elindulunk, megtaláljuk – szakítottam félbe, és kitéptem a karom a szorításából.

Jaatinen néhány gyors lépéssel elém került, és tekintetét az enyémbe fúrta.

– Ha megtaláljuk Tarkiainent, nem tudom letartóztatni.

– Miért nem? – kérdeztem.

– Gond van a DNS-eredményekkel. Valójában az a probléma, hogy már nincsenek meg az eredmények.

Nem válaszoltam. Megkerültem Jaatinent, és az ajtók felé vettem az irányt. Jaatinen menet közben folytatta, amibe belekezdett, de már csak néhány szót tudtam kivenni a nagy zsivajban: szerver, összeomlott, biztonsági másolatok hiánya, katasztrófa. A 21-es vágány előttem volt, balra, de még elég messze. Kilenc perc volt az indulásig.

Csak lassan tudtam haladni a nehéznek látszó bőröndökkel és tömött hátizsákokkal megpakolt, siető vagy épp tehetetlenül ácsorgó emberek között. A fedett csarnokban olyan hangzavar uralkodott, hogy még a cipőink kopogását sem hallottam az aszfalton. Éreztem a kifőzdék és az emberi reményvesztettség szagát. Szenteste volt, de ennek sehol sem volt látható nyoma.

Egész országokat és földrészeket kerültem ki, nyelvterületeken és dialektusokon vágtam keresztül. Helsinki végre nemzetközi lett, csak hát nem egészen így képzeltük, amikor erről álmodoztunk.

A 21-es vágány természetesen tömve volt emberekkel és csomagokkal. A vonat végeláthatatlanul hosszúnak tűnt. Väntinen jegye a 18-as kocsiba szólt. A peron szélén futottam, hogy ne ütközzek össze senkivel. Jaatinen követett. Úgy festhettünk, mint két ügyetlen trapézművész, ahogy a keskeny, szabad peremen egyensúlyozva próbáltunk a lehető leggyorsabban előrejutni.

A szememmel követtem a vagonokat. Az embertömeg eltakarta a vonat oldalát, így az egyensúlyozás mellett még számolni is kellett. Amikor tizenhatig jutottam, áttörtem magam a vonat melletti emberkordonon. Egy nagydarab, fekete szakállú férfi arrébb taszított, amikor ellenőrizni próbáltam a kocsi sorszámát. Magam elé engedtem a mogorva, izzadságszagú férfit, aztán vártam pár másodpercet, hogy ez az undorító óriás eltűnjön az utamból.

Végül le tudtam olvasni a számot. Tizenöt.

Tovább rohantam előre, közben a bal vállam szinte súrolta a vonat oldalát. Hallottam, ahogy bemondják az utolsó figyelmeztetéseket finnül, angolul, oroszul és valamilyen negyedik nyelven. A peron belső oldalán nehezebb volt haladni, ezért félre kellett tolnom az utamba tévedő embereket. Válaszul kaptam néhány dühös kiáltást és lökést. Egy idősebb, fejkendős, szurokszemű nő esernyője fémhegyével a jobb combomba döfött.

Ott volt előttem a 18. kocsi. Próbáltam teljes hosszában áttekinteni. Jaatinen utolért. Mielőtt bármit is mondhattam volna, hallottam, hogy a főhadnagy felkiált, és elrohan mellettem. Ahhoz képest, milyen robusztus ember volt, gyorsan mozgott.

Először oldalról láttam meg Tarkiainent. Lehet, hogy érzékelte valahogy a felé futó Jaatinent, de az arckifejezése nem árult el semmit. A pillanat törtrésze alatt megfordult, és futásnak eredt. A nyomukba iramodtam.

Jaatinen nagyjából tízméternyire lehetett Tarkiainentől, amikor hirtelen megbotlott egy táskában. Felüvöltött. A bal térde furcsán befelé fordult, és abban a pillanatban el is esett, hiába próbált a bal karjával megtámaszkodni. Hallottam, ahogy reccsen a csuklója.

Kikerültem Jaatinent, aki a sérült térdéről átfordult a hátára. Arca megmerevedett a fájdalomtól. Törött karját görcsösen a mellkasára húzta. Ép kezével kihúzta a fegyverét a tokjából, és odanyújtotta nekem. Nem szóltam semmit, csak gondolkodás nélkül elvettem, és futottam tovább.

Tarkiainen a sínekre ugrott. Leugrottam utána a peronról, és közben éreztem, hogy a tejsavtól már merevvé váltak az izmaim. Az érkezésem nem volt ruganyos, inkább esetlen és bizonytalan. Mégis talpon maradtam. Éreztem az apró esőcseppeket a bőrömön, és

hallottam a bemondó érces hangját, ahogy az induló és érkező vonatokról tájékoztat. A balra magasodó irodaépületek fekete üvegfelülete úgy csillogott, mint az olvadó jég.

Tarkiainen előnyben volt, én pedig levegő után kapkodtam, miközben próbáltam utolérni. Közeledett Linnunlauluhoz. [19] A fegyver a kezemben nehéz volt, lépésről lépésre egyre nehezebb. A lépteimet a talpfákhoz igazítva végre elkaptam a ritmust. Tarkiainen háta egyre nagyobbnak látszott előttem. Az eső, a sötét éjszaka és a pályaudvar sápadt világítása miatt csak zavarosan láttam. A villanypóznák keresztágai úgy magasodtak fölöttünk, mint egy befejezetlen tetőszerkezet.

Belégzéskor a hideg, nedves levegő szinte szétszaggatta a torkomat és a tüdőmet. Amikor Linnunlaulunál a hídhoz értünk, a lábaim már ólomsúlyúak voltak. A vágányok itt a sziklaszoros miatt összeszűkültek. Jobbra tőlünk egy Helsinki felé közlekedő helyközi vonat döcögött el a síneken. A bal oldali sínpár üresen fénylett.

Miután elhagytam a sziklaszorost, már csak úgy tizenöt méter választott el Tarkiainentől. A lábaim azonban mintha betonból lettek volna, a tempóm egyre lassult. A pisztolyt is egyre nehezebbnek éreztem a jobb kezemben, ezért gyorsan döntöttem. Kibiztosítottam a fegyvert, ahogy Ahti mutatta, és az ég felé emeltem a karom. Meghúztam a ravaszt.

Tarkiainen megrezzent, elvesztette az egyensúlyát, és a lábai majdnem összegabalyodtak. Hátranézett. Semmit nem tudtam mondani, de a fegyvert rászegeztem. Tarkiainen megállt. Levegőért kapkodtam. Csak arra összpontosítottam, hogy a pisztolyt magam előtt tudjam tartani, és közben ne veszítsem el az egyensúlyomat. A tüdőm arra kényszerített, hogy guggoljak le és kapaszkodjak meg a térdeimben, vagy dőljek le a földre, mondjuk a hátamra. Érdekes módon Tarkiainen nem volt ennyire kifulladva.

– Te biztosan Johanna férje vagy – mondta, anélkül hogy egy kicsit is meglepettnek tűnt volna.

Bólintottam. Próbáltam egyenletesen lélegezni, miközben továbbra is kinyújtott karral tartottam a fegyvert, pedig nagyon nehéz volt, úgy éreztem, elzsibbad tőle a karom. Óvatos léptekkel

közelítettem Tarkiainenhez. Nem azért, mert feltétlenül közelebb szerettem volna kerülni hozzá, hanem azért, mert a mozgás nem volt annyira fájdalmas, és az izmaim kevésbé merevedtek le tőle, mint az egy helyben állástól.

– Mit csinálsz? – kérdezte. – Le fogsz lőni?

Minden erőmet arra összpontosítottam, hogy egy kis időre abba tudjam hagyni a zihálást.

– Ha muszáj – válaszoltam, és közben mohón szívtam be a levegőt.

Olyan öt-hat méterre álltam Tarkiainentől. Tőlünk jobbra már a második helyközi vonat haladt el. Beleremegett a föld, és a lábunk is. A dübörgést a mellkasunkban is éreztük.

– Csak hallanád magad – mondta Tarkiainen, majd megismételte, amit mondtam: – „Ha muszáj."

Az arca nedvesen csillogott. Máskülönben éppen olyannak tűnt, mint a képeken: erős, izmos és talán még jóképű is; intelligens és nyugodt tekintet, rövid, hátrazselézett haj. Középhosszú kabátjában, ingében, farmernadrágjában és sportcipőjében nem lehetett találni semmi kifogásolnivalót. Ahogy ott állt a síneken, úgy nézett ki, mintha fotómodell lenne egy divatfotózáson. Ahol mondjuk szép, jóvágású embereket fényképeznek nyomasztó helyszíneken: elhagyatott csarnokokban, régi műhelyekben, vagy mint most, egy éjszakai pályaudvaron.

A légzésem valamivel egyenletesebb lett. A combom lüktetett, fegyvert szorongató kezem teljesen érzéketlenné vált.

– Tudod, kit keresek – mondtam.

Tarkiainen nem válaszolt semmit.

– Johannát – tettem hozzá, és szabad kezemmel megtöröltem izzadt, esőtől nedves homlokomat.

Tarkiainen tekintete nem változott.

– Väntinent már nyilván megtaláltad – mondta, és észrevettem, hogy a kezemben tartott fegyvert figyeli. Én is lenéztem rá.

A pisztoly éppen olyan volt, mint az, amelyik Väntinen kezében maradt, és most homokba és sárba süppedve hevert a Központi parkban.

Bólintottam, és ismét Tarkiainenre néztem.

– Remélhetőleg azt kapta, amit megérdemelt – mondta.

Bólintottam.

– Durva, beteg állat volt.

– Ki? – kérdeztem.

– Väntinen. Tudod te…

– Miért, te nem az vagy?

Tarkiainen megrázta a fejét.

– De hát részt vettél a családok lemészárlásában, nem igaz? – kérdeztem.

– Väntinen tette – mondta Tarkiainen –, és élvezte. Én nem gyilkoltam. Csak azt tettem, amit tennem kellett.

– És az mi?

– Nem kell eljátszanod, mintha szörnyülködnél vagy elítélnél, vedd csak elő a józan eszed, és mondd azt, hogy megérted – válaszolta Tarkiainen. Egy kis szünetet tartott, majd hozzátette: – Mert biztosan megérted, még ha csak feleannyira is vág az eszed, mint ahogy Johanna mondta. Jól tudod, hogy nem az volt a cél, hogy családokat irtsunk ki. Azt akartuk megmutatni, hogy minden tett következményekkel jár.

– Ezt mondd el azoknak a kicsi gyerekeknek.

– Mit veszítettek? – kérdezte Tarkiainen, és oldalra lépett. Megmozdítottam a karom. A fegyver csöve követte a mozdulatot. Tarkiainen folytatta: – Azt, hogy megéljék, ahogy hamarosan elfogy az étel, hogy elfogy a tiszta víz, hogy elfogy minden? Így legalább nem kell átélniük a fojtogatást, végül pedig a fulladást. Mi maradt volna még, amit élvezhettek volna? A kannibalizmus, a pestis, a háború mindenki ellen egy rohadt nagy szeméttelepen?

– Erről talán nekik kellett volna dönteniük – mondtam, és a fegyvert egy kicsit balra fordítottam. Tarkiainen oldalazva tett néhány lépést a külső sín irányába. Onnan semerre sem tudott elfutni.

– Épp ez volt az eredeti probléma – mondta Tarkiainen, és az arca most feszültebb, izgatottabb lett –, hogy az embereknek volt lehetőségük dönteni. A végtelenségig, határok nélkül. Ezért tartunk most itt. Mi is, ketten.

A helyközi vonat zörögve, zakatolva haladt el ismét a jobb oldalon. Valakinek csak észre kell vennie valamikor, hogy két férfi áll a síneken! Hol vannak ilyenkor az állomás biztonsági őrei, a katonák és a rendőrök?

Hátrapillantottam. Az állomás az esőn keresztül is idáig ragyogott, mi azonban sötétben, félig a sziklák takarásában voltunk, így valószínűleg senki nem láthatott bennünket.

– Hol van Johanna? – kérdeztem nyugtalanul.

– Ne izgulj! Beszélgessünk – mondta Tarkiainen. Feszült arcán mosoly jelent meg. – De akár le is lőhetsz. Vagy mit akarsz tenni? Átadsz a rendőrségnek?

Eszembe jutottak Jaatinen szavai. A bizonyítékok eltűntek. Tarkiainent nem lehetne elítélni, de még letartóztatni sem. Ha ezt elmondanám neki, győztesen vonulna el. Akkor az lenne az egyetlen lehetőségem, hogy lelövöm. Nem hittem, hogy képes lennék rá. Igaz, egyszer azt hallottam, hogy mindenkiben ott él egy olyan valaki, aki bármikor bármire képes.

– Miről akarsz beszélgetni? – kérdeztem, hogy pár másodpercnyi időt nyerjek.

– Nem akarod tudni, miről szól ez az egész?

– Väntinen elmondta már: a mohóságról és az üzletről. Hozzátehetném még, hogy a gyilkolási vágyról.

Tarkiainen elégedetlenül rázta meg a fejét.

– Egyikről sem – mondta olyan határozottan, mintha legalábbis egy beszélgetős műsorban lenne, nem pedig a síneken, egy fegyver célkeresztjében. – Az emberiességről van szó. Arról, hogy végső soron helyesen cselekszünk. Mit gondolsz, kik voltak az áldozatok? Jótevők? Humanisták? Önző, gátlástalan, beképzelt figurák voltak. Valódi gyilkosok. – Tarkiainen izgatott, száraz, rövid nevetést hallatott. – Máshogy nem is nagyon lehetne őket nevezni. Azután is folytatták, amikor már tudták, hogy bajt okoznak. Folytatták a gyilkolást. A hazugságaikkal. A hazudozás a legrosszabb. Az a sok szöveg a környezetvédelemről, az ökológiai szempontokról és a természet tiszteletéről! Mintha a műanyagba csomagolt elektronika és az ivóvízzel öntözött gyapot nem okozna károkat, pusztulást,

mintha nem szemetet adnának el nélkülözhetetlen használati cikkekként.

Tarkiainen ismét tett egy lépést a külső sín irányába. Lassan követtem. Először az egyik sínt léptem át, aztán a másikat.

Tarkiainen tovább beszélt, miközben a hangja egyenletesen emelkedett:

– Ugye, intelligens emberként te sem gondoltad azt, hogy bioételekkel vagy hibrid autókkal megoldható egy ilyen méretű probléma? Vagy azzal, ha környezetbarát termékeket vásárolsz? Mit jelent ez egyáltalán? Miért használunk a piacgazdaságban még mindig egykori szovjet kifejezéseket? Olyanokat, mint például szocialista szabadság? Te érted, Tapani? Diktatúrában élünk! A diktatúra ellen pedig tiltakozni kell.

Tarkiainen most a legszélső sín mellett állt. Szótlanul hallgattam. Amikor megremegett a föld, hátranéztem. A vonat elindult. Egy perc múlva ideér.

– Szabadesés, Tapani. Azt teheted, amit a szíved mélyén helyesnek tartasz. Még akkor is kiállhatsz a jó mellett, ha biztosan tudod, hogy veszett ügy.

A vonat közeledtével remegni kezdett a talaj. Nem sokkal később hallottam, ahogy az acél az acélhoz súrlódik, ahogy a kerekek megcsikordulnak a síneken.

– Tapani, én a jó oldalon állok. Annak idején nem akartam kevesebbet, mint megmenteni a világot. Most viszont, hogy már nem lehet megmenteni, arról kell gondoskodni, hogy a jó legalább addig életben maradjon, mint a rossz és az önzés. Lehet, hogy az igazság nem győzedelmeskedik, de legalább még létezik.

A vonat mély, figyelmeztető hangot hallatott. Nem tudom, miért, de felemeltem a fegyvert. A vonat már egészen közel járt hozzánk. Hátráltam néhány lépést, és ismét Tarkiainen felé néztem. Ott állt a sínek között, a reflektorfényben. A szerelvény figyelmeztető kürtjele visszaverődött a szikláról. Aztán a vonat elszáguldott tőlem néhány méterre, és Tarkiainen eltűnt a szemem elől. Leengedtem a fegyvert.

Amikor minden vagon elzakatolt mellettem, és a zaj is elült, újra a sínek felé fordultam. Tekintetemet arra a pontra szegeztem, ahol Tarkiainent utoljára láttam, és felkészültem… mire is? Hogy majd

emberi maradványok, fehér csontok és különböző színű belsőségek látványa fogad?

Csak a zúzott köveket, a talpfákat és az éjszakában csillogó síneket láttam. Amikor felemeltem a tekintetem, egy magas kerítés és egy még magasabb, esőtől fénylő sziklafal került a látómezőmbe. Oldalra pillantottam. A távolban még ki lehetett venni a vonat hátulját, aztán már azt sem. Csak a végtelenbe futó sínek látszottak.

A másik irányba fordulva a pályaudvart és a síneket láttam, melyek most úgy festettek, mint egy hatalmas acélháló. A horizonton a fényben úszó állomás épülete világított az esőfátyol mögül, mint egy hatalmas tábortűz. Pasi Tarkiainennek nyoma veszett.

Néhányszor még körbefordultam, de csak a jeges eső hullott a szemembe. A hideg újra dermesztően szorongatta a testemet. Végül a kabátom zsebébe csúsztattam a fegyvert, és elindultam az állomás felé.

Egy alak a peronról a sínekre ereszkedett, és elindult felém. Gyorsan haladt, de minden harmadik-negyedik lépésnél ijesztően megtántorodott. Megismertem a járását, gyorsaságát és határozottságát. Felismertem a kékesszürke kabátot, ami most kissé ferdén lógott rajta, és a fekete, kissé buggyos szárú nadrágot is. Csak az volt furcsa, miért vannak a kezei szorosan a teste előtt, és miért nem oldalt lóbálja őket, hogy azzal is segítsen egyensúlyozni járás közben. Amikor valamennyire kivehetővé vált a haja és az arca, már teljesen biztos voltam. A haja piszkos volt és kócos, az arca sápadt és vizes. Közelebbről egy véres karcolást vettem észre az arca jobb oldalán, az állán pedig egy sötét foltot. Az ajka száraz volt és repedezett. Láttam, hogy a csuklói kábelkötegelővel vannak összekötözve. A szeme betegen csillogott és teljesen kimerültnek tűnt, de elszántságot és erőt tükrözött, ahogy tekintetét végig egyenesen rám szegezte. Johanna lerogyott előttem. Én megcsókoltam a haját, és fejét a mellkasomhoz szorítottam. Először a mellembe, majd az arcomba, végül a kezembe kapaszkodott. Láttam a szemén, hogy el van kábítva. Kiszáradt ajka, megmerevedett nyelve és kaparó torka miatt nehezen tudott megszólalni. Semmit sem értettem mélyről feltörő, rövid, rekedt szavaiból. De ez most

nem számított. A karjaimban tartottam, és megnyugtató szavakat duruzsoltam a fülébe. Ezerszer is elismételtem, menynyire szeretem.

Johanna után Jaatinen főhadnagy is előkerült; vagy maga szállt fel, vagy feltették egy csomagszállító kiskocsira. A peron szélén, az esőben úgy nézett ki, mint egy tengert kémlelő hajóskapitány. Széttárta a karjait, amiből megértettem, hogy Tarkiainen felől érdeklődik. Megráztam a fejem.

Jaatinen karjai aláhullottak. Ahogy bennünket nézett, testtartásában tanácstalanság vagy még inkább csalódottság érződött. Most azonban nem tudtam ezzel törődni. Egy pillanatra becsuktam a szemem, hogy jobban érezzem, ahogy magamhoz szorítom Johannát.

Elindultunk vissza, az állomás felé. Johanna léptei rövidek és bizonytalanok voltak, de a jó irányba vitték.

NAGYPÉNTEK REGGEL

Elég egy nyikorgás valahol a házban, egy kismadár lábának a kapirgálása az ablakpárkányon vagy az erős szél, ahogy a fenyők ágait hajlítgatja az ablak előtt – és Johanna felriad. De szinte azonnal újra elalszik.

Április vége van, szép tavaszi napra virradtunk. A nap korán kelt, és pitypangsárga fénnyel szinte azonnal ragyogni kezdett.

Próbálok nem hozzáérni Johannához, mert még a legkisebb érintés is felébreszti. A takarót maga köré csavarta, arca mélyen a párnába fúródik, halk, egyenletes szuszogás hallatszik az irányából.

Hangtalanul kikászálódok az ágyból, becsukom magam mögött a hálószoba ajtaját és átmegyek a konyhába. Kávét főzök, aztán megállok az ablak előtt. Az Óvárosi-öböl káprázatosan kék felszínét fodrozza a szél. Az öböl egyes részein már látszanak a közeledő nyár zöld árnyalatai: a világos-, a bimbózó, a mély- és a sötétzöld.

Szinte semmilyen külső jel nem emlékeztet már a karácsonyra. Johanna fizikailag rég felépült. Csak a rémálmok, az óvatosság és a bizonyos helyektől, körülményektől való félelem maradt meg, de ezeket még önmagának is nehezen vallja be.

A csészébe töltöm a kávét, leülök az asztalhoz, és bekapcsolom a tabletemet. Átnézem a híreket. Valamilyen oknál fogva már nem keserítenek el, pedig egyre csak rosszabbak. Amikor Jaatinen főhadnagy tegnap beugrott hozzánk, azt mondta, azért van ez, mert most már ugyanúgy viszonyulok az élethez, mint ő: realisztikusan, túlzott elvárások és felesleges ideologizálás nélkül. Azt is mondta, hogy már én is csak egyik napról a másikra élek. Nem vitatkoztam vele.

Jaatinen látogatásának természetesen egészen más célja volt, mint hogy ellenőrizze a világhoz való hozzáállásomat. Elmondta, hogy lezárták a nyomozást: Väntinen bizonyíthatóan tucatnyi embert ölt meg, kiderítették, hogyan szervezték be Gromowot, és azt is, hogyan zsarolta meg Gromow Lassi Uutelát, a főszerkesztőjüket.

Eleinte próbáltam meggyőzni, hogy ezt már mind tudtam, de Jaatinen mintha meg se hallott volna. Így hát hagytam, hogy mindent újra elmeséljen. Percről percre átbeszéltük a pályaudvaron történteket is, anélkül hogy bármi újat kiderítettünk volna. Amikor

végre elment, a tekintetében ugyanaz a csalódottság tükröződött, mint karácsonykor.

Nem tudom, miért jár most mindez a fejemben. A szemem a postaládám ikonjára téved, és gondolkodás nélkül ráklikkelek. Nagypéntek van, senkitől sem várok üzenetet.

Az üzenet tárgya sokat elárul: *FOLYTATÓDIK A HARCA JÓÉRT.*

Elolvasom az üzenetet. Megfontolt, az érvei világosak és egészében véve döbbenetesek.

Felállok, és átmegyek a dolgozószobába. Előbányászom a hátizsákot, amit karácsonykor a szekrény mélyére gyömöszöltem. Megtalálom benne, amit keresek.

Éppen a hálószoba ajtaját készülök kinyitni, amikor eszembe jutnak azok a gondolatok, amik Johanna eltűnése után elszabadultak a fejemben. Emlékszem, hogy arra gondoltam, melyiket válasszam: a teljes bizonyosságot, hogy bekövetkezett a lehető legrosszabb, vagy ezt a pillanatról pillanatra fokozódó félelmet? A hirtelen összeomlást vagy a lassú és bénító felőrlődést?

Lehet, hogy elégedettnek kellene lennem, mivel már tudom a választ.

Johanna szempillái megrezzennek, a tavaszi nap kitartóan süt. Sugarai átszűrődnek a függönyön, és hamarosan az egész szobát birtokukba veszik. Johanna nem ébred fel, amikor melléfekszem. Kicsit mélyebbre nyomja fejét a párnába.

Muszáj megérintenem az ujjait. Amikor hozzáérek, először kicsit összerezzen, majd hagyja, hogy az ujjaimat az övei közé fűzzem. Akárhányszor megérintem Johannát, valami történik. Valami megmozdul a szívemben és azt mondja, hogy ez így jó, így helyes.

És ez tényleg így jó. A része vagyok, és ő az én részem. Olyan boldogok vagyunk, amennyire csak két ember boldog lehet ezen a világon. Akármi is történjen, szeretem Johannát.

Türelmesen várok. Amikor Johanna felébred, elmondom majd neki, miért van pisztoly a kezemben.

Megjegyzések

[←1]
Városrész Espooban.

[←2]
Kortárs Képzőművészeti Múzeum Helsinki központjában.

[←3]
Városrészek Helsinkiben.

[←4]
Városrész Helsinki keleti részében.

[←5]
Városrészek Helsinkiben.

[←6]
Helsinki Länsisatama városrészének részei.

[←7]
Pitkäsilta (Hosszú híd) – Helsinki két városrészét, Hakaniemit és Kruunuhakát összekötő kőhíd.

[←8]
Városrész Helsinkiben.

[←9]
Városrész Helsinkiben, Pasila mellett.

[←10]
Városrész Helsinkiben.

[←11]
Helsinki egyik külvárosi része. Közkedvelt kirándulóhely, üdülőövezet.

[←12]
Városrész Helsinkiben.

[←13]
Városrész Vantaában

[←14]
Bevásárlóközpont Helsinki belvárosában.

[←15]
A Helsinki Tudományegyetem központi campusának épülete.

[←16]
Öt egymásba futó utcából álló útkereszteződés Helsinki belvárosában.

[←17]
Finnország és egész Skandinávia egyik legnagyobb energetikai társasága.

[←18]
Városrész Helsinkiben.

[←19]
Helsinki főpályaudvarának közvetlen tőszomszédságában található villanegyed, amely a sínpálya két oldalán helyezkedik el.

Tartalom

A GYÓGYÍTÓ
KÉT NAPPALKARÁCSONY ELŐTT
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
EGY NAPPALKARÁCSONY ELŐTT
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
KARÁCSONY
1.
2.
NAGYPÉNTEK REGGEL